

ปัญหากฎหมายควบคุมสถานบริการ : ศักยภาพการขออนุญาตตั้ง
สถานบริการในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

โดย

ร้อยตำรวจโท เสริมพิชญ์ ศิริสุนทร

การค้นคว้าอิสระประเภทวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

ปีการศึกษา 2553

พิมพ์ที่ กองมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

ปัญหากฎหมายควบคุมสถานบริการ : ศึกษากรณีการขออนุญาตตั้ง
สถานบริการในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

โดย

ร้อยตำรวจโท สรรพพิชญ์ ศิริสุนทร

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

**THE LEGAL PROBLEMS ON LAW CONTROLLING THE SERVICE BUSINESS :
CASE STUDY OF THE APPLICATION FOR THE ENTERTAINMENT (PLEASURE)
OF SERVICE BUSINESS IN BANGKOK METROPOLITAN AREA**

BY

POLICE LIEUTENANT SUNPITT SIRISOONTORN

**AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF MASTER OF LAWS
GRADUATE SCHOOL OF LAW
ASSUMPTION UNIVERSITY**

DECEMBER 2010

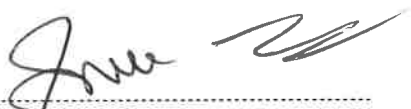
ชื่อเรื่องการค้นคว้าอิสระ : ปัญหากฎหมายควบคุมสถานบริการ: ศึกษากรณีการขออนุญาตตั้ง
สถานบริการในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร
(THE LEGAL PROBLEMS ON LAW CONTROLLING THE
SERVICE BUSINESS CASE STUDY OF THE APPLICATION
FOR THE ENTERTAINMENT (PLEASURE) OF SERVICE
BUSINESS IN BANKOK METROPOLITAN AREA)

ชื่อผู้เขียน : ร้อยตำรวจโท สรรพพิชญ์ ศิริสุนทร
ชื่อปริญญา : นิติศาสตรมหาบัณฑิต (สาขากฎหมายธุรกิจ)
ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ : รองศาสตราจารย์ ญัฐพงศ์ โปษะบุตร

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ อนุมัติให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

..... ผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ญัฐพงศ์ โปษะบุตร)

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(ดร.ชาญวิทย์ สุวรรณบุญย์)

..... กรรมการ
(พ.ต.ท. ดร.ศิริพล กุศลศิลป์วุฒิ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ญัฐพงศ์ โปษะบุตร)

ชื่อเรื่องการค้นคว้าอิสระ	:	ปัญหากฎหมายควบคุมสถานบริการ : ศึกษากรณีการขออนุญาตตั้งสถานบริการในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร (THE LEGAL PROBLEMS ON LAW CONTROLLING THE SERVICE BUSINESS: CASE STUDY OF THE APPLICATION FOR THE ENTERTAINMENT (PLEASURE) OF SERVICE BUSINESS IN BANGKOK METROPOLITAN AREA)
ชื่อผู้เขียน	:	สรรพิษฐ์ ศิริสุนทร, ร้อยตำรวจโท
ชื่อปริญญา	:	นิติศาสตรมหาบัณฑิต (สาขากฎหมายธุรกิจ)
ปีการศึกษา	:	2553
ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ	:	รองศาสตราจารย์ ญัฐพงศ์ โปษะบุตร

บทคัดย่อ

การเปิดสถานบริการแม้จะไม่ใช่สิ่งผิดกฎหมายในตัวเอง แต่ลักษณะของการดำเนินกิจการอาจส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน กฎหมายจึงต้องเข้าควบคุมการขออนุญาตจัดตั้งสถานบริการต่าง ๆ เหล่านั้น อย่างไรก็ตาม ปัญหาการเปิดสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาตเกิดขึ้นอยู่แทบทุกพื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานคร สาเหตุเนื่องมาจากการขอจัดตั้งสถานบริการในปัจจุบันเป็นมีขั้นตอนยุ่งยากและใช้ระยะเวลานาน จึงยังผลให้มีการลักลอบเปิดสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาตและมีการฝ่าฝืนข้อกำหนดในพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ดังนั้น การวิจัยฉบับนี้จึงมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาองค์การซึ่งทำหน้าที่ควบคุมหลักเกณฑ์และขั้นตอนการขออนุญาตตั้งสถานบริการในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร และบทกำหนดโทษในกรณีเปิดสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาต

จากการศึกษาพบว่า การขออนุญาตตั้งสถานบริการในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้มีอำนาจออกใบอนุญาต คือ ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล แตกต่างจากในประเทศอังกฤษซึ่งกำหนดให้ผู้มีอำนาจออกใบอนุญาต คือ หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นเพียงผู้กำหนดนโยบายป้องกันอาชญากรรมและบังคับใช้กฎหมายเท่านั้น หากเป็นผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตโดยตรง ทั้งยังพบว่ากรณีการลักลอบเปิดสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานครมีอยู่เป็นจำนวนมาก เนื่องจากเขตพื้นที่เพื่อการอนุญาตให้ตั้งสถานบริการในท้องที่กรุงเทพมหานคร

(Zoning) มีอยู่เพียงแค่ 3 พื้นที่เท่านั้น ทำให้สถานบริการที่เปิดนอกพื้นที่ดังกล่าวไม่สามารถขออนุญาตตั้งสถานบริการได้ อีกทั้งเมื่อเจ้าพนักงานได้ดำเนินการจับกุมผู้ฝ่าฝืนเปิดสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาตแล้ว จะดำเนินคดีได้เฉพาะในความผิดฐานเปิดสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาตเท่านั้น แต่เจ้าพนักงานไม่มีอำนาจสั่งปิดสถานบริการดังกล่าวได้ เนื่องจากพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ไม่ได้ให้อำนาจไว้ คงมีเพียงประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 50 ลงวันที่ 15 มกราคม 2502 ที่ให้อำนาจเจ้าพนักงานในการสั่งปิดสถานบริการที่มีการกระทำผิดกฎหมาย อีกทั้งหากมีการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งให้ปิดสถานบริการดังกล่าว ก็เป็นเพียงความผิดหลุโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 368 เท่านั้น ทำให้กฎหมายดังกล่าวไม่มีสภาพบังคับใช้ได้จริง

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว เห็นควรให้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 โดยเปลี่ยนผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครจากเดิม คือ ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล เป็นหน่วยงานท้องถิ่นหรือกรมการปกครอง กำหนดพื้นที่โซนนิ่งในเขตกรุงเทพมหานครเพิ่มเติมโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาออกตามความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว เพื่อสถานบันเทิงสามารถเปิดให้บริการได้ถูกต้องตามกฎหมาย และแก้ไขพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 โดยบทบัญญัติเพิ่มเติมให้เจ้าพนักงานมีอำนาจสั่งปิดสถานบริการที่เปิดโดยไม่ได้รับอนุญาต อีกทั้งควรปรับปรุงพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน เพื่อป้องกันมิให้มีการลักลอบเปิดสถานบริการต่อไป

Independent Study Title : The Legal Problems on Law Controlling the Service Business : Case
Study of the Application for the Entertainment (Pleasure) of Service
Business in Bangkok Metropolitan Area

Author Name : Police Lieutenant Sunpitt Sirisoontorn

Degree : Master of Laws (Business Law)

Academic Year : 2010

Advisory : Assoc.Prof. Nattapong Posakabutra

ABSTRACT

Although the entertainment license is legal but the nature of its operation may affect to the public peace and morality. Therefore state must provide lawsuit to take control the registration of the entertainment license. However, there were many entertainment facilities that were opened without any permission or licenses all around Bangkok due to the difficulty and prolong of the current registration and authorization process which was the reason of the violation of the entertainment Act BE 2509. Therefore this research had objective to provide the information of rules, regulation, procedure to apply the entertainment license within Bangkok area and the details of penalties in case of the violation of the entertainment Act BE 2509.

The study found the licensing authority has authorization for the approval of the entertainment license within Bangkok area was the Bangkok Metropolitan Police Commander that was different from the licensing authority at England who was the local government and English police only sets up and enforces crime prevention law. English police is not responsible for licensing directly. Furthermore, the research also found the large amount of violation of the entertainment Act BE 2509 by opening entertainment facilities without any license. There are only 3 zones which were allowed to open entertainment venue. Therefore the entertainment facilities that has been located outside those 3 zones, could not apply for the entertainment license. Moreover, when the police official arrested such those facilities, they could not close their operations as mentioned on The Entertainment Act 2509 that was not assigned the authority

of police officials to close such facilities. Except the announcement of the National Executive Council No. 50 dated January 15, 2502 that provide the official authority to close the entertainment facilities that had operated their business without the entertainment license. But if the entertainment facilities still opened their business, there was only petty offense under the Penal Code, Section 368 only. Therefore the law did not provide its real enforcement.

The recommendations to resolve such problem, there should amend the Entertainment Act 2509 by changing the licensing authority within Bangkok area from the police commander to be the local agency or the department of the Interior and should provide the additional zoning within Bangkok area by issuing under Section 5 of the Entertainment Act that will help to increase the entertainment license application. Moreover they should adjust the Entertainment Act BE 2509 by assigning the authority to police official to close the facility which was opened without license. The Entertainment Act BE 2509 should adjust for suiting to the current situation in order to prevent the opening of an unauthorized facility.

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระเล่มนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยได้รับการสนับสนุนจากคณาจารย์
หลายๆท่านที่ได้ให้ความกรุณาให้คำปรึกษาและข้อแนะนำดีๆให้กับผู้เขียนเสมอมา โดยเฉพาะอย่าง
ยิ่งท่านรองศาสตราจารย์ ญัฐพงศ์ โปษกะบุตร ผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ ที่ให้
คำปรึกษาตั้งแต่แรกเริ่ม ตลอดจนทุกๆขั้นตอนของการเขียนการค้นคว้าอิสระเล่มนี้ จนกระทั่งเสร็จ
สมบูรณ์ ผู้เขียนรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างสูง

นอกจากนี้ ผู้เขียนต้องกราบขอบพระคุณท่าน ดร.ชาญวิทย์ สุวรรณบุญย์ ที่กรุณาสละ
เวลามาเป็นประธานกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระนี้ ท่าน พ.ต.ท.ดร. ศิริพล กุศลศิลป์วุฒิ ที่กรุณา
มาเป็นกรรมการสอบ ให้คำแนะนำเพิ่มเติมแก่ผู้เขียน และช่วยตรวจแก้การค้นคว้าอิสระมาโดย
ตลอด และบุคคลที่ให้ความกรุณาแก่ผู้เขียนอย่างที่สุด คือ ดร.ณภัทร ปิณยาลักษณ์ ผู้อำนวยการ
โรงเรียนช่างฝีมือปทุมธานี ที่สนับสนุนด้านการศึกษาของผู้เขียนตลอดมาตั้งแต่เด็กจนถึงปัจจุบัน
หากขาดบุคคลเหล่านี้แล้วผู้เขียน ไม่อาจจะทำให้การค้นคว้าอิสระนี้สำเร็จได้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบิดาและมารดาของผู้เขียน ที่ให้การสนับสนุนด้านการศึกษา
และพยายามค้นหาสิ่งดีๆให้แก่ผู้เขียนเสมอมา แม้บางครั้งการศึกษาของผู้เขียนจะประสบ
ความสำเร็จบ้างหรือล้มเหลวบ้าง ท่านทั้งสองยังคงเป็นกำลังใจและให้คำแนะนำแก่ผู้เขียนตลอดมา
สุดท้ายหากการค้นคว้าอิสระเล่มนี้มีข้อบกพร่องประการใด ต้องขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ร้อยตำรวจโท สรรพวิชญ์ ศิริสุนทร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญตาราง	ฑ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	5
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	5
1.4 สมมติฐานการศึกษา	5
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วิวัฒนาการ แนวคิด ทฤษฎีและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการควบคุม สถานบริการ	7
2.1 วิวัฒนาการของการจัดตั้งสถานบริการในประเทศไทย	7
2.2 แนวคิด ทฤษฎีในการควบคุมสถานบริการในปัจจุบัน	11
2.2.1 แนวความคิดในการควบคุมสถานบริการ	11
2.2.2 ความหมายของสถานบริการ	16
2.2.3 ประเภทของสถานบริการ	20
2.2.4 หลักเกณฑ์ในการควบคุมสถานบริการ	22

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
1. องค์กรในการควบคุมสถานบริการ	22
1) องค์กรซึ่งทำหน้าที่ควบคุมการขออนุญาตตั้งสถานบริการ การขอต่อใบอนุญาตตั้งสถานบริการ และการขอโอน กิจการสถานบริการ	22
2) องค์กรซึ่งทำหน้าที่ควบคุมการดำเนินกิจการภายหลัง ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ	23
2. ขั้นตอนในการควบคุมสถานบริการ	24
1) คุณสมบัติของผู้รับอนุญาตหรือผู้ดำเนินการ	24
2) ขั้นตอนการยื่นคำร้องขออนุญาตจัดตั้งสถานบริการ	24
3) ขั้นตอนการพิจารณาออกใบอนุญาต	28
(1) การขออนุญาตตั้งสถานบริการ (ครั้งแรก)	28
(2) การขอต่ออายุใบอนุญาต	29
(3) การอุทธรณ์คำสั่งไม่อนุญาตให้ตั้งหรือไม่อนุญาต ให้ต่ออายุใบอนุญาต	31
4) การเปลี่ยนแปลงตัวผู้รับอนุญาตหรือผู้ดำเนินการ	32
(1) การขอเปลี่ยนผู้รับอนุญาตจากการซื้อขายใบอนุญาต การให้หรือการแลกเปลี่ยนใบอนุญาต	33
(2) การโอนกิจการสถานบริการ	33
3. สถานที่ตั้งสถานบริการและการขออนุญาตดัดแปลง	34
1) สถานที่ตั้งสถานบริการ	34
2) การจัดสถานที่ของสถานบริการ	35
3) การย้ายและการดัดแปลงสถานบริการ	35
4. อัตราค่าธรรมเนียม	36
5. การดำเนินการของสถานบริการ	38
1) การกำหนดเวลาเปิด-ปิด ของสถานบริการ	38
2) การจำหน่ายสุราหรือของมีเมา	40
3) การแสดงเพื่อความบันเทิง	42
4) บุคคลากรผู้ให้บริการ	43

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5) บุคคลผู้เข้าใช้บริการและหน้าที่ของผู้ที่จะเข้าไปใช้บริการ ในสถานบริการ	45
6. ฐานความผิดและบทกำหนดโทษ	46
1) ความผิดที่มีโทษทางอาญา	46
2) ความผิดที่มีโทษทางปกครอง	52
7. การสั่งปิดสถานบริการ	57
1) การสั่งปิดสถานบริการที่ได้รับอนุญาต	57
2) การสั่งปิดสถานบริการที่ไม่ได้รับอนุญาต	58
2.2.5 การขออนุญาตเปิดสถานบริการในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร	61
บทที่ 3 แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมสถานบริการในประเทศไทย	69
3.1 ความหมายของสถานบริการ	69
3.2 การขออนุญาตเปิดสถานบริการ	70
3.2.1 องค์การผู้มีอำนาจในการอนุญาตเปิดสถานบริการ	71
3.2.2 คุณสมบัติของผู้ขออนุญาตเปิดสถานบริการ	73
3.2.3 ขั้นตอนการขออนุญาตเปิดสถานบริการ	74
3.2.4 การเปลี่ยนแปลงตัวผู้รับอนุญาตหรือผู้ดำเนินกิจการ	76
3.2.5 อัตราค่าธรรมเนียม	76
3.3 การควบคุมการดำเนินกิจการของสถานบริการ	77
3.3.1 กำหนดเวลา เปิด – ปิด ของสถานบริการ	77
3.3.2 การจำหน่ายสุรา	78
3.3.3 การแสดงเพื่อความบันเทิง	81
3.3.4 บุคลากรผู้ให้บริการ	81
3.3.5 บุคคลผู้เข้าใช้บริการ	83
3.4 ฐานความผิดและบทกำหนดโทษ	83
3.4.1 ความผิดฐานเปิดสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาต	83
3.4.2 ความผิดเกี่ยวกับสุรา	84

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.4.3 ความผิดฐานกระทำการไม่เหมาะสมในสถานบริการ	86
3.4.4 ความผิดฐานไม่ยอมออกจากสถานบริการที่ได้รับอนุญาต	86
3.4.5 ความผิดฐานให้เด็กเข้ามาในสถานบริการ	86
3.4.6 ความผิดฐานฝ่าฝืนคำสั่งปิดสถานบริการ	87
3.5 การสั่งปิดสถานบริการ	87
3.5.1 การปิดสถานบริการ	87
3.5.2 คำสั่งปิดบริการสถานบริการ	88
3.5.3 การขยายเวลาของคำสั่งปิด	89
3.5.4 หลักเกณฑ์การพิจารณาคำสั่งปิดสถานบริการของศาล	89
3.5.5 การบังคับใช้คำสั่งปิดสถานบริการ	90
บทที่ 4 วิเคราะห์ปัญหากฎหมายควบคุมสถานบริการกรณีการขออนุญาตจัดตั้ง	
สถานบริการ	91
4.1 ปัญหาการขออนุญาตจัดตั้งสถานบริการ	91
4.1.1 หน่วยงานผู้ออกใบอนุญาต	92
4.1.2 ระยะเวลาการขออนุญาตตั้งสถานบริการ	97
4.1.3 ผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการ	99
4.1.4 ปัญหาการเปิดสถานบริการนอกเขตโซนนิ่ง	101
4.2 ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับมาตรการในการลงโทษและสภาพบังคับ	102
4.2.1 ในส่วนของผู้ประกอบการ	103
4.2.2 ในส่วนของผู้ใช้บริการ	107
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	108
5.1 สรุป	108
5.2 ข้อเสนอแนะ	110

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5.2.1 ข้อเสนอแนะในส่วนของการขออนุญาตตั้งสถานบริการ	110
1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหน่วยงานผู้ออกใบอนุญาต	110
2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับระยะเวลาการขออนุญาตตั้งสถานบริการ	111
3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการ	112
4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเปิดสถานบริการนอกโซนนิ่ง	112
5.2.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรการลงโทษและสภาพบังคับ	113
บรรณานุกรม	116
ภาคผนวก	120
พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509	122
ประวัติผู้เขียน	134

สารบัญตาราง

	หน้า
1. ตารางที่ 1 ตารางเวลาการเปิด – ปิดสถานบริการ	40
2. ตารางที่ 2 สรุปฐานความผิดและบทกำหนด (สำหรับความผิดที่มีโทษทางอาญา)	46
3. ตารางที่ 3 สรุปฐานความผิด กรณีเจ้าพนักงานสั่งพักใช้ใบอนุญาต	53
4. ตารางที่ 4 โทษทางปกครองและโทษทางอาญาตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 (เฉพาะในฐานความผิดที่พบบ่อย)	60
5. ตารางที่ 5 สรุปขั้นตอนการขออนุญาตตั้งสถานบริการในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร	64

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสังคมไทยมีปัญหาการเปิดสถานบริการในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครเป็นจำนวนมาก มีทั้งสถานบริการที่ได้รับอนุญาตจัดตั้งโดยถูกต้องแต่ดำเนินกิจการฝ่าฝืนกฎหมายควบคุมสถานบริการในส่วนอื่น เช่น กำหนดเวลาเปิด – ปิด ของสถานบริการ ไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงเรื่องกำหนดเวลาเปิดปิดของสถานบริการ พ.ศ. 2547 ลงวันที่ 31 สิงหาคม 2547 , ปลอมให้เด็กและเยาวชนอายุไม่เกิน 20 ปี เข้าใช้บริการ อีกทั้งยังมีการลักลอบเปิดสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งเป็นความผิดและต้องรับโทษตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 เป็นต้น

ปัญหาของสถานบริการมีการกล่าวถึงกันอย่างกว้างขวางโดยเฉพาะเมื่อเกิดเหตุการณ์เพลิงไหม้สถานบริการซานติกาผับ ถือเป็นเหตุการณ์ที่กระตุ้นความสนใจของประชาชนคนไทยทั้งประเทศ และให้ความสนใจในส่วนของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการนั้น ว่ามีความบกพร่องหรือมีปัญหาในการปฏิบัติอย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2552 เวลา 00.20 น. มียอดผู้เสียชีวิตสูงถึง 66 ศพ และบาดเจ็บอีกหลายร้อยราย เนื่องจากสาเหตุเพลิงไหม้ขณะมีการแสดงดนตรีบนเวที และมีการจุดพลุซึ่งเป็นสาเหตุของเพลิงไหม้ดังกล่าว ต่อมาเจ้าหน้าที่ตำรวจได้สรุปสำนวนส่งให้พนักงานอัยการ แต่พนักงานอัยการมีความเห็นสั่งไม่ฟ้องผู้บริหารซานติกาผับในข้อหาเปิดสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาต จำนวน 45 คดี และมีประเด็นสำคัญที่จะนำมาศึกษา กล่าวคือกรณีที่เจ้าของบริษัทไวท์ แอนด์ บราเธอร์ จำกัด ที่แท้จริง ได้มอบหมายให้นายสุริยา ฤทธิระบือ เป็นกรรมการผู้มีอำนาจจัดการแทนบริษัทฯ ซึ่งแท้จริงแล้วนายสุริยาไม่มีงานทำเป็นหลักแหล่ง แต่เป็นแค่ตัวแทนที่ถูกว่าจ้างให้มามีชื่อเป็นกรรมการผู้มีอำนาจจัดการแทนบริษัทฯ และเมื่อการบริหารงานเกิดปัญหา นายสุริยาจะเป็นผู้รับผิดชอบทั้งหมด ซึ่งปัญหาดังกล่าวผู้ศึกษาจะกล่าวในบทต่อไป

¹ กรุงเทพธุรกิจออนไลน์, ผู้ว่ากทม.อิงย่านบันเทิง90%ผิด-νομินี้อ, ใน

http://www.bangkokbiznews.com/home/news/politics/local/2009/02/12/news_15694.php, (last visited 15 December 2010).; <http://highlight.kapook.com/view/32899>, (last visited 15 December 2010).

แม้การเปิดสถานบริการเหล่านี้จะไม่ใช่ว่าสิ่งผิดกฎหมายในตัวเอง แต่การให้บริการดังกล่าวมีลักษณะเป็นอบายมุขอาจขัดต่อศีลธรรมและจริยธรรม อีกทั้ง เป็นสถานที่ที่เด็กและเยาวชนจำนวนมากเข้าไปจับกลุ่มมั่วสุมกัน มีการเสพยาเสพติดและมั่วสุมทางเพศ ปัญหาดังกล่าวอาจก่อให้เกิดความรุนแรงถึงขนาดกลายเป็นค่านิยมในหมู่เยาวชนได้ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนในการดำเนินชีวิตประจำวันพอสมควร และยังส่งผลให้เกิดปัญหาด้านอาชญากรรมตามมาอีกด้วย ดังนั้น รัฐจึงให้ความสำคัญและเข้าควบคุมการดำเนินกิจการของสถานบริการดังกล่าว เช่น ในสมัย ศาสตราจารย์ ร้อยตำรวจเอก ดร.ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในขณะนั้น ได้กำหนดนโยบายเร่งด่วนในเรื่องการจัดระเบียบสังคม โดยให้ทุกจังหวัดดำเนินการและถือปฏิบัติในการกวาดล้างสถานบริการ ดังนี้

ตรวจตรากวาดล้างสถานบริการว่าได้รับการอนุญาตให้ตั้งสถานบริการหรือมีการแจ้งการจัดตั้งสถานบริการอย่างถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ ถ้าได้รับอนุญาตหรือแจ้งการจัดตั้งแล้วมีการดำเนินกิจการถูกต้องตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 หรือไม่ อย่างไร

กวาดล้างมิให้ผู้มีอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ เข้าไปในสถานบริการ ซึ่งถือเป็นหนึ่งในข้อบังคับของการควบคุมสถานบริการ จึงส่งผลทำให้การเข้าไปใช้บริการของเยาวชนที่อายุต่ำกว่า 20 ปี เป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับการเข้าไปในสถานบริการระหว่างเวลาให้บริการ และคอยตรวจตรามิให้ผู้เข้าไปใช้สถานบริการมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทในสถานบริการได้ ตรวจตรามิให้มีการแสดงลามกอนาจารต่าง ๆ หรือการแสดงที่ไม่เหมาะสมในสถานบริการ และมีให้นำอาวุธที่อาจทำให้เกิดคดีทะเลาะวิวาทถึงขั้นรุนแรงติดตัวเข้าไปในสถานบริการ

กำหนดเขตพื้นที่ตั้งสถานบริการ (Zoning) โดยให้เชิญผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เช่น ผู้นำทางศาสนา ครู อาจารย์ นักธุรกิจ เป็นต้น มารับฟังความคิดเห็นว่า ต้องการให้มีสถานบริการหรือไม่ ขณะนี้ถ้าจังหวัดใดจะขอปรับเปลี่ยนแก้ไขก็ยังสามารถทำได้ ในหลักการสำคัญพื้นที่ไหนไม่จำเป็นต้องมีก็ไม่ต้องมีก็ได้ แต่พื้นที่ไหนจะมีขอให้พิจารณารายละเอียดข้อมูลเชิงประจักษ์และให้ตรวจสอบสภาพความเป็นจริงของพื้นที่ทั้งเวลากลางวันและกลางคืนด้วย

ในเวลาต่อมากระทรวงมหาดไทยได้มีการเสนอกฎหมายให้ครอบคลุมการดูแลสถานบริการ ดังนี้

ตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตพื้นที่เพื่อการอนุญาตหรืองดการอนุญาตให้ตั้งสถานบริการในท้องที่จังหวัดต่าง ๆ ครอบคลุมทั่วประเทศ รวมทั้งกรุงเทพมหานครโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 มาตรา 5 เกี่ยวกับการกำหนดเขตพื้นที่เพื่อการอนุญาตหรืองดการอนุญาตให้ตั้งสถานบริการมาใช้บังคับ

ตราพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 เพื่อแก้ไขพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 โดยเฉพาะเรื่องบทนิยามของสถานบริการ เพื่อให้มีความหมายที่ชัดเจนเฉพาะการประกอบกิจการที่อาจดำเนินการไปในทางที่กระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน อันเป็นสถานที่ที่ไม่ควรให้เยาวชนเข้าไปใช้บริการหรือใช้เป็นที่มั่วสุม โดยมีเจตนารมณ์ที่จะให้ความหมายครอบคลุมไปถึงสถานที่ที่ไม่ได้ดำเนินการไปในลักษณะดังกล่าวด้วย

จะเห็นได้ว่า แม้กฎหมายจะกำหนดให้การเปิดสถานบริการจะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยมีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการ ขั้นตอนการขออนุญาตจัดตั้ง ลักษณะของการดำเนินการ กำหนดเขตพื้นที่ในการจัดตั้งสถานบริการ และหากไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องจะเป็นความผิดและกฎหมายกำหนดโทษเอาไว้ก็ตาม แต่การลักลอบเปิดสถานบริการโดยไม่ได้รับใบอนุญาตก็เป็นปัญหาที่ยังคงพบเห็นเป็นจำนวนมาก ซึ่งตั้งอยู่อย่างกระจัดกระจายไม่เหมาะสมก่อให้เกิดปัญหาความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนที่พักอาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียงและปัญหาสังคมอื่น ๆ จึงต้องจัดให้มีกฎหมายที่สามารถเข้าควบคุมสถานบริการที่ได้รับใบอนุญาตและไม่ได้รับอนุญาต แต่ฝ่าฝืนกฎหมายในการเปิดให้บริการให้เข้มงวดมากยิ่งขึ้น

โดยในปัจจุบันยังคงมีสถานบริการที่เปิดให้บริการโดยไม่ได้รับใบอนุญาตเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้การควบคุมสถานบริการต่าง ๆ ให้อยู่ในการดูแลของเจ้าพนักงานเป็นไปได้ยาก อีกทั้ง เมื่อสถานบริการต่าง ๆ ที่ไม่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการ ไม่ว่าจะขนาดเล็กหรือใหญ่เมื่อเปิดให้บริการแล้ว ก็จะทำให้เจ้าพนักงานไม่สามารถเข้าไปควบคุมได้ เพราะกรณีการตรวจพบสถานประกอบการใด ประกอบกิจการเข้าลักษณะเป็นสถานบริการตามกฎหมาย แต่ไม่มีใบอนุญาต แม้จะพบความผิดอื่นอีก เช่น จัดให้มีการแสดงเพื่อความบันเทิงในไปในทางลามกหรืออนาจาร เป็นต้น ก็ไม่สามารถแจ้งข้อหาหรือฐานความผิดอื่นตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ได้ เพราะสถานบริการนั้นยังไม่ได้จดทะเบียนเป็นสถานบริการ จะแจ้งข้อหาหรือฐานความผิดได้เฉพาะข้อหาเปิดสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาตเท่านั้น ซึ่งถือเป็นช่องโหว่ที่พบได้เป็นจำนวนมาก จึงควรทำการศึกษาและแก้ไขปัญหานี้ต่อไป

การค้นคว้าอิสระนี้จึงมุ่งเน้นศึกษาถึงสภาพปัญหาที่เกิดจากการบังคับใช้กฎหมายในการควบคุมสถานบริการในเขตกรุงเทพมหานคร ดังนี้

ปัจจุบันการขอเปิดสถานบริการนั้น จะต้องยื่นคำร้องและดำเนินการต่อหน่วยงานตำรวจในท้องที่นั้น ๆ จึงถือเป็นขั้นตอนที่มีความยุ่งยากในการที่จะดำเนินการขอใบอนุญาตเปิดสถานบริการที่ถูกต้องตามกฎหมายได้ การดำเนินการขอใบอนุญาตที่ยากนี้จึงอาจส่งผลให้ผู้ประกอบการกล้าที่จะเสี่ยงเปิดสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาต

ปัญหากฎหมายในการควบคุมบุคคลที่จะเข้าไปใช้บริการในสถานบริการ กล่าวคือ กฎหมายกำหนดให้ผู้ให้บริการต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ แต่เนื่องจากสภาพสังคมไทยในปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เยาวชนในสังคมโตตามสภาพแวดล้อมที่ตนได้รับเข้าไปในทุก ๆ วันด้วย จึงส่งผลให้ผู้เข้าใช้บริการในสถานบริการต่าง ๆ มีปริมาณอายุเฉลี่ยที่ลดลงในทุก ๆ ปี เมื่อกฎหมายกำหนดเกณฑ์อายุบุคคลที่จะเข้าใช้บริการในสถานบริการได้จะต้องมีอายุ 20 ปีขึ้นไป จึงเกิดปัญหาการหลบหลีกการตรวจบัตรประชาชนเพื่อเข้าไปใช้สถานบริการ หรือผู้ประกอบการยินยอมให้ผู้เข้าใช้ที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี เข้าไปใช้บริการได้

ปัญหาการเปิดสถานบริการ โดยไม่ได้รับอนุญาตเกิดขึ้นอยู่แทบทุกที่ในเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร เมื่อเจ้าพนักงานตำรวจตรวจพบการกระทำความผิดก็จะจับกุมผู้กระทำความผิดดำเนินคดีได้เฉพาะข้อหาเปิดสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาตเท่านั้น โดยไม่มีอำนาจสั่งปิดสถานบริการโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ได้ เนื่องจากกฎหมายดังกล่าวไม่ได้ให้อำนาจไว้ จะมีเพียงประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 50 ลงวันที่ 15 มกราคม 2502 ที่ให้อำนาจเจ้าพนักงานในการสั่งปิดสถานบริการซึ่งเป็นสถานที่ที่มีการกระทำความผิดกฎหมายได้ ซึ่งหากปรากฏว่าสถานบริการใดมีการกระทำความผิดกฎหมายหรือมีพฤติการณ์อันขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนเกิดขึ้นแล้ว ไม่ว่าจะเป็นสถานบริการที่ตั้งขึ้นโดยอำนาจการอนุญาตของเจ้าหน้าที่ฝ่ายใดก็ตาม ให้อธิบดีกรมตำรวจ (ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ) หรือรองอธิบดีกรมตำรวจ (รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ) สำหรับจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี มีอำนาจพิจารณาสั่งการปิดสถานบริการที่ดังกล่าวโดยมีกำหนดระยะเวลาหรือไม่มีกำหนดระยะเวลาก็ได้ตามควรแก่กรณี

การสั่งปิดสถานบริการนี้ จะต้องเสนอข้อเท็จจริงให้ปรากฏกรณีเป็นการกระทำความผิดแบบซ้ำซาก และจำเลยผู้กระทำความผิดต้องเป็นบุคคลคนเดียวกัน เจ้าหน้าที่จึงจะเสนอขอให้มีการสั่งปิดสถานบริการดังกล่าวได้ แต่ในทางกลับกันผู้ฝ่าฝืนให้ถือว่าขัดคำสั่งเจ้าพนักงาน เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 368 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 10 วัน หรือปรับไม่เกิน 500 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ จะให้เห็นได้ว่า การสั่งปิดสถานบริการที่ไม่ได้รับใบอนุญาตแต่ละแห่ง มีขั้นตอนที่ยุ่งยากและสลับซับซ้อน อีกทั้ง การฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ประกอบการก็เป็นความผิดทุกโทษซึ่งมีโทษทางอาญาเพียงเล็กน้อย ทำให้กฎหมายไม่มีสภาพบังคับใช้ได้จริง

จากข้อเท็จจริงและสภาพปัญหาดังกล่าวจึงสมควรที่จะได้มีการศึกษาในเรื่องนี้เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสนองตอบนโยบายของรัฐบาลในการป้องกันปราบปรามและควบคุมสถานบริการที่เป็นต้นตอของปัญหาอาชญากรรม นอกจากนั้นยังสามารถ

แก้ไขปัญหาสังคมเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในส่วนหนึ่งได้อย่างบรรลุผล จึงควรแก้ไขฐานความผิดและบทกำหนดโทษให้มากขึ้นเพื่อให้กฎหมายดังกล่าวมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการเกี่ยวกับการควบคุมการเปิดสถานบริการ
2. เพื่อศึกษาองค์กรซึ่งทำหน้าที่ควบคุม หลักเกณฑ์และขั้นตอนการขออนุญาตจัดตั้งสถานบริการในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร และบทกำหนดโทษในกรณีเปิดสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาต
3. เพื่อศึกษาทำความเข้าใจกฎหมายที่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ทั้งของไทยและต่างประเทศ รวมทั้งกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
4. เพื่อวิเคราะห์ปัญหากฎหมายควบคุมสถานบริการ กรณีการขออนุญาตจัดตั้งสถานบริการในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร
5. เพื่อศึกษาหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขออนุญาตจัดตั้งสถานบริการในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาถึงปัญหาทางกฎหมายที่จะมีจากการเปิดสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาต เพื่อสนับสนุนให้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมสถานบริการ ซึ่งจะศึกษาตัวอย่างของการจับกุมสถานบริการในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นสถานบริการที่ไม่ได้รับการอนุญาตให้เปิดสถานบริการ และอนุญาตให้เด็กอายุต่ำกว่า 20 ปี เข้าไปใช้บริการ รวมถึงผลของการเข้าควบคุมการเปิดสถานบริการต่าง ๆ

1.4 สมมติฐานการศึกษา

การขอจัดตั้งสถานบริการในปัจจุบันมีขั้นตอนยุ่งยากและใช้ระยะเวลานาน จึงส่งผลให้มีการลักลอบเปิดสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาต และมีการฝ่าฝืนข้อกำหนดในพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 เช่น การเปิดสถานบริการเกินเวลาที่กฎหมายกำหนด การอนุญาตให้เด็กที่อายุต่ำกว่าเกณฑ์เข้าไปใช้บริการในสถานบริการ อีกทั้งพระราชบัญญัตินี้ยังกล่าวว่ามีบทกำหนดโทษ

เพียงเล็กน้อย ส่งผลให้ไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายฉบับดังกล่าวได้อย่างจริงจังบรรลุดูประสงค์ของการควบคุมสถานบริการได้ จนก่อเกิดปัญหาสังคมตามมา จึงเห็นควรแก้ไขกฎหมายควบคุมสถานบริการในเรื่องขั้นตอนและระยะเวลาในการขออนุญาตจัดตั้งสถานบริการ ฐานความผิดและบทกำหนดโทษกรณีเปิดสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาตให้เหมาะสมกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบัน เพื่อให้กฎหมายฉบับดังกล่าวมีผลบังคับใช้ได้จริง

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นการศึกษาค้นคว้ามีลักษณะเป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยมีการรวบรวมข้อมูลและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจากหนังสือทางด้านกฎหมาย บทความของนักกฎหมายผู้ทรงคุณวุฒิ วารสาร รายงานการวิจัย คำพิพากษาของศาล สื่ออินเทอร์เน็ต (Internet Network) บทบัญญัติของกฎหมายไทยและบทบัญญัติของกฎหมายต่างประเทศ รวมทั้งวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องมาทำการศึกษาและวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การทำการค้นคว้าอิสระเรื่องนี้คาดว่าจะได้รับประโยชน์ ดังนี้

1. ทำให้ทราบถึงแนวคิด ทฤษฎี หลักการเกี่ยวกับการควบคุมการเปิดสถานบริการ
2. ทำให้ทราบถึงองค์กรซึ่งทำหน้าที่ควบคุม หลักเกณฑ์และขั้นตอนการขออนุญาตจัดตั้งสถานบริการในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร และบทกำหนดโทษในกรณีเปิดสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาต
3. ทำให้ทราบถึงกฎหมายที่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ทั้งของไทยและต่างประเทศ รวมทั้งกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
4. ทำให้ทราบถึงปัญหากฎหมายควบคุมสถานบริการ กรณีการขออนุญาตจัดตั้งสถานบริการในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร
5. ทำให้ทราบถึงแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขออนุญาตจัดตั้งสถานบริการในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

บทที่ 2

วิวัฒนาการ แนวคิด ทฤษฎีและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับ การควบคุมสถานบริการ

2.1 วิวัฒนาการของการจัดตั้งสถานบริการในประเทศไทย

ในสมัยโบราณนั้น ประเทศไทยเป็นประเทศที่ยังไม่มีการเปิดให้บริการในสถานบริการตามความหมายในปัจจุบันแต่อย่างใด ทั้งนี้ เพราะแนวคิดการเปิดหรือการเข้าใช้สถานบริการเพื่อผ่อนคลายความเครียดจากการทำงาน หรือแม้กระทั่งการหาความสุขจากใช้บริการในสถานบริการต่าง ๆ ไม่ใช่แนวคิดดั้งเดิมของชนชาวไทย สถานบริการที่เกิดขึ้นจึงเป็นสิ่งที่ประเทศไทยรับเอาวัฒนธรรมมาจากประเทศตะวันตก เพราะประเทศตะวันตกมีวัฒนธรรมต่างจากกลุ่มประเทศในแถบเอเชีย การเปิดสถานบริการต่าง ๆ จึงมีมาช้านานกว่าภายในประเทศไทย แต่ในส่วนของประเทศไทยนั้น ในอดีต แต่เดิมการหาความบันเทิงจากสิ่งรื่นเริงจะออกมาในรูปของการแสดงและการละเล่นพื้นบ้าน เช่น โขน ลิเก ลำตัด หรือการเที่ยวโสเภณี เป็นต้น ส่วนการนวดตามความหมายของสถานบริการในปัจจุบัน เดิมเป็นลักษณะการนวดกดจุดเพื่อบำบัดโรคเท่านั้น ดังนั้น การหาความบันเทิงดังกล่าวจึงไม่ก่อให้เกิดปัญหาต่อสังคมโดยรวม รัฐยังไม่มี ความจำเป็นที่จะต้องสร้างกฎเกณฑ์เข้าไปควบคุมการละเล่นและการให้บริการดังกล่าว

จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่บันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับการนวดไทยที่เก่าแก่ที่สุด คือ ศิลาจารึกสมัยสุโขทัย ซึ่งตรงกับสมัยพ่อขุนรามคำแหง ได้จารึกเรื่องการรักษาโรคด้วยการนวดไว้ ต่อมาในสมัยอยุธยา มีหลักฐานที่ปรากฏอย่างชัดเจนเกี่ยวกับการนวดแผนไทย ในปี พ.ศ. 1998 ในรัชสมัยของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ โดยมีพระราชกฤษฎีกาแบ่งหน้าที่ของแพทย์ตามความชำนาญเฉพาะทาง โดยแยกเป็นกรมต่างๆ เช่น กรมแพทยา กรมหมอยา กรมหมอกุมาร กรมหมอนวด กรมหมอดา กรมหมอวรรณโรค โรงพระโอสถ นอกจากนี้ยังได้มีการกำหนดศักดิ์และดำรงยศตำแหน่งเป็น หลวง ขุนหมื่น พัน และครอบครัวที่นำตามยศและศักดิ์ที่ดำรง ซึ่งปรากฏอยู่ในกฎหมาย “นาพลเรือน” ต่อมา ในรัชสมัยของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ซึ่งเป็นยุคที่การนวดไทยรุ่งเรืองมาก ปรากฏในจดหมายเหตุของราชทูตจากประเทศฝรั่งเศสชื่อ ลา ลูแบร์ ในปี พ.ศ. 2230²

² วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, การนวดแผนไทย, ใน

ในส่วนของลิเก เกิดขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยา หรือต้นกรุงรัตนโกสินทร์ คำว่า ลิเก เพี้ยนมาจากคำว่า ซิเกร์ ในภาษาเปอร์เซีย ที่ยืมมาจากคำว่า ซิกูร (Zakhur) ในภาษาอาหรับ อันหมายถึงการอ่านบทสรรเสริญเป็นการรำลึกถึงอัลลอหุพระเจ้าในศาสนาอิสลาม พระครูศรีมหาโพธิ์คณาภิรักษ์ก็ได้กล่าวถึงลิเกไว้ว่า พวกมุสลิมนิกายชีอะห์หรือเจ้าเซ็นจากเปอร์เซีย นำสวดลิเกที่เรียกว่า คิเกร์ เข้ามาในสมัยรัชกาลพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย กรมพระยาดำรงราชานุภาพก็ทรง บันทึกว่า ยี่เก นั้น เพี้ยนมาจาก จิเก และมีบันทึกว่า พวกแขกเจ้าเซ็นได้สวดถวายตัวในการบำเพ็ญพระราชกุศล เมื่อ พ.ศ. 2423 ต่อมาคิดสวดแผลงเป็นลำนำต่าง ๆ คิดลูกหมดเข้าแกมสวด ร้องเป็นเพลงต่างภาษา และทำตัวหนังเชิด โดยเอารำมะนาเป็นจอก็มี ลิเกจึงกลายเป็นการเล่นขึ้น ต่อมาเมื่อผู้คิดเล่นลิเกอย่างละคร คือ เริ่มร้องเพลงแขก แล้วต่อไปเล่นอย่างละครรำ และใช้ปีพาทย์อย่างละคร³

ในส่วนของการละเล่นไทยที่ชื่อว่า “ลำตัด” เรียกได้ว่าเป็นเพลงพื้นบ้านพื้นเมืองชนิดหนึ่งของไทย ซึ่งนิยมร้องกันในเขตภาคกลาง โดยมีต้นตอมาจาก “ลิเกบันตน” ของชาวมลายู ในต้นรัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ โดยลิเกบันตนดังกล่าวมีรูปแบบของการแสดงแยกออกเป็น 2 สาขา สาขาหนึ่ง เรียกว่า “ฮันดาเลาะ” และ “ลากูเยา” และลิเกบันตนลากูเยา มีลักษณะของการแสดงว่ากลอนสดกั๊กกัน โดยมีลูกคู่คอยรับ เมื่อต้นบทร้องจบ ต่อมาเมื่อมีการดัดแปลงกลายเป็นภาษาไทยทั้งหมด จึงเรียกกันว่า “ลิเกลำตัด” ในระยะแรก และเรียกสั้น ๆ ในเวลาต่อมาว่า “ลำตัด” ซึ่งมีลักษณะของเพลงและทำนองเพลงที่นำมาให้ลูกคู่รับ โดยมากก็มักดัดมาจากเพลงร้องหรือเพลงดนตรีอีกชั้นหนึ่ง⁴

ต่อมา เมื่อมีการติดต่อค้าขายกับต่างชาติมากขึ้น ประเทศไทยได้มีการรับเอาแนวคิดและวัฒนธรรมของชาติตะวันตกเข้ามา แม้กระทั่งชาวจีนที่ได้อพยพถิ่นที่อยู่เข้ามาในประเทศไทย โดยในเริ่มแรกสถานที่ที่พอจะเรียกว่าสถานบริการได้ ก็คือภัตตาคาร สถานบริการในรุ่นแรก ๆ ของประเทศไทยนั้นก็เกิดเป็นภัตตาคารที่มีการขายอาหาร โดยไม่เน้นการสร้างควมบันเทิงจากสิ่ง

<http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%99%E0%B8%A7%E0%B8%94%E0%B9%81%E0%B8%9C%E0%B8%99%E0%B9%82%E0%B8%9A%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%93>,

(last visited 9 November 2010).

³ วิกีพีเดีย สารานุกรมเสรี, ลิเก, ใน

<http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%A5%E0%B8%B4%E0%B9%80%E0%B8%81>, (last visited 9 November 2010).

⁴ วิกีพีเดีย สารานุกรมเสรี, ลำตัด, ใน

<http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%A5%E0%B8%B3%E0%B8%95%E0%B8%B1%E0%B8%94>, (last visited 9 November 2010).

เรียมย์เท่าไรนัก ในส่วนของวิวัฒนาการของภัตตาคารนั้น เกิดขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นยุคของการเปิดประเทศ มีการสร้างที่พักแรมตะวันตกลักษณะคล้าย “โฮเต็ล” ชื่อ บอร์ดิง เฮาส์ (Boarding houses) ที่ตำบลโคกควาย ริมแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งต่อมาในปี พ.ศ. 2506 มีการสร้างโรงแรมขึ้น 2 โรงแรม คือ โรงแรมโอเรียนเต็ล (Oriental hotel) และโรงแรม ฟิชเชอร์ (Fisher’s hotel)⁵

ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวนั้น ยังมีคอฟฟี่ช็อปแห่งแรกชื่อ “ร้านกาแฟ นรสิงห์” ตั้งอยู่ที่ถนนเสือป่า ดำเนินการโดยทางราชการ กรมมหรสพลหลวงจัดคนตรีแสดงที่คอฟฟี่ช็อปแห่งนี้อีกด้วย ต่อมาในปี พ.ศ. 2465 สมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มีโรงแรมที่ดำเนินการโดยทางราชการเป็นแห่งแรก คือ โรงแรมหัวหิน สร้างขึ้นเพื่อรองรับแขกเมือง พนักงานเสิร์ฟฟุ้งฟ้าม่วง ใส่เสื้อราชปะแตน และสถานที่จัดเลี้ยงหรูหราமாகที่สุดในสมัยนั้น⁶

ด้านเครื่องดื่ม ในยุคนั้นย่านยานนาวามีร้านที่เรียกว่า “เบียร์ฮอลล์” เป็นสถานที่เด่นรำ มีอาหารขายพร้อมสุราต่างประเทศ ต่อมาจึงนิยมเปิดขายอีกหลายแห่งและทางบริษัทเบียร์ที่ผลิตในไทย ได้ทำการส่งเสริมการขายจนประสบความสำเร็จ ทำให้คนไทยหันมาดื่มเบียร์ที่ผลิตในไทยกันมากขึ้น และในย่านเยาวราช มีการสร้างอาคารสูง 7 - 9 ชั้น อย่างหรูหราเพื่อใช้เป็นโรงน้ำชา โรงนวด โรงระบำ และบ่อนการพนัน ความเจริญของร้านอาหารจีนทำให้เกิดภัตตาคารจีนขนาดใหญ่เกิดขึ้นหลายแห่ง รวมทั้งเป็นแหล่งที่ขายอาหารสำหรับนักท่องเที่ยวตอนกลางคืน⁷

ในส่วนของการค้าประเวณีนั้น ในรัชสมัยของรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ ได้มีการแพร่กระจายไปอย่างรวดเร็วในสังคมไทย แต่เนื่องจากยังไม่มีกฎหมายที่จะมาคอยควบคุมรองรับการค้าประเวณี ในสมัยนั้นจึงมีการตราพระราชบัญญัติฉบับหนึ่งเพื่อใช้เป็น

⁵ วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, ภัตตาคาร, ใน

<http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%A0%E0%B8%B1%E0%B8%95%E0%B8%95%E0%B8%B2%E0%B8%84%E0%B8%B2%E0%B8%A3>, (last visited 9 November 2010).

⁶ วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, ภัตตาคาร, ใน

<http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%A0%E0%B8%B1%E0%B8%95%E0%B8%95%E0%B8%B2%E0%B8%84%E0%B8%B2%E0%B8%A3>, (last visited 9 November 2010).

⁷ วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, ภัตตาคาร, ใน

<http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%A0%E0%B8%B1%E0%B8%95%E0%B8%95%E0%B8%B2%E0%B8%84%E0%B8%B2%E0%B8%A3>, (last visited 9 November 2010).

แนวทางในการแก้ไขปัญหาค้าประเวณี ซึ่งมีชื่อเรียกว่า “พระราชบัญญัติป้องกันสัจจรโรค รัตนโกสินทรศก 127” โดยให้เหตุผลในการประกาศใช้ว่า⁸

“ด้วยทรงพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์เห็นว่า ทุกวันนี้หญิงบางจำพวกประพฤติตนอย่างที่ว่าหญิงนครโสเภณี มีหัวหน้ารวบรวมกันตั้งโรงหาเงินขึ้นหลายตำบล แต่ก่อนมาการตั้งโรงหญิงนครโสเภณี นายโรงช่วยไถ่หญิงมาเป็นทาสรับตัวจากเจ้าภาษีแล้วตั้งเป็นโรงขึ้น ครั้นต่อมาได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เลิกทาสเสียแล้ว หญิงบางจำพวกที่สมัครเข้าเป็นหญิงนครโสเภณีก็รับตัวจากเจ้าภาษีแล้วมีหัวหน้ารวบรวมกันตั้งขึ้นในท้องที่โรงอันควรบ้างมิควรบ้าง กระทำให้มีเหตุเกิดการวิวาทขึ้นเนื่อง ๆ อีกประการหนึ่ง หญิงบางคนป่วยเป็นโรคซึ่งอาจจะติดต่อเนื่องไปถึงผู้ชายที่คบหาสมาคมได้ ก็มีได้มีแพทย์ตรวจตรารักษาโรคร้ายนั้น อาจจะติดเนื่องกันไปจนถึงเป็นอันตรายแก่ร่างกายและชีวิตมนุษย์เป็นอันมาก และยังหาได้มีกฎหมายและข้อบังคับอย่างใดสำหรับจะป้องกันทุกซ์โทษภัยแห่งประจรรายการทั้งหลายเหล่านี้ไม่ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้สืบไปดังนี้...”

นับตั้งแต่ พ.ศ. 2492 รัฐบาลไทยได้ห้ามการจัดตั้งสำนักโสเภณีเพิ่มขึ้นอีก และใน พ.ศ. 2498 ก็ได้มีการห้ามจดทะเบียนโสเภณีเป็นเด็ดขาด ซึ่งรัฐเองก็มีนโยบายจัดการสงเคราะห์หญิงนครโสเภณีขึ้นด้วย ดำเนินการโดยกระทรวงมหาดไทย ครั้งนั้น รัฐบาลดำริจะจัดตั้ง “นิคมโสเภณี” แต่ขัดข้องด้านงบประมาณ โครงการจึงระงับไว้ จน พ.ศ. 2499 รัฐบาลได้ร่าง “พระราชบัญญัติห้ามการค้าประเวณี” ขึ้น แต่ไม่สามารถนำเข้าสู่วุฒิสภาได้ ใน พ.ศ. 2503 รัฐบาลจึงเสนอร่างกฎหมายฉบับใหม่แทน คือ ร่างพระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี ได้รับการอนุมัติจากวุฒิสภาและประกาศใช้ตามลำดับ ปัจจุบันมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 แทนที่แล้ว⁹

นอกจากกฎหมายหลักข้างต้น ประมวลกฎหมายอาญายังให้ความคุ้มครองแก่หญิงและเอาโทษชายซึ่งเป็นธุระจัดหา โทษที่กฎหมายวางไว้สำหรับความผิดเกี่ยวกับการค้าประเวณีอยู่ในระดับสูงมาก เพื่อผดุงคุณธรรมของชาติ และให้ความคุ้มครองแก่บุตรหลานไม่ให้ตกไปในอบายมุข

⁸ วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, นครโสเภณี (สังคมไทย), ใน

<http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%99%E0%B8%84%E0%B8%A3%E0%B9%82%E0%B8%AA%E0%B9%80%E0%B8%A0%E0%B8%93%E0%B8%B5>, (last visited 9 November 2010).

⁹ วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, นครโสเภณี (สังคมไทย), ใน

<http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%99%E0%B8%84%E0%B8%A3%E0%B9%82%E0%B8%AA%E0%B9%80%E0%B8%A0%E0%B8%93%E0%B8%B5>, (last visited 9 November 2010).

002 จ.2

จากที่กล่าวมาทำให้สามารถมองเห็นภาพถึงวิวัฒนาการการแสดงเพื่อความบันเทิงจากยุคอดีตถึงในยุคปัจจุบัน กล่าวคือจากการละเล่นพื้นบ้านมาสู่สถานบริการ ทั้งนี้ ล้วนมาจากความต้องการในด้านความบันเทิง ผนวกกับการรับเอาวัฒนธรรมจากต่างประเทศที่หลั่งไหลเข้ามาสู่สังคมไทย จนเกิดเป็นร้านอาหารที่มีหญิงสาวบริการคอยเอาใจลูกค้า และพัฒนามาจนเฉกเช่นปัจจุบัน กลายมาเป็นสถานบริการที่กฎหมายต้องเข้ามาดำเนินการควบคุมเพื่อความเรียบร้อยของสังคม

สาเหตุหลักที่รัฐต้องเข้ามาเพื่อควบคุมสถานบริการนั้น ไม่ใช่เพราะสถานบริการเป็นสถานที่ที่ผิดต่อกฎหมายโดยตรง แต่สาเหตุหลักที่รัฐต้องเข้ามาคอยควบคุมสถานบริการต่าง ๆ ก็เพื่อให้อยู่ในการดูแลและมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย เพราะเป็นสถานที่ที่เป็นต้นเหตุหรือต้นตอของการกระทำผิดต่อกฎหมาย กล่าวคือ จะมีกลุ่มนักเที่ยวที่นิยมพกพาสิ่งผิดกฎหมายเข้าไปในสถานถือโคจรเช่นนี้ เช่น ยาเสพติด อาวุธปืน เป็นต้น และยังสถานบริการเป็นสถานที่ที่นักเที่ยวนิยมเข้าไปกินดื่มเพื่อสังสรรค์ ทำให้การครองสติอาจไม่ดีเท่าที่ควร การใช้สติในการยับยั้งชั่งใจจึงมีไม่เพียงพอที่จะต้องใช้ในขณะที่อยู่ในสถานบริการนั้น รัฐจึงต้องควบคุมสถานบริการต่างๆ ให้อยู่ในกฎเกณฑ์ ทั้งนี้เพื่อความสงบสุขของประชาชนส่วนใหญ่

2.2 แนวคิด ทฤษฎีในการควบคุมสถานบริการในปัจจุบัน

2.2.1 แนวความคิดในการควบคุมสถานบริการ

การรื่นเริงเป็นของคู่กับสังคม เพราะเป็นเครื่องคลายหรือบรรเทาทุกข์ทางใจและกาย ในสมัยที่ความเจริญทางวัตถุยังไม่เป็นเงื่อนไขของสังคม การรื่นเริงบันเทิงใจเป็นไปในรูปแบบของการให้บริการโดยไม่คิดมูลค่า หรือหากมีก็อาจเป็นไปในรูปของค่ายกครูหรือค่าเช่าขวัญญาณหรือเช่นผี เช่น ในเทศกาลสงกรานต์มีเล่นหนังตะลุงหรือมโนราห์ให้ชาวบ้านชม หรือตั้งเวทีหมอลำกลางหมู่บ้าน หรือจัดเวทีชมมวยกันกลางทุ่งให้ชาวบ้านดูชมกันโดยไม่คิดมูลค่า ซึ่งอาจมีนักเลงการพนันแอบถือหางนักชกฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งแล้วต่อรองกันเป็นเงินเป็นทอง ต่อมาเมื่อความเจริญทางวัตถุมีให้เห็นเป็นรูปเป็นร่างขึ้น ก็มีภาพยนตร์เร่ขาย ขายยา หรือหาเสียงเลือกผู้แทนราษฎร ค่าบริการเริ่มเห็นเป็นเงา ๆ เช่นรายได้จากการขายบัตรแก่ผู้มาชมภาพยนตร์ และเมื่อวัตถุนิยมกลายเป็นกิเลสของคน ก็มีนักลงทุนสร้างค่ายมวย โรงภาพยนตร์หรือโรงลิเก โรงรำวง โรงหมอลำ เพื่อเก็บเงินจากผู้เข้าชมเป็นรายได้ในรูปของค่าบริการ เมื่อวัตถุนิยมมีการพัฒนาตัวเองสูงขึ้น กลุ่มนักลงทุนจึงได้จัดตั้งสโมสรหรือไนต์คลับขึ้น เพื่อให้บริการแก่นักเที่ยวกลางคืนผู้มีรสนิยมฟุ่มเฟือย

มีการจัดงานราตรีสโมสรขึ้นตามสังคมต่าง ๆ เพียบพร้อมด้วยนักร้องนักดนตรีขับกล่อม โดยเก็บค่าบริการในรูปของบัตรเชิญ พอถึงยุคไฮเทคสถานค้าประเวณีหรือช่องก็ได้มีการพัฒนาตัวเองเป็นสถานอาบอบนวด เพื่อฉวยโอกาสค้าประเวณีกับแขกขึ้นเมื่อ ตามภัตตาคารใหญ่ ๆ ก็จัดให้มีหญิงบริการซึ่งทำหน้าที่ยกอาหารและเครื่องดื่มมาบำเรอแขก บางภัตตาคารมีบริการพิเศษให้แขกถอดจุกบลูบลาก์หญิงบริการเป็นแกล้มอาหารได้ตามโอกาส

ก่อนปี พ.ศ. 2509 สถานบริการเหล่านี้เป็นธุรกิจการค้าที่รัฐควบคุมด้านการจัดเก็บภาษีเท่านั้น รวมทั้งโรงยาฝิ่นในกรุงเทพฯ และตามเมืองใหญ่ ๆ ก่อนถูกยกเลิกไปในสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นผู้นำ¹⁰

ผลกระทบจากการเปิดสถานบริการเหล่านี้ นอกเหนือจากความบันเทิงเรีงรมย์ของนักเที่ยวผู้ใช้บริการแล้ว เหตุวิवादบาดหมางเพราะฤทธิ์ของสุราที่เกิดขึ้นอยู่บ่อยครั้ง หญิงบริการกลายเป็นพาหนะแห่งโรคภัย นักร้องนักแสดงบางรายแต่งกายเย้ายวนในลักษณะเสื้อแนบเนื้อคอเสื้อเล็ก หรือใส่กระโปรงสั้นมาก บางครั้งจึงนำไปสู่ปัญหาในการล่วงละเมิดทางเพศก่อดังขึ้นขึ้นกระทำชำเราอย่างไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายและศีลธรรม ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากสิ่งเร้าที่มีมากขึ้นในปัจจุบัน ซึ่งสถานบริการก็เป็นส่วนหนึ่งของการนำมาซึ่งปัญหาอาชญากรรม

อาชญากรรมที่เกิดขึ้นอันเป็นผลกระทบจากการเปิดสถานบริการดังกล่าว หาได้เกิดจากความจงใจหรือประสงค์ร้ายของเจ้าของหรือผู้จัดการสถานบริการเหล่านั้นไม่ เพราะสถานบริการในความหมายของตัวมันเองนั้นไม่ได้ผิดกฎหมายหรือผิดกฎหมายของสังคมแต่อย่างใด แต่เกิดจากนักเที่ยวหรือผู้ใช้บริการในสถานที่เหล่านั้นเอง สาเหตุก็คือความมึนเมาทำให้เกิดปัญหาในการยับยั้งชั่งใจ ซึ่งสถานที่เหล่านั้นบริการให้อย่างไร้ขอบเขต เมื่อเกิดอาการมึนเมาก็จะควบคุมสติของตนเองไม่ได้ กระทั่งกระทั่งกันนิดหน่อยก็ทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทกันได้โดยง่ายดาย

ด้วยลักษณะของกิจการสถานบริการซึ่งมักจะเปิดบริการในยามวิกาลและมีสภาพแวดล้อมเกี่ยวข้องกับอบายมุข จึงมีความจำเป็นต้องควบคุมดูแลเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมไว้ สำหรับประเทศไทยได้ออกพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 (ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมมาแล้ว 3 ครั้ง เมื่อปี พ.ศ. 2521 , พ.ศ. 2525 และ พ.ศ. 2546) มีเจตนารมณ์เพื่อควบคุมการประกอบกิจการสถานบริการบางประเภท ซึ่งอาจดำเนินการไปในทางกระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมของประชาชน หรือจัดให้มีการแสดงเพื่อความบันเทิงในสถานบริการนั้นไม่เหมาะสม อันจะเป็นเหตุให้เยาวชนเอาเยี่ยงอย่างจนประพฤติชั่วเลวทรามลง ทั้งนี้เพื่อรักษาไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อย ศีลธรรม วัฒนธรรมและประเพณีอันดีของชาติ โดยมี

¹⁰ บรรเจิด สิงคะเนติ, หลักความได้สัดส่วน วารสารรัฐธรรมนูญ, 1, 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2542): 12.

สาระสำคัญ คือ กำหนดประเภทของสถานบริการ ข้อปฏิบัติของผู้ขอรับอนุญาตประกอบกิจการสถานบริการ ได้แก่ การห้ามมิให้มีผู้อายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ เข้าไปในสถานบริการในเวลาทำการ การห้ามมิให้มีการดำเนินกิจการสถานบริการในทางที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การควบคุมมิให้มีการแสดงลามกหรืออนาจาร เป็นต้น¹¹

เมื่อรัฐพบปัญหาเกี่ยวกับการเปิดสถานบริการ จึงมีความจำเป็นต้องเข้ามาควบคุมซึ่งเหตุผลในการควบคุมปรากฏอยู่ในการประกาศใช้พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ คือ โดยเหตุที่ปัจจุบันนี้ได้มีบุคคลประกอบกิจการสถานบริการบางประเภท ซึ่งอาจดำเนินการไปในทางกระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมของประชาชน และจัดให้มีการแสดงเพื่อความบันเทิงในสถานบริการนั้น ๆ ไม่เหมาะสม เป็นเหตุให้เยาวชนเขาเยี่ยงอย่างจนประพฤติดัวเสื่อมทรามลง เป็นการสมควรที่จะออกกฎหมายควบคุมสถานบริการนั้น ๆ รวมทั้งการแสดงต่าง ๆ ด้วย

ทั้งนี้ เพื่อรักษาไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อย ศีลธรรม วัฒนธรรมและประเพณีอันดีของชาติต่อไป

สถานบริการในขณะนั้นมี

1. สถานเต้นรำ เล่นดนตรีบันเทิง หรือที่เรียกว่าเทคและไนต์คลับ
2. สถานจำหน่ายน้ำชา สุรา โดยมีหญิงเสิร์ฟบริการลูกค้า
3. สถานอาบอบนวด มีทั้งเฟรนช์บาร เตอร์กิชบาร ที่ได้รับความนิยม คือบิคอร์ส

อันเป็นที่รู้จักกันในวงการนักเที่ยวผู้ใช้บริการว่าเป็นหมอนวด หรือโสเภณีที่กระด้างตนเองจากหญิงขายบริการตามช่องต่าง ๆ พอแขกอาบน้ำเสร็จก็นวดพอเป็นพิธี เพราะส่วนมากไม่รู้วิชานวดที่แท้จริง และสุดท้ายจะมีการตกลงราคากันเพื่อการมีเพศสัมพันธ์กันในท้ายที่สุด ซึ่งหมอนวดจะเก็บส่วนต่างนั้นไว้เอง นอกเหนือจากเปอร์เซ็นต์ที่ได้จากค่าบริการของสถานอาบอบนวดซึ่งแขกลูกค้าจ่ายให้ต่างหาก

4. ร้านตัดผมแถมบริการอาบอบนวดหรือนวดอย่างเดียว บริการแถมนี้บางร้านแอบลักลอบบริการให้กับลูกค้าคนกันเอง ถ้าเปิดเผยก็จะมีประกาศให้คนทั่วไปรู้

5. โรงแรมที่มีบริการเสริมคือบาร์และไนต์คลับ

สำหรับในปัจจุบันก็มีสถานบริการในรูปแบบใหม่ซึ่งกำลังเป็นที่นิยมของผู้ใช้บริการที่ชื่นชอบการร้องเพลง ซึ่งเรียกว่าร้านคาราโอเกะ โดยทางร้านจะจัดสถานที่ให้มีห้อง

¹¹ เพ็ญ อารีรัตน์, “ความคิดเห็นของผู้ประกอบการสถานบริการต่อมาตรการจัดระเบียบสังคมของกระทรวงมหาดไทย,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาพัฒนาสังคม, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546), หน้า 8.

แบบเป็นส่วนตัว พร้อมติดตั้งเครื่องเสียง โทรทัศน์ ที่มีคุณภาพอย่างดีเพื่อบริการลูกค้าที่มักจะมากันเป็นหมู่คณะ เพื่อร้องเพลงตามตัวอักษรที่ปรากฏบนหน้าจอโทรทัศน์ และให้ผู้ใช้บริการร้องเพลงตามจังหวะเพลงและตามเนื้อร้องที่ปรากฏบนหน้าจอโทรทัศน์ ทั้งนี้ทางร้านยังจัดให้มีการขายอาหาร สุรา และเครื่องดื่มต่าง ๆ บริการลูกค้าที่มาใช้บริการด้วย จึงเป็นรูปแบบสถานบริการใหม่ที่ได้รับการนิยมนับในปัจจุบัน ตามปกติคาราโอเกะจะอยู่คู่กับบาร์หรือคลับ ถ้าไม่มีหญิงบริการก็ไม่ต้องขออนุญาตตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 เพราะมีฐานะเหมือนร้านเหล้าเครื่องดื่มทั่วไปกฎหมายถือว่าไม่เป็นอันตรายหรือเหตุให้เกิดอันตรายต่อสังคม¹²

พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ก่อเกิดขึ้นจากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น แต่ให้ใช้บังคับในจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี ตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา คือวันที่ 5 ตุลาคม 2509 ก่อน ส่วนในจังหวัดอื่นจะให้ใช้บังคับเมื่อใด ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา¹³ โดยมีเงื่อนไขการใช้บังคับว่า¹⁴ เมื่อพระราชบัญญัตินี้ได้ใช้บังคับในท้องที่ใด ให้ผู้ตั้งสถานบริการตามมาตรา 3 (1) (2) หรือ (3) อยู่แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับดำเนินกิจการต่อไปได้ ในเมื่อได้จัดทำบัตรประวัติของพนักงานตามที่บังคับไว้ในมาตรา 14¹⁵ และมาขอรับใบอนุญาตตั้งสถานบริการนั้น โดยเสียค่าธรรมเนียมภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับในท้องที่นั้น

ส่วนสถานบริการตามมาตรา 3(4) บังคับเป็นพิเศษว่า ให้ผู้ตั้งสถานบริการตามมาตรา 3(4) อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับปฏิบัติตามตรา 16 และมาตรา 17¹⁶ ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับในท้องที่นั้น

เป็นที่น่าสังเกตว่า เดิมตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2525 ได้แยกมาตรา 3(4) ออกต่างหากจากอนุมาตรา

¹² กัญญา สุวรรณแสง, จิตวิทยาทั่วไป, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร: รวมสาส์น, 2540), หน้า 65.

¹³ มาตรา 2 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509.

¹⁴ มาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509.

¹⁵ มาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546.

¹⁶ มาตรา 16 และ มาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546.

อื่นของมาตรา 3 ก็เพราะสถานบริการตามมาตรา 3(4)¹⁷ ตามความหมายเดิมนั้น ไม่ต้องขออนุญาต เพียงแต่ต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อนจัดตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวันตามมาตรา 4 วรรคสอง¹⁸ เท่านั้น แต่ในปัจจุบันโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2546 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม คำนิยามของสถานบริการ ในมาตรา 3 และมาตรา 4 ซึ่งกำหนดให้การจัดตั้งสถานบริการทุกประเภทตามมาตรา 3 ต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยไม่มีข้อยกเว้น

การให้สถานบริการที่จัดตั้งอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับในท้องที่ใด ให้ดำเนินการไปได้จนกว่าจะได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รวมทั้งสถานบริการในจังหวัดพระนครและธนบุรีด้วย ดังนั้น สถานบริการในจังหวัดพระนครและธนบุรีซึ่งตั้งอยู่แล้วก่อนวันที่ 5 ตุลาคม 2509 ก็ให้ดำเนินการต่อไปได้ โดยให้จัดทำบัตรประวัติลูกจ้างหรือหญิงบริการของตนตามมาตรา 14 พร้อมกับขอรับใบอนุญาตจัดตั้งสถานบริการ กับเสียค่าธรรมเนียมให้เสร็จภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันที่ 5 ตุลาคม 2509 คือให้ดำเนินการได้ต่อไปอีกสามสิบวันนับแต่วันที่ 5 ตุลาคม 2509 ถ้าหลังจากนั้นยังมีได้จัดทำประวัติลูกจ้างหรือหญิงบริการ หรือมิได้ขอรับใบอนุญาตและเสียค่าธรรมเนียมให้เสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ 5 ตุลาคม 2509 ก็ถือว่าสถานบริการนั้นต้องหยุดดำเนินการไปโดยปริยาย หากฝ่าฝืนดำเนินการต่อไป จะเป็นความผิดฐานตั้งสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ¹⁹

พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับในจังหวัดพระนครและธนบุรีสองปี จากนั้นก็มีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 บังคับในทุกท้องที่ทั่วราชอาณาจักร พ.ศ. 2511 โดยมาตรา 2 ให้ใช้บังคับทั่วราชอาณาจักรตั้งแต่วันที่ 12 มีนาคม 2511 เป็นต้นไป เป็นเงื่อนไขให้สถานบริการที่ตั้งอยู่ก่อนแล้วดำเนินการต่อไปได้อีกสามสิบวันนับแต่วันที่ 12 มีนาคม 2511 จนกว่าจะจัดทำบัตรประวัติของพนักงาน และขอรับใบอนุญาตตั้งสถานบริการ โดยเสียค่าธรรมเนียมเสร็จภายในกำหนดดังกล่าว

¹⁷ พระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2525 มาตรา 3(4) บัญญัติว่า “สถานที่ที่มีอาหาร สุรา น้ำชา หรือเครื่องคี่อย่างอื่นจำหน่ายโดยจัดให้มีการแสดงดนตรี หรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิง”

¹⁸ พระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2525 มาตรา 4 วรรคสอง บัญญัติว่า “ผู้ใดตั้งสถานบริการตามมาตรา 3(4) ต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อนจัดตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน”

¹⁹ มาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546.

2.2.2 ความหมายของสถานบริการ

สถานบริการ²⁰ หมายความว่า สถานที่ตั้งขึ้นเพื่อให้บริการโดยหวังประโยชน์ในการค้า ดังต่อไปนี้

“(1) สถานเดินร่ำ ร่ำวง หรือรองเง็ง เป็นปกติธุระประเภทที่มีและประเภทที่ไม่มีคู่บริการ

(2) สถานที่ที่มีอาหาร สุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่ายและบริการ โดยมีผู้บ่มารสำหรับปรนนิบัติลูกค้า

(3) สถานอาบน้ำ นวด หรืออบตัว ซึ่งมีผู้บริการให้แก่ลูกค้า เว้นแต่

(ก) สถานที่ซึ่งผู้บริการได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ สาขาการแพทย์แผนไทยประเภทการนวดไทยตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ หรือได้รับยกเว้นไม่ต้องขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ สาขาการแพทย์แผนไทยประเภทการนวดไทยตามกฎหมายดังกล่าว หรือสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล

(ข) สถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวยที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งจะต้องมีลักษณะของสถานที่ การบริการ หรือผู้ให้บริการเป็นไปตามมาตรฐานที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยด้วย ประกาศดังกล่าวจะกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบเพื่อการรับรองให้เป็นไปตามมาตรฐานนั้นด้วยก็ได้ หรือ

(ค) สถานที่อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(4) สถานที่ที่มีอาหาร สุรา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่ายหรือให้บริการ โดยมีรูปแบบอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(ก) มีดนตรี การแสดงดนตรี หรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิงและยินยอมหรือปล่อยให้ปะทะเสียงให้นักท่องเที่ยว นักแสดง หรือพนักงานอื่นใดนั่งกับลูกค้า

(ข) มีการจัดอุปกรณ์การร้องเพลงประกอบดนตรีให้แก่ลูกค้า โดยจัดให้มีผู้บริการขับร้องเพลงกับลูกค้า หรือยินยอมหรือปล่อยให้พนักงานอื่นใดนั่งกับลูกค้า

²⁰ มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2521 ส่วนนิยามคำว่า “สถานบริการ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546.

(ค) มีการเดินหรือยินยอมให้มีการเดิน หรือจัดให้มีการแสดงเดิน เช่น เดินบนเวที หรือการเดินบริเวณโต๊ะอาหารหรือเครื่องดื่ม

(ง) มีลักษณะของสถานที่ การจัดแสงหรือเสียง หรืออุปกรณ์อื่นใดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(5) สถานที่ที่มีอาหาร สุรา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่าย โดยจัดให้มีการแสดงดนตรีหรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิง ซึ่งปิดทำการหลังเวลา 24.00 นาฬิกา

(6) สถานที่อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

สถานบริการตามมาตรา 3(1) นี้ จะเห็นได้ว่าสถานเดินรำก็คือบาร์หรือนัดคลับตามที่เห็นได้ในเมืองใหญ่ ๆ มีการจำหน่ายสุราอาหารเป็นหลัก มีฟลอร์ให้นักเที่ยวหรือแขกออกไปเต้นรำ โดยจะเต้นรำกับคู่ขาที่มาด้วยกันหรือกับหญิงพาร์ตเนอร์ที่สถานบริการจัดไว้ให้ก็ได้ ตามปกติจะมีดนตรีขับกล่อมและเป็นจังหวะให้แขกออกไปเต้นรำด้วย โดยส่วนมากสถานบริการตามมาตรา 3(1) นี้ จะมีหญิงพาร์ตเนอร์บริการแขกเป็นปกติธรรมดาอยู่แล้ว

สำหรับประเภทที่ไม่มีหญิงพาร์ตเนอร์บริการ อาจเป็นไปได้ในสถานร่ำหรือสถานรองเง็ง แต่โรงร่ำก็มีสาวร่ำให้บริการแขก ซึ่งกฎหมายเรียกว่าหญิงพาร์ตเนอร์ก็ได้ ทั้งนี้ เพราะชื่อพาร์ตเนอร์เป็นของต่างชาติ จัดเป็นองค์ประกอบของนัดคลับซึ่งก็เป็นของต่างชาติเช่นเดียวกัน แต่คำว่าสาวร่ำเป็นของไทยและจัดเป็นองค์ประกอบของโรงร่ำด้วย

ส่วนรองเง็งนั้น เป็นประเพณีของชาวมุสลิมภาคใต้ เหมือนกับร่ำแต่มีลีลาการร่ำรำไม่เหมือนกัน ที่กฎหมายต้องเข้าควบคุมสถานเดินรำ ร่ำหรือรองเง็ง ก็เพราะเป็นสถานบริการแก่บุคคลทุกเพศทุกวัย แม้จะไม่มีสาวร่ำหรือหญิงพาร์ตเนอร์บริการก็ตาม ก็อาจก่อให้เกิดอาชญากรรมขึ้นมาได้ เช่น คนเมาไปเดินรำแล้วเกิดการขัดขากันขึ้นมา และมีเรื่องทะเลาะวิวาทชกต่อยหรือแทงกันตาย หรือไปร่ำโดยพาผู้รักไปด้วย แล้วเกิดการแย่งหญิงที่เป็นผู้ให้บริการในสถานบริการต่าง ๆ จนเกิดการทะเลาะวิวาทเป็นคดีความ เช่นนี้กฎหมายจึงบังคับให้การเปิดสถานบริการต้องได้รับอนุญาตก่อน เพื่อเจ้าหน้าที่บ้านเมืองจะได้มีการพิจารณาถึงสถานที่ตั้ง กฎเกณฑ์การให้บริการ และการจัดสถานบริการนั้นว่าจะเป็นต้นเหตุของอาชญากรรมหรือจะเป็นบ่อเกิดให้กับความไม่สงบเรียบร้อยของบ้านเมืองหรือไม่

สถานบริการตามมาตรา 3(2) สถานที่ที่มีอาหาร สุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่ายและบริการ โดยมีผู้บ้ำเรอสำหรับปรนนิบัติลูกค้า นั้น

ถ้าเป็นสถานที่มีแต่อาหาร สุรา น้ำชาหรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่าย โดยไม่มีผู้บ้ำเรอสำหรับปรนนิบัติลูกค้า ก็มีฐานะเหมือนกับร้านอาหารทั่วไป จะเป็นสถานบริการตามความหมายในมาตรา 3(5) เดิมจัดตั้งได้โดยไม่ต้องขอรับอนุญาต

เงื่อนไขในการพิจารณาว่าสถานที่ใดเป็นสถานบริการตามมาตรา 3(2) คือ ต้องเป็นสถานที่ที่มีอาหาร สุรา น้ำชาหรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่าย โดยมีเงื่อนไขบริการคือมีหญิงบำเรอสำหรับปรนนิบัติลูกค้า เช่น คอยผสมสุราหรือเครื่องดื่มให้ลูกค้า คอยป้อนอาหารแก่ลูกค้า คอยนั่งตักลูกค้า ให้ลูกค้าจับต้องของสงวนได้ แต่ไม่รวมถึงการให้ลูกค้าร่วมประเวณีด้วย เพราะอาจเป็นการผิดพระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 ได้²¹

การจัดให้มีหญิงมานั่งร่วมโต๊ะเป็นเพื่อนเพื่อพูดคุยและอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับเครื่องดื่มและอาหาร โดยจัดสถานที่ให้มีไฟแสงสีสลัว ซึ่งหญิงนั้นจะรับค่าจ้างจากผู้ประกอบกิจการหรือมีรายได้จากอาหารหรือเครื่องดื่มที่ตนเองสั่งมาดื่มกินและคิดเงินจากลูกค้าในราคาที่ทางร้านเป็นผู้กำหนดหรือไม่ก็ตาม หญิงนั้นก็เป็นผู้หญิงบำเรอสำหรับปรนนิบัติลูกค้านั่นเอง

เคยมีปัญหาเกี่ยวกับสถานบริการประเภทนี้ แต่ไม่มีประเด็นโดยตรงเกี่ยวกับพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งศาลฎีกาได้วินิจฉัยเกี่ยวกับภาษีการค้าตามประมวลรัษฎากรไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5/2536 กิจการของโจทก์เป็นสถานบริการอาบน้ำ นวด หรืออบตัว ซึ่งมีบริการแก่ลูกค้าเพื่อให้บริการโดยหวังประโยชน์ในทางการค้ารวมอยู่ด้วย ตรงตามที่พระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2521 บัญญัติไว้ และตามบัญชีอัตราภาษีการค้าประเภทการค้า 4 ชนิด 2 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.ก. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2521 ก็ได้บัญญัติถึงรายการที่ประกอบการค้าประเภทนี้ไว้ว่า การให้บริการในสถานอาบน้ำ นวดหรืออบตัวตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ และ รวมถึงการให้บริการในสถานนวดหรืออบตัวอย่างอื่นด้วย ดังนั้น แม้โจทก์จะอ้างว่ากิจการของโจทก์ไม่ใช่สถานบริการตามพระราชบัญญัติสถานบริการฯ ก็ตาม แต่โจทก์ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่ากิจการของโจทก์เป็นการให้บริการในสถานนวดหรืออบตัวอย่างอื่นตามความหมายในบัญชีอัตราภาษีการค้าดังกล่าว และไม่ว่าโจทก์จะแยกประเภทการให้บริการออกเป็นแผนกต่างๆ หรือไม่ก็ตาม ก็ล้วนเป็นการให้บริการในสถานอาบน้ำ นวดหรืออบตัวตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการหรือสถานนวดหรืออบตัวอย่างอื่นตามบัญชีอัตราภาษีการค้าดังกล่าว โจทก์ไม่ชอบที่จะแยกบริการที่ไม่ใช่เป็นการนวดตัวออกจากบริการนวดตัวเพื่อเสียภาษีการค้าต่างหากจากการนวดตัว เพราะต่างก็เป็นการให้บริการในสถานที่ซึ่งอยู่ในความหมายของกฎหมายดังกล่าวแห่งเดียวกัน และแม้กิจการของโจทก์ก็เป็นสถานบริหารร่างกายและออกกำลังกาย มีเครื่องมือใช้ที่ให้อยู่ในแผนกกายวิภาคบำบัดของโรงพยาบาล และมีผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้

²¹ จีราพร เชาวน์ประยูร, “วัยรุ่นกับคิส โก้เชค : ทศนคติของกลุ่มผู้ปกครองและกลุ่มวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะสังคมสงเคราะห์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548), หน้า 56.

ควบคุมดูแลด้วย ก็หาทำให้กลายเป็นไม่ใช่การให้บริการในสถานอาบน้ำนวดหรืออบตัวตาม กฎหมายว่าด้วยสถานบริการหรือสถานนวดหรืออบตัวอย่างอื่นตามบัญชีอัตราภาษีการค้าดังกล่าว ไปไม่ โจทก์จึงต้องเสียภาษีการค้าตามอัตราภาษีการค้าดังกล่าว

สถานบริการตามมาตรา 3(3) คือ สถานอาบน้ำ นวดหรืออบตัวซึ่งมีผู้บริการแก่ ลูกค้า เคยมีปัญหาเกี่ยวกับสถานพยาบาล เช่น โรงนวดแผนโบราณซึ่งได้รับอนุญาตให้จัดตั้งสถาน บริการตาม พระราชบัญญัติสถานบริการ 2509 แล้ว แต่ชื่อของโรงนวดดังกล่าวตั้งเสียยืดยาวว่า สถานบริการนวดเพื่อสุขภาพ (แผนโบราณ) อาจทำให้ประชาชนหลงผิดได้ว่าเป็นสถานพยาบาล กระทรวงสาธารณสุขได้มีหนังสือที่ สธ 0203/1951 ลงวันที่ 17 มิถุนายน 2530 ถึงปลัดกระทรวง มหาดไทยความว่า การจัดตั้งสถานบริการนวดเพื่อสุขภาพ (แผนโบราณ) ถือเป็นสถานบริการซึ่งอยู่ ในความควบคุมตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ดังนั้น หากจะอนุญาตให้มีการดำเนิน กิจการถูกต้องตามกฎหมาย ก็จะต้องขอตั้งเป็นสถานบริการนวดเพื่อสุขภาพ (แผนโบราณ) ถือเป็น สถานบริการตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถาน บริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ซึ่งกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รับผิดชอบ ตลอดจนเป็นผู้มีหน้าที่ตรวจ ตรา ควบคุมสถานบริการให้ปฏิบัติตามกฎหมายสถานบริการดังกล่าว และขอความร่วมมือ กระทรวงมหาดไทยได้โปรดแจ้งให้สถานบริการอบนวดที่มีคำต่อท้ายว่า “แผนโบราณ” หรือ “เพื่อ สุขภาพ” หรือคำอื่นใดที่มีความหมายทำนองเดียวกันดังนี้ให้คงใช้คำดังกล่าว เพราะอาจทำให้บุคคล ทั่วไปเข้าใจว่าสถานบริการเป็นสถานพยาบาลตามพระราชบัญญัติพยาบาล พ.ศ. 2504 ซึ่ง ข้อเท็จจริงหาได้เป็นเช่นนั้นไม่²²

สถานบริการตามมาตรา 3(4) นี้ เดิมใช้คำว่า “สถานที่มีอาหาร สุรา น้ำชาหรือ เครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่ายและบริการ โดยจัดให้มีการแสดงดนตรีเกินสองชั้น หรือการแสดงอื่นใด เพื่อความบันเทิง” ซึ่งตามพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 มาตรา 3 ให้แก้ไขใหม่ เป็น “สถานที่มีอาหาร สุรา น้ำชาหรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่าย โดยจัดให้มีการแสดงดนตรีหรือ การแสดงอื่นใดเพื่อความบันเทิง” ดังที่บังคับอยู่ในปัจจุบัน ดังนั้น สถานที่มีอาหาร สุรา น้ำชาหรือ เครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่าย โดยจัดให้มีการแสดงดนตรี ไม่ว่าจะเป็นชั้นเดียวหรือสองชั้นก็ได้ ให้ ครอบคลุมอยู่ในความหมายประเภทนี้ทั้งหมด เพราะตามโรงแรมใหม่ ๆ มักจะมีห้องอาหารบริการ ลูกค้าหรือแขกและมีการแสดงดนตรีโดยนักร้องเดี่ยวสี่ไวโอลินหรือคีตขับเพลงชั้นเดียวหรือเล่น เครื่องเล่นอิเล็กทรอนิกส์เท่านั้น จึงให้ครอบคลุมถึงด้วย ซึ่งแต่เดิมสถานบริการเหล่านี้ไม่ต้องได้รับ อนุญาต แต่จะเปิดหรือจัดตั้งขึ้นเมื่อใดต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อนจัดตั้งไม่น้อยกว่าสิบ ชั่วโมง เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ไปสอดส่องดูแลความสงบเรียบร้อยอย่างทั่วถึง แต่ปัจจุบัน

²² พระราชบัญญัติพยาบาล พ.ศ. 2504.

กฎหมายบังคับให้การจัดตั้งสถานบริการทุกประเภทต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยไม่มีข้อยกเว้น²³

สำหรับความหมายตามมาตรา 3(5) ที่บัญญัติให้สถานบริการมีความหมายว่า สถานที่ที่มีอาหาร สุรา หรือเครื่องคี่มอย่างอื่นจำหน่าย โดยจัดให้มีการแสดงดนตรีหรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิง ซึ่งปิดทำการหลังเวลา 24.00 นาฬิกา โดยสถานบริการประเภทนี้จะไม่มีผู้บำเรอสำหรับปรนนิบัติลูกค้า เหมือนกับสถานบริการตามมาตรา 3(2) เช่น ร้านจำหน่ายอาหารทั่วไป ซึ่งได้อธิบายไว้ข้างต้นแล้ว

2.2.3 ประเภทของสถานบริการ

อาจแบ่งประเภทของสถานบริการออกเป็น 6 ประเภท โดยใช้องค์ประกอบ ดังนี้

1. องค์ประกอบในเรื่องลักษณะของการประกอบกิจการ
2. องค์ประกอบในเรื่องของเวลา²⁴

1. สถานบริการประเภทที่ใช้องค์ประกอบในเรื่องลักษณะของการประกอบกิจการ

ประเภทที่ 1 สถานบริการตามมาตรา 3(1) คือ สถานเดินรำ รำวง หรือรองเง็ง เป็นปกติธุระ ประเภทที่มีและประเภทที่ไม่มีคู่บริการ เช่น สถานลีลาศ รำวง ดิสโกเธค บาร์ ไนต์คลับ ฯลฯ การเดินรำ รำวง รองเง็ง ต้องเป็นคู่ โดยอาจนำคู่มาเอง หรือสถานบริการจัดไว้ให้ได้ และต้องมีฟลอร์เต้นรำ

ประเภทที่ 2 สถานบริการตามมาตรา 3(2) คือ สถานที่ที่มีอาหาร สุรา น้ำชา หรือเครื่องคี่มอย่างอื่นจำหน่ายและบริการ โดยมีผู้บำเรอสำหรับปรนนิบัติลูกค้า เช่น โรงน้ำชา(ไม่มีที่พักผ่อนหลับนอน) คอกเทลเลาจน์ โนแฮนด์บาร์ ฯลฯ

ประเภทที่ 3 สถานบริการตามมาตรา 3(3) คือ “สถานอาบน้ำ นวด หรืออบตัว ซึ่งมีผู้บริการให้แก่ลูกค้า เช่น อาบ อบ นวด เว้นแต่

(ก) สถานที่ซึ่งผู้บริการได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ สาขากายภาพบำบัดแผนไทยประเภทการนวดไทยตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ

²³ มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546.

²⁴ โปรดดู กระทรวงมหาดไทย, “กฎกระทรวงเรื่องกำหนดเวลาเปิดปิดของสถานบริการ พ.ศ. 2547,” 31 สิงหาคม 2547.

หรือได้รับยกเว้นไม่ต้องขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทย ประเภทการนวดไทยตามกฎหมายดังกล่าว หรือสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล

(ข) สถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวยที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนด โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งจะต้องมีลักษณะของสถานที่ การบริการ หรือ ผู้ให้บริการเป็นไปตามมาตรฐานที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนด โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยด้วย ประกาศดังกล่าวจะกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบ เพื่อการรับรองให้เป็นไปตามมาตรฐานนั้นด้วยก็ได้ หรือ

(ค) สถานที่อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

ประเภทที่ 4 สถานบริการตามมาตรา 3(4) คือ “สถานที่ที่มีอาหาร สุรา หรือ เครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่าย หรือให้บริการโดยมีรูปแบบอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(ก) มีดนตรี การแสดงดนตรี หรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิงและยินยอมหรือปล่อยให้พลละเลยให้นักร้อง นักแสดง หรือพนักงานอื่นใดนั่งกับลูกค้า เช่น คาเฟ่ สวนอาหาร ฯลฯ ที่มีนักร้อง นักแสดง หรือพนักงานนั่งกับลูกค้า

(ข) มีการจัดอุปกรณ์การร้องเพลงประกอบดนตรีให้แก่ลูกค้า โดยจัดให้มีผู้บริการขับร้องเพลงกับลูกค้า หรือยินยอมหรือปล่อยให้พนักงานอื่นใดนั่งกับลูกค้า เช่น คาราโอเกะ

(ค) มีการเต้นหรือยินยอมให้มีการเต้น หรือจัดให้มีการแสดงเต้น เช่น การเต้นบนเวที หรือการเต้นบริเวณโต๊ะอาหารหรือเครื่องดื่ม เช่น บาร์อะโกโก้

(ง) มีลักษณะของสถานที่ การจัดแสงหรือเสียง หรืออุปกรณ์อื่นใดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง” (ปัจจุบันยังไม่มีกรออกกฎกระทรวงดังกล่าว)

ข้อแตกต่างของ ประเภทที่ 1 (สถานบริการตามมาตรา 3(1)) และประเภทที่ 4 (สถานบริการตามมาตรา 3(4)(ค)) คือ ประเภทที่ 1 เป็นสถานเต้นรำ แต่ประเภทที่ 4 (ค) เป็นร้านอาหาร และมีการเต้น

2. สถานบริการประเภทที่ห้าซึ่งประกอบในเรื่องลักษณะของการประกอบกิจการ และองค์ประกอบในเรื่องเวลา เป็นองค์ประกอบในการแบ่ง

ประเภทที่ 5 สถานบริการตามมาตรา 3(5) คือ สถานที่ที่มีอาหาร สุรา หรือ เครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่าย โดยจัดให้มีการแสดงดนตรีหรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิง ซึ่งปิดทำการหลังเวลา 24.00 นาฬิกา เช่น ร้านจำหน่ายอาหาร

ประเภทที่ 6 สถานบริการตามมาตรา 3(6) คือ สถานบริการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีกฎกระทรวงดังกล่าว โดยเจตนารมณ์ของการบัญญัติประเภทของสถานบริการตามมาตรา 3(6) ก็เพื่อที่จะใช้อุดช่องว่างของกฎหมายที่อาจมีขึ้นในอนาคต

2.2.4 หลักเกณฑ์ในการควบคุมสถานบริการ

1. องค์กรในการควบคุมสถานบริการ

การควบคุมสถานบริการ แบ่งออกเป็น ควบคุมขั้นตอนการขออนุญาตตั้งสถานบริการ และควบคุมการดำเนินการภายหลังได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ ซึ่งองค์กรและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจะแตกต่างกัน โดยแยกพิจารณาได้ดังต่อไปนี้

1) องค์กรซึ่งทำหน้าที่ควบคุมการขออนุญาตตั้งสถานบริการ การขอต่อใบอนุญาตตั้งสถานบริการ และการขอโอนกิจการสถานบริการ

(1) ในเขตกรุงเทพมหานคร

กฎหมายกำหนดให้องค์กรซึ่งทำหน้าที่ควบคุมการออกใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ การต่อใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ และการอนุญาตให้มีการโอนกิจการสถานบริการ ซึ่งถือเป็นการเปลี่ยนตัวผู้รับใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ คือ กองบัญชาการตำรวจนครบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยผู้บัญชาการตำรวจนครบาลเป็นผู้พิจารณา²⁵ ซึ่งการยื่นคำขออนุญาตตั้งสถานบริการ ยื่นคำขอการต่อใบอนุญาตตั้งสถานบริการ และการขอโอนกิจการนั้น ให้ผู้ขออนุญาตยื่นคำขอต่อผู้กำกับการหรือรองผู้กำกับการซึ่งเป็นหัวหน้าสถานีตำรวจนครบาลแห่งท้องที่ซึ่งเป็นที่ตั้งของสถานบริการนั้น²⁶ ซึ่งผู้กำกับการหรือรองผู้กำกับการจะเรียกหลักฐานจากผู้ขออนุญาตและทำการสอบสวนคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตแล้วเสนอเรื่องราวพร้อมกับความเห็นต่อ

²⁵ กระทรวงมหาดไทย, “คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 7/2551 เรื่อง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509,” 8 มกราคม 2551. ข้อ 2.

²⁶ กระทรวงมหาดไทย, “กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขออนุญาตและการดำเนินการสถานบริการ พ.ศ. 2549,” 8 พฤษภาคม 2549. ข้อ 2(1).

ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น จนถึงผู้บัญชาการตำรวจนครบาลเป็นผู้พิจารณา ซึ่งขั้นตอนการพิจารณาออกใบอนุญาตจะได้กล่าวในหัวข้อต่อไป

(2) ในจังหวัดอื่น

กฎหมายกำหนดให้องค์กรซึ่งทำหน้าที่ควบคุมการออกใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ การต่อใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ และการอนุญาตให้มีการโอนกิจการสถานบริการ ซึ่งถือเป็นการเปลี่ยนตัวผู้รับใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ คือ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้พิจารณา²⁷ ซึ่งการยื่นคำขออนุญาตตั้งสถานบริการ ยื่นคำขอการต่อใบอนุญาตตั้งสถานบริการ และการขอโอนกิจการนั้น ให้ผู้ขออนุญาตยื่นคำขอต่อนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอแห่งท้องที่ซึ่งเป็นที่ตั้งของสถานบริการนั้น²⁸ ซึ่งนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอจะเรียกหลักฐานจากผู้ขออนุญาตและทำการสอบสวนคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตแล้วเสนอเรื่องราวพร้อมกับความเห็นต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น จนถึงผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้พิจารณา ซึ่งจะได้กล่าวในหัวข้อต่อไปเช่นกัน

2) องค์กรซึ่งทำหน้าที่ควบคุมการดำเนินกิจการภายหลังได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ

ในกรณีมีเหตุอันควรเชื่อหรือสงสัยว่าสถานบริการแห่งใด มีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 หรือกฎกระทรวงซึ่งออกตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 นั้น ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เป็นเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจเข้าไปตรวจภายในสถานบริการนั้นได้ไม่ว่าในเวลาใดๆ โดยเจ้าพนักงานต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง²⁹

²⁷ กระทรวงมหาดไทย, “คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 7/2551 เรื่อง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509,” 8 มกราคม 2551. ข้อ 2.

²⁸ กระทรวงมหาดไทย, “กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขออนุญาตและการดำเนินกิจการสถานบริการ พ.ศ. 2549,” 8 พฤษภาคม 2549. ข้อ 2(2).

²⁹ มาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2521.

2. ขั้นตอนในการควบคุมสถานบริการ

1) คุณสมบัติของผู้รับอนุญาตหรือผู้ดำเนินการ

ผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการ ต้องจะมีคุณสมบัติ ดังนี้³⁰

“(1) ผู้ที่จะดำเนินการขอใบอนุญาตประกอบกิจการสถานบริการนั้น จะต้องมิใช่อายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์

(2) ผู้ที่จะดำเนินการขอใบอนุญาตประกอบกิจการสถานบริการนั้น จะต้องไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรม

(3) ผู้ที่จะดำเนินการขอใบอนุญาตประกอบกิจการสถานบริการนั้น จะต้องไม่เป็นผู้วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(4) ผู้ที่จะดำเนินการขอใบอนุญาตประกอบกิจการสถานบริการนั้น จะต้องไม่เป็นผู้เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่ออันเป็นที่รังเกียจแก่สังคม โรคพิษสุราเรื้อรังหรือโรคยาเสพติดให้โทษอย่างร้ายแรง

(5) ผู้ที่จะดำเนินการขอใบอนุญาตประกอบกิจการสถานบริการนั้น จะต้องไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษในความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญาในความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการค้าหญิงและเด็กหญิง ตามกฎหมายว่าด้วยการปราบปรามการกระทำให้แพร่หลายและการค้าวัตถุอันลามก หรือตามกฎหมายว่าด้วยการปราบปรามการค้าประเวณี

ในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการ ผู้แทนของนิติบุคคลนั้นต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติตามที่กล่าวมาข้างต้น”

2) ขั้นตอนการยื่นคำร้องขออนุญาตจัดตั้งสถานบริการ

ห้ามมิให้ผู้ใดตั้งสถานบริการ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยในการพิจารณาอนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่คำนึงถึงประวัติการกระทำความผิดต่อกฎหมายของผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการประกอบด้วย ซึ่งหลักเกณฑ์และวิธีการขออนุญาตและการอนุญาต และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับประวัติการกระทำความผิดต่อกฎหมายของผู้ขออนุญาตตั้ง

³⁰ มาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509.

สถานบริการ รวมทั้ง การขอต่อใบอนุญาตและการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง³¹

ผู้ใดประสงค์จะขออนุญาตตั้งสถานบริการจะต้องดำเนินการตามข้อกำหนดของพระราชบัญญัติสถานบริการ โดยต้องปฏิบัติตามขั้นตอนให้ครบ เพื่อที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะสามารถพิจารณาและใช้ดุลพินิจในการออกใบอนุญาตเปิดสถานบริการดังกล่าวได้ โดยผู้ประสงค์จะเปิดสถานบริการ สามารถยื่นคำขอรับใบอนุญาตพร้อมด้วยหลักฐานและเอกสาร ดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีที่เป็นบุคคลธรรมดาจะต้องยื่นพร้อมเอกสาร³² ดังนี้คือ

- “(ก) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน
- (ข) สำเนาทะเบียนบ้าน
- (ค) ใบรับรองแพทย์แผนปัจจุบันชั้น 1 รับรองว่าผู้ขออนุญาตมีคุณสมบัติตามมาตรา 6 (3) และ (4)
- (ง) แบบแปลนแผนผังแสดงพื้นที่การให้บริการของสถานบริการและปริมาตรของสถานบริการ โดยใช้มาตรฐานส่วนเล็กกว่า 1 ใน 500
- (จ) แผนที่สังเขปแสดงบริเวณที่ตั้งสถานบริการ
- (ฉ) หลักฐานแสดงว่าอาคารที่ใช้ตั้งสถานบริการได้รับอนุญาตให้ใช้อาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร หรือใบรับรองการตรวจสอบสภาพอาคารโดยผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น
- (ช) รูปถ่ายครึ่งตัว หน้าตรงไม่สวมหมวก ขนาด 4 x 6 เซนติเมตรของผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการซึ่งถ่ายมาแล้วไม่เกินหกเดือน จำนวน 3 รูป
- (ซ) หลักฐานแสดงความเป็นเจ้าของอาคารหรือสถานที่ที่ใช้ตั้งสถานบริการหรือหนังสือแสดงความยินยอมให้ใช้สถานที่ที่ขออนุญาตตั้งสถานบริการ ในกรณีที่อาคารหรือสถานที่นั้นเป็นของผู้อื่น”

³¹ มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546.

³² กระทรวงมหาดไทย, “กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขออนุญาตและการดำเนินกิจการสถานบริการ พ.ศ. 2549,” 8 พฤษภาคม 2549. ข้อ 1(1).

(2) ในกรณีที่เป็นิติบุคคลจะต้องยื่นพร้อมเอกสาร³³ ดังนี้คือ

“(ก) สำเนาหนังสือรับรองหรือหลักฐานการเป็นนิติบุคคล ซึ่งแสดงรายการเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ที่ตั้งสำนักงาน และผู้มีอำนาจลงนามผูกพันนิติบุคคลที่เป็นปัจจุบัน

(ข) หนังสือแต่งตั้งผู้แทนนิติบุคคลซึ่งต้องเป็นกรรมการหรือบุคคลผู้มีอำนาจลงนามผูกพันนิติบุคคล

(ค) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้แทนนิติบุคคล

(ง) สำเนาทะเบียนบ้านของผู้แทนนิติบุคคล

(จ) ใบรับรองแพทย์แผนปัจจุบันชั้น 1 รับรองว่าผู้แทนนิติบุคคลมีคุณสมบัติตามตาราง 6 (3) และ (4)

(ฉ) แบบแปลนแผนผังแสดงพื้นที่การให้บริการของสถานบริการและปริมาตรของสถานบริการ โดยใช้มาตราส่วนไม่เล็กกว่า 1 ใน 500

(ช) แผนที่สังเขปแสดงบริเวณที่ตั้งสถานบริการ

(ซ) หลักฐานแสดงว่าอาคารที่ใช้ตั้งสถานบริการได้รับอนุญาตให้ใช้อาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร หรือใบรับรองการตรวจสอบสภาพอาคาร โดยผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยกรนั้น

(ฌ) รูปถ่ายครึ่งตัว หน้าตรงไม่สวมหมวก ขนาด 4 x 6 เซนติเมตรของผู้แทนนิติบุคคลซึ่งถ่ายมาแล้วไม่เกินหกเดือน จำนวน 3 รูป

(ญ) หลักฐานแสดงความเป็นเจ้าของอาคารหรือสถานที่ที่ใช้ตั้งสถานบริการหรือหนังสือแสดงความยินยอมให้ใช้สถานที่ที่ขออนุญาตตั้งสถานบริการ ในกรณีที่อาคารหรือสถานที่นั้นเป็นของผู้อื่น”

(3) วิธีการยื่นคำขอ

ส่วนเรื่องการยื่นคำขอนั้น ผู้ประสงค์จะขอรับอนุญาตต้องยื่นคำขอตั้งสถานบริการได้ ณ ที่ที่ตั้งสถานบริการ ดังต่อไปนี้³⁴

³³ กระทรวงมหาดไทย, “กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขออนุญาตและการดำเนินการกิจการสถานบริการ พ.ศ. 2549,” 8 พฤษภาคม 2549. ข้อ 1(2).

³⁴ กระทรวงมหาดไทย, “กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขออนุญาตและการดำเนินการกิจการสถานบริการ พ.ศ. 2549,” 8 พฤษภาคม 2549. ข้อ 2.

“(1) ในกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นต่อผู้กำกับการหรือรองผู้กำกับการซึ่งเป็นหัวหน้าสถานีตำรวจนครบาลแห่งท้องที่ที่ตั้งสถานบริการนั้น

(2) ในจังหวัดอื่น ให้ยื่นต่อนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอแห่งท้องที่ที่ตั้งสถานบริการนั้น”

ในการพิจารณาอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่คำนึงถึงประวัติการกระทำความผิดต่อกฎหมายของผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการ โดยผู้ขออนุญาตต้องไม่มีประวัติการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ จนถูกเพิกถอนใบอนุญาตภายในระยะเวลา 3 ปี และไม่เคยมียกฟ้องตามพระราชบัญญัติถึงที่สุดว่ากระทำความผิดทางอาญามีลักษณะที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน³⁵

โดยพนักงานเจ้าหน้าที่จะออกใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการได้เมื่อ³⁶

“(1) ผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการจะต้องยื่นหลักฐานและเอกสารที่กฎหมายได้ระบุไว้ถูกต้องครบถ้วน

(2) ผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการ ได้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามมาตรา 6 และไม่ปรากฏประวัติการกระทำความผิดเกี่ยวกับสถานบริการมาก่อน

(3) อาคารหรือสถานที่ที่ขออนุญาตตั้งสถานบริการเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่มาตรา 7 และ มาตรา 8 กำหนดไว้ และตั้งอยู่ในท้องที่ที่อนุญาตให้ตั้งสถานบริการตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกาที่ออกตาม มาตรา 5”

ในกรณีที่มีการขออนุญาตตั้งสถานบริการหลายประเภทในสถานบริการเดียวกัน ให้ออกใบอนุญาตหนึ่งใบสำหรับพื้นที่การให้บริการแต่ละประเภท³⁷

³⁵ กระทรวงมหาดไทย, “กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขออนุญาตและการดำเนินกิจการสถานบริการ พ.ศ. 2549,” 8 พฤษภาคม 2549. ข้อ 3.

³⁶ กระทรวงมหาดไทย, “กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขออนุญาตและการดำเนินกิจการสถานบริการ พ.ศ. 2549,” 8 พฤษภาคม 2549. ข้อ 4.

³⁷ กระทรวงมหาดไทย, “กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขออนุญาตและการดำเนินกิจการสถานบริการ พ.ศ. 2549,” 8 พฤษภาคม 2549. ข้อ 5.

3) ขั้นตอนการพิจารณาออกใบอนุญาต อาจสรุปได้เป็น 3 กรณีดังต่อไปนี้

(1) การขออนุญาตตั้งสถานบริการ (ครั้งแรก)

ในกรุงเทพมหานครให้ผู้กำกับหรือสารวัตรใหญ่สถานีตำรวจนครบาล ในจังหวัดอื่นให้นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอท้องที่ที่ตั้งสถานบริการ เป็นผู้รับคำขอรับใบอนุญาตตั้งสถานบริการ ตามแบบ สป.1 โดยเรียกหลักฐานจากผู้ขออนุญาตให้ ครบถ้วนตามกฎหมายกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขออนุญาตและการดำเนินการสถาน บริการ พ.ศ. 2549 ข้อ 1 และให้ดำเนินการดังต่อไปนี้³⁸

“(1) สอบสวนคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการ เพื่อยืนยัน คุณสมบัติตามมาตรา 6 โดยเฉพาะคุณสมบัติตามมาตรา 6 (3) และ (4) ให้แสดงใบรับรองแพทย์ แผนปัจจุบันชั้น 1 เป็นหลักฐาน

(2) พิมพ์ลายนิ้วมือผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการและส่งไปตรวจสอบ ประวัติอาชญากรรมที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อตรวจสอบคุณสมบัติตามมาตรา 6 (5)

(3) ให้ตรวจสอบว่าผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการมีประวัติการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 จนถูกเพิกถอนใบอนุญาตภายในระยะเวลา 3 ปี และเคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดทางอาญา อันมีลักษณะที่ขัดต่อความสงบ เรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือไม่ ทั้งนี้ตามกฎหมายกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ที่ เกี่ยวกับการขออนุญาตและการดำเนินการสถานบริการ พ.ศ. 2549 ข้อ 3 ซึ่งเป็นการกำหนดเพื่อ เป็นกรอบในการใช้ดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 4 วรรคสอง โดยพิจารณาถึง เจตนารมณ์ตามกฎหมายแต่ละฉบับประกอบด้วย และประวัติการกระทำความผิดต่อกฎหมายของผู้ ขออนุญาตที่ไม่สมควรจะออกใบอนุญาตให้ นั้น ต้องถึงขนาดที่เห็นได้ชัดเจนว่าเป็นที่ไม่สมควรที่ จะเป็นผู้ได้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ เช่น เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิดเกี่ยวกับการ ค้ายาเสพติด เป็นต้น

(4) ให้บันทึกการตรวจสอบข้อเท็จจริงว่า อาคารหรือสถานที่ที่เป็นไป ตามหลักเกณฑ์ตาม มาตรา 7 และมาตรา 8 กำหนดไว้ และตั้งอยู่ในท้องที่เพื่อการอนุญาตให้ตั้ง สถานบริการตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตพื้นที่ เพื่อการอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ ส่วนรายได้

³⁸ กระทรวงมหาดไทย, “คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 7/2551 เรื่อง การปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509,” 8 มกราคม 2551. ข้อ 1.

ที่เห็นว่าอาคารและสถานที่ขัดต่อมาตรา 7 และมาตรา 8 ข้อใด ก็ให้บันทึกเหตุที่ขัดต่อกฎหมายโดยละเอียด

(5) การขออนุญาตตั้งสถานบริการหลายประเภทในสถานที่เดียวกัน ต้องแยกพื้นที่การให้บริการแต่ละประเภทออกจากกันให้ชัดเจน ยกเว้นสถานบริการตามมาตรา 3 (4) (ก) (ข) (ค) (ง) สามารถให้บริการตามรูปแบบที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตได้ทุกรูปแบบในสถานที่เดียวกัน”

เมื่อผู้ขอรับใบอนุญาตเปิดสถานบริการได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวครบถ้วนแล้ว ให้ผู้กำกับหรือสารวัตรใหญ่สถานีตำรวจนครบาล นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอท้องที่เสนอเรื่องราว พร้อมกับความเห็นต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น จนถึงผู้บัญชาการตำรวจนครบาล หรือผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาสั่งการแล้วแต่กรณี³⁹

ในกรณีที่ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล หรือผู้ว่าราชการจังหวัด สั่งอนุญาตให้ตั้งสถานบริการแล้ว ให้ออกใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ ตามแบบ สบ.2 โดยใบอนุญาตหนึ่งฉบับให้ใช้สำหรับพื้นที่การให้บริการหนึ่งประเภท แล้วให้ส่งเรื่องกลับคืนไปยังผู้กำกับการหรือสารวัตรใหญ่สถานีตำรวจนครบาล นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอท้องที่แล้วแต่กรณี เพื่อแจ้งให้ผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการทราบเพื่อชำระค่าธรรมเนียมและรับใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ การรับเงินค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ ในกรุงเทพมหานครให้ใช้ใบเสร็จรับเงินค่าธรรมเนียมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และให้นำเงินส่งรายได้ค่าธรรมเนียมไปยังกระทรวงการคลังตามระเบียบ ในจังหวัดอื่นให้ใช้ใบเสร็จค่าธรรมเนียมของอำเภอ กิ่งอำเภอและให้นำส่งเงินรายได้ค่าธรรมเนียมไปยังคลังจังหวัด⁴⁰

(2) การขอต่ออายุใบอนุญาต

ในกรุงเทพมหานคร ให้ผู้กำกับการหรือสารวัตรใหญ่สถานีตำรวจนครบาลในจังหวัดอื่น ให้นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอท้องที่ที่ตั้งสถานบริการเป็นผู้รับคำขอต่ออายุใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ ตามแบบ สบ.3 พร้อมด้วยหลักฐานและ

³⁹ กระทรวงมหาดไทย, “คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 7/2551 เรื่อง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509,” 8 มกราคม 2551. ข้อ 2.

⁴⁰ กระทรวงมหาดไทย, “คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 7/2551 เรื่อง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509,” 8 มกราคม 2551. ข้อ 3.

เอกสารตามกฎหมายกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขออนุญาตและการดำเนินการสถานบริการ พ.ศ. 2549 ข้อ 6 ให้ครบถ้วน⁴¹

โดยผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการผู้ใดประสงค์จะขอต่อใบอนุญาต⁴²
“ให้ยื่นคำขอ ณ สถานที่และบุคคลตามที่กำหนดไว้ในข้อ 2 ก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ พร้อมด้วยหลักฐานและเอกสารดังต่อไปนี้

- (1) สำเนาใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ
- (2) รูปถ่ายครึ่งตัว หน้าตรงไม่สวมหมวก ขนาด 4 x 6 เซนติเมตรของผู้ขอต่อใบอนุญาตหรือผู้แทนนิติบุคคลซึ่งถ่ายมาแล้วไม่เกิน 6 เดือน จำนวน 2 รูป
- (3) ใบรับรองแพทย์แผนปัจจุบันชั้น 1 รับรองว่าผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตหรือผู้แทนนิติบุคคลมีคุณสมบัติตาม มาตรา 6 (3) และ (4)

ในกรณีที่หลักฐานและเอกสารที่ยื่นไว้ในการขออนุญาตตามข้อ 1 มีการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลง ผู้ขออนุญาตต่อใบอนุญาตต้องยื่นหลักฐานและเอกสารที่มีการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงด้วย”

การพิจารณาและการใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานในการต่อใบอนุญาตเปิดสถานบริการนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องนำหลักเกณฑ์ที่ใช้พิจารณาออกใบอนุญาตแก่ผู้ขอรายใหม่มาพิจารณาเช่นเดียวกัน คำขอรับใบอนุญาต ใบอนุญาต และคำขอต่ออายุใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ ต้องเป็นไปตามแบบที่กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา⁴³

ทั้งนี้ เมื่อได้รับคำขออนุญาตตั้งสถานบริการ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาส่งภายใน 90 วัน⁴⁴ โดยหากพนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาออกใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ ใบอนุญาตดังกล่าวให้ใช้ได้จนถึง วันที่ 31 ธันวาคม ของปีที่ยื่นขอใบอนุญาต หากผู้รับอนุญาตผู้ใดประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต จะต้องยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ⁴⁵ โดยกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการขอต่ออายุใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ โดยให้

⁴¹ กระทรวงมหาดไทย, “คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 7/2551 เรื่อง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509,” 8 มกราคม 2551. ข้อ 4.

⁴² กระทรวงมหาดไทย, “กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขออนุญาตและการดำเนินการสถานบริการ พ.ศ. 2549,” 8 พฤษภาคม 2549. ข้อ 6.

⁴³ กระทรวงมหาดไทย, “กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขออนุญาตและการดำเนินการสถานบริการ พ.ศ. 2549,” 8 พฤษภาคม 2549. ข้อ 7-8.

⁴⁴ มาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509.

⁴⁵ มาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509.

ผู้ประกอบการสถานบริการที่ประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ระหว่างวันที่ 1-15 ตุลาคม ของปีที่ใบอนุญาตจะหมดอายุลง⁴⁶

ในการพิจารณาต่ออายุใบอนุญาตให้ผู้กำกับการหรือสารวัตรใหญ่ สถานีตำรวจนครบาล นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอท้องที่แล้วแต่กรณี ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตให้ถูกต้องตาม มาตรา 6 อาคาร หรือสถานที่ที่ขอต่ออายุใบอนุญาตให้ถูกต้องตามมาตรา 7 และมาตรา 8 ประกอบกับข้อ 7 แห่งกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขออนุญาตและการดำเนินการกิจการสถานบริการ พ.ศ. 2549 รวมทั้งตรวจสอบว่า สถานบริการที่ขอต่อใบอนุญาตได้ถูกพักใช้ใบอนุญาตในการพิจารณาสั่งอนุญาตอยู่ในหลักเกณฑ์ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์ในการพิจารณาสั่งต่อใบอนุญาต พักใช้ใบอนุญาต เพิกถอนใบอนุญาต และกำหนดระยะเวลาในการพิจารณาสั่งพักใช้ใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ ลงวันที่ 4 เมษายน 2548 หรือไม่ แล้วเสนอความเห็นว่าจะรออนุญาตหรือไม่ตามลำดับชั้น เพื่อผู้บัญชาการตำรวจนครบาลหรือผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาสั่งการแล้วแต่กรณี⁴⁷

(3) การอุทธรณ์คำสั่งไม่อนุญาตให้ตั้งหรือไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต

กรณีผู้ขอรับอนุญาตตั้งสถานบริการ หรือขอต่ออายุใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการมีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนตาม มาตรา 6 หรือปรากฏประวัติการกระทำความผิดตามข้อ 3 แห่งกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขออนุญาตและการดำเนินการกิจการสถานบริการ พ.ศ. 2549 อาคารหรือสถานที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่มาตรา 7 และมาตรา 8 กำหนดไว้ไม่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่เพื่อการอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตพื้นที่เพื่อการอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ หรือไม่ได้รับยกเว้นตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวรวมทั้งสถานบริการที่ขอต่ออายุใบอนุญาต ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตในรอบปีที่ได้รับอนุญาต รวมกันเป็นระยะเวลาเกิน 90 วัน ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์ในการพิจารณาสั่งต่ออายุใบอนุญาต พักใช้ใบอนุญาต เพิกถอนใบอนุญาต และกำหนดระยะเวลาในการสั่งพักใช้ใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ ลงวันที่ 4 เมษายน 2548 ให้ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณีสั่งไม่อนุญาตให้ตั้งสถานบริการหรือไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการแล้วแต่

⁴⁶ กระทรวงมหาดไทย, “หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0307.1/ว 3343 เรื่อง แนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509,” 2 ตุลาคม 2546. ข้อ 1.

⁴⁷ กระทรวงมหาดไทย, “คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 7/2551 เรื่อง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509,” 8 มกราคม 2551. ข้อ 5.

กรณี โดยแจ้งให้ผู้ขออนุญาตได้รับทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน ตามมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ก่อน แล้วให้แจ้งผู้กำกับการหรือสารวัตรใหญ่สถานีตำรวจนครบาล นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอท้องที่แล้วแต่กรณี เพื่อแจ้งการไม่อนุญาตรวมทั้งข้อเท็จจริงในการที่พนักงานเจ้าหน้าที่สั่งไม่อนุญาตโดยละเอียด พร้อมทั้งแจ้งสิทธิให้อุทธรณ์คำสั่งภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งตามมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509⁴⁸

ผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการ หรือขออนุญาตต่ออายุใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการที่ได้รับคำสั่งไม่อนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ต่ออายุให้ตั้งสถานบริการ จะอุทธรณ์คำสั่งโดยตรงต่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือปลัดกระทรวงมหาดไทย หรือจะอุทธรณ์ผ่านผู้บัญชาการตำรวจนครบาลหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณีก็ได้ กรณีที่มีการยื่นอุทธรณ์ผ่านผู้บัญชาการตำรวจนครบาลหรือผู้ว่าราชการจังหวัด ให้ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล หรือผู้ว่าราชการจังหวัดรวบรวมหลักฐานที่เกี่ยวข้อง รายงานต่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือปลัดกระทรวงมหาดไทยแล้วแต่กรณี⁴⁹

เมื่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือปลัดกระทรวงมหาดไทยมีคำสั่งในอุทธรณ์เป็นประการใด ให้ผู้กำกับการหรือสารวัตรใหญ่สถานีตำรวจนครบาล นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอท้องที่แล้วแต่กรณี แจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบเป็นหนังสือ พร้อมทั้งแจ้งสิทธิในการฟ้องคดีต่อศาลปกครองภายใน 90 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์⁵⁰

4) การเปลี่ยนแปลงตัวผู้รับอนุญาตหรือผู้ดำเนินการ

การได้รับใบอนุญาตให้เปิดสถานบริการนั้นถือเป็นการเฉพาะตัวจึงไม่สามารถที่จะโอนกันหรือเปลี่ยนตัวผู้รับอนุญาตหรือผู้ดำเนินการได้ การจะขอเปลี่ยนแปลงผู้รับ

⁴⁸ กระทรวงมหาดไทย, “คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 7/2551 เรื่อง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509,” 8 มกราคม 2551. ข้อ 6.

⁴⁹ กระทรวงมหาดไทย, “คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 7/2551 เรื่อง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509,” 8 มกราคม 2551. ข้อ 7.

⁵⁰ กระทรวงมหาดไทย, “คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 7/2551 เรื่อง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509,” 8 มกราคม 2551. ข้อ 8.

อนุญาตหรือผู้ดำเนินการจะต้องดำเนินการขออนุญาตใหม่ เพราะในปัจจุบันทางส่วนราชการที่เกี่ยวข้องยังไม่มีนโยบายให้สามารถเปลี่ยนแปลงผู้รับอนุญาตหรือผู้ดำเนินการ

ดังนั้น การขอเปลี่ยนผู้รับอนุญาตถือว่าเป็นการโอนใบอนุญาต กฎหมายมิได้กำหนดให้โอนแก่กันได้ ส่วนกรณีที่เป็นนิติบุคคลขอเปลี่ยนผู้ดำเนินการแทนนิติบุคคลให้อยู่ในดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่

(1) การขอเปลี่ยนผู้รับอนุญาตจากการซื้อขายใบอนุญาตการให้หรือการแลกเปลี่ยนใบอนุญาต

กรณีเช่นนี้ถือว่าเป็นการโอน โดยมีขอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากใบอนุญาตเป็นการเฉพาะตัว และตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 มิได้กำหนดไว้ให้โอนใบอนุญาตแก่กันได้แต่อย่างใด ดังนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่จึงไม่มีอำนาจที่จะอนุญาตให้เปลี่ยนผู้รับอนุญาตหรือโอนใบอนุญาตให้แก่กันได้

การขอเปลี่ยนบุคคลซึ่งเป็นผู้ดำเนินการแทนนิติบุคคล ให้อยู่ในดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ หากพิจารณาแล้วเห็นว่าผู้ดำเนินการแทนนิติบุคคลมีคุณสมบัติครบถ้วนตามมาตรา 6 และไม่ปรากฏประวัติการกระทำความผิดตามข้อ 3 แห่งกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขออนุญาตและการดำเนินการสถานบริการ พ.ศ. 2549 ก็ให้พิจารณาอนุญาตแล้วให้แก้ไขและหมายเหตุในใบอนุญาตโดยไม่ต้องเรียกเก็บค่าธรรมเนียม

(2) การโอนกิจการสถานบริการ

การโอนกิจการสถานบริการระหว่างบุคคล รวมทั้งการโอนกิจการตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล ถือเป็นการโอนทรัพย์สินระหว่างกันเท่านั้น ไม่สามารถโอนใบอนุญาตให้แก่กันได้ ถ้าผู้รับโอนทรัพย์สินของสถานบริการประสงค์จะดำเนินการสถานบริการ ต้องขออนุญาตตั้งสถานบริการใหม่ ยกเว้นกรณีผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการถึงแก่ความตาย และทายาทมีความประสงค์จะดำเนินการสถานบริการต่อไป เมื่อผู้จัดการมรดกหรือทายาทซึ่งมีคุณสมบัติครบถ้วนตามมาตรา 6 และไม่ปรากฏประวัติการกระทำความผิดตามข้อ 3 แห่งกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขออนุญาตและการดำเนินการสถานบริการ พ.ศ. 2549 หรือในกรณีที่มียายาทหลายคนด้วยกันนั้นตกลงตั้งทายาทคนหนึ่งซึ่งมีคุณสมบัติครบถ้วนตามมาตรา 6 และไม่ปรากฏประวัติการกระทำความผิดตามข้อ 3 แห่งกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขออนุญาตและการดำเนินการสถานบริการ พ.ศ. 2549 ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตั้งสถานบริการให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาอนุญาตให้แก่ผู้ยื่นคำขอ เมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าวแล้ว ให้ทายาทหรือ

ผู้จัดการมรดกซึ่งเป็นผู้ยื่นคำขอเข้าดำเนินกิจการสถานบริการต่อไป ทั้งนี้ จนกว่าพนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งไม่อนุญาต⁵¹

3. สถานที่ตั้งสถานบริการและการขออนุญาตดัดแปลง

1) สถานที่ตั้งสถานบริการ

อาคารหรือสถานที่ที่ขออนุญาตตั้งเป็นสถานบริการนั้น ต้อง⁵²

“(1) ไม่อยู่ใกล้วัด สถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมศาสนา โรงเรียนหรือสถานศึกษา โรงพยาบาล สถานพยาบาลที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน สโมสรเยาวชน หรือหอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก ในขนาดที่เห็นได้ว่าจะก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่สถานที่ดังกล่าว

(2) ไม่อยู่ในย่านที่ประชาชนอยู่อาศัย อันจะก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนผู้อยู่อาศัยใกล้เคียง

(3) มีทางถ่ายเทอากาศสะดวก”

ทั้งนี้ ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเห็นสมควรจะกำหนดเขตอันมีปริมาตรจำกัดในท้องที่ใดเพื่อการอนุญาตหรือถอนุญาตให้ตั้งสถานบริการตามมาตรา 4 ก็ให้กระทำได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา⁵³

ในส่วนของประกาศพระราชกฤษฎีกาเพื่อกำหนดพื้นที่เพื่อการอนุญาตหรือถอนุญาตตั้งสถานบริการ (Zoning) ในส่วนของพื้นที่กรุงเทพมหานครได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตพื้นที่เพื่อการอนุญาตในท้องที่กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2545 ลงวันที่ 4 มิถุนายน 2545 โดยในพื้นที่กรุงเทพมหานครได้กำหนดพื้นที่ไว้ 3 เขตพื้นที่ด้วยกัน ได้แก่

“1. ย่านพัฒนพงษ์

2. ย่านเพชรบุรีตัดใหม่

3. ย่านรัชดาภิเษก”

⁵¹ กระทรวงมหาดไทย, “คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 7/2551 เรื่อง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509,” 8 มกราคม 2551. ข้อ 11.

⁵² มาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509.

⁵³ มาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509.

2) การจัดสถานที่ของสถานบริการ

การจัดสถานที่ภายนอกและภายในของสถานบริการต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้⁵⁴

- “(1) มีแนวเขตของสถานบริการที่ชัดเจน
- (2) มีห้องสุขาเพียงพอสำหรับบริการลูกค้าโดยแยกห้องสุขาชายและหญิงออกจากกัน
- (3) มีการรักษาความสะอาดเรียบร้อยเป็นอย่างดี
- (4) ใช้ไฟฟ้าให้มีแสงสว่างเพียงพอที่จะมองเห็นและจำแนกกันได้ในระยะไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร

(5) สถานบริการที่มีห้องบริการเฉพาะต้องมีเลขหมายเป็นตัวอารบิกขาวขนาดสูงอย่างน้อย 5 เซนติเมตร ติดที่หน้าประตูห้องบริการเรียงตามลำดับ ถ้าประตูเข้าออกมีบานปิดทึบแสงให้มีช่องสี่เหลี่ยมโปร่งแสงสามารถมองเข้าไปเห็นภายในห้อง ขนาด 5 x 20 เซนติเมตร ขึ้นไป ที่บานประตูเหนือพื้นห้อง 1.70 เมตร และสามารถเปิดเข้าไปตรวจสอบได้ตลอดเวลา

(6) ติดใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ชัดเจนบริเวณทางเข้าสถานบริการ

(7) ในสถานที่จัดให้มีดนตรี หรือการแสดงดนตรีอื่นใดต้องมีวัสดุที่ป้องกันเสียงและความสั่นสะเทือนไม่ให้เกินค่าระดับเสียงรบกวนตามที่กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนดไว้”

สถานบริการต้องใช้ป้ายชื่อให้ตรงกับชื่อในใบอนุญาตทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ในกรณีที่มิได้จะต้องติดตั้งป้ายชื่อไว้ด้านหน้าสถานบริการให้มองเห็นอย่างชัดเจน⁵⁵

3) การย้ายและการดัดแปลงสถานบริการ

ตามพระราชบัญญัติสถานบริการได้กำหนดห้ามไว้โดยชัดแจ้งว่า ห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ ย้าย แก้วไข เปลี่ยนแปลงหรือต่อเติมสถานบริการ เว้นแต่ได้รับอนุญาต

⁵⁴ กระทรวงมหาดไทย, “กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขออนุญาตและการดำเนินการกิจการสถานบริการ พ.ศ. 2549,” 8 พฤษภาคม 2549. ข้อ 13.

⁵⁵ กระทรวงมหาดไทย, “กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขออนุญาตและการดำเนินการกิจการสถานบริการ พ.ศ. 2549,” 8 พฤษภาคม 2549. ข้อ 14.

เป็นหนังสือจากเจ้าหน้าที่ และการดำเนินการขอย้าย แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือต่อเติมสถานบริการให้พนักงานเจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติ ดังนี้

(1) กรณีผู้ขอรับอนุญาตยื่นคำร้องขอย้ายสถานบริการจากสถานที่แห่งหนึ่งไปอยู่อีกแห่งหนึ่ง หากสถานบริการตั้งอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร หรือจังหวัดที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตพื้นที่เพื่อการอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ จะอนุญาตให้ย้ายได้เฉพาะการย้ายเข้ามาอยู่ในเขตพื้นที่เพื่อการอนุญาตให้ตั้งสถานบริการเท่านั้น หากสถานบริการตั้งอยู่ในจังหวัดที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตพื้นที่เพื่อก่อนอนุญาตให้ตั้งสถานบริการทั้งจังหวัด จะอนุญาตให้ย้ายได้เฉพาะในกรณีที่มีเหตุจำเป็นหรือสุวัสัยเท่านั้น⁵⁶ และการย้ายสถานที่ตั้งทุกกรณีต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่มาตรา 7 และมาตรา 8 กำหนดไว้ด้วย

(2) การขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงสถานบริการ เช่น การขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงภายในหรือนอกสถานบริการขอเปลี่ยนชื่อสถานบริการ หรือขอเปลี่ยนแปลงบริเวณที่ตั้งสถานบริการภายในสถานที่เดียวกัน ให้อยู่ในดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ ถ้าเห็นว่ามิเหตุสมควรจำเป็นก็ให้พิจารณาอนุญาต

(3) การขอต่อเติมสถานบริการ หากขอต่อเติมขยายสถานที่ให้กว้างขวางออกไปไม่ว่าจะเป็นการขอเพิ่มห้องบริการหรือไม่ ให้อยู่ในดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ว่าสมควรจะอนุญาตหรือไม่ โดยให้คำนึงถึงผลกระทบต่อประชาชนผู้อยู่อาศัยใกล้เคียงกับสถานบริการนั้นเป็นสำคัญ

(4) การอนุญาตให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือต่อเติมสถานบริการที่มีการขยายหรือเพิ่มพื้นที่สถานบริการ พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ควรอนุญาตให้สถานบริการขยายหรือเพิ่มพื้นที่เกินกว่า 1 เท่าของพื้นที่สถานบริการเดิม โดยพิจารณาจากพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตให้ตั้งสถานบริการในครั้งแรกเป็นหลัก มิใช่พิจารณาจากพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือต่อเติมในครั้งที่ผ่านมา เพื่อป้องกันมิให้สถานบริการขยายหรือเพิ่มพื้นที่เรื่อยไปจนไม่จำกัด

4. อัตราค่าธรรมเนียม

เนื่องจากตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 มาตรา 30 บัญญัติ “ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออก

⁵⁶ กระทรวงมหาดไทย, “หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0205.3/13792 เรื่อง การหรือข้อกฎหมายและแนวทางปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตพื้นที่เพื่อการอนุญาตให้ตั้งสถานบริการในท้องที่กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2545,” 20 พฤศจิกายน 2546.

กฎกระทรวง กำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

อัตราค่าธรรมเนียมในการขอใบอนุญาตเกี่ยวกับสถานบริการ ดังนี้⁵⁷

1. ใบอนุญาตตั้งสถานบริการ ตามมาตรา 3(1)
 - (ก) พื้นที่ไม่เกินหนึ่งร้อยตารางเมตร ฉบับละ 10,000 บาท
 - (ข) พื้นที่เกินกว่าหนึ่งร้อยตารางเมตร แต่ไม่เกินสามร้อยตารางเมตร ฉบับละ 30,000 บาท
 - (ค) พื้นที่เกินกว่าสามร้อยตารางเมตรขึ้นไป ฉบับละ 50,000 บาท
2. ใบอนุญาตตั้งสถานบริการ ตามมาตรา 3(2)
 - (ก) พื้นที่ไม่เกินหนึ่งร้อยตารางเมตร ฉบับละ 30,000 บาท
 - (ข) พื้นที่เกินกว่าหนึ่งร้อยตารางเมตร แต่ไม่เกินสามร้อยตารางเมตร ฉบับละ 40,000 บาท
 - (ค) พื้นที่เกินกว่าสามร้อยตารางเมตรขึ้นไป ฉบับละ 50,000 บาท
3. ใบอนุญาตตั้งสถานบริการ ตามมาตรา 3(3)
 - (ก) ห้องบริการไม่เกินสามสิบห้อง ฉบับละ 30,000 บาท
 - (ข) ห้องบริการเกินกว่าสามสิบห้อง แต่ไม่เกินห้าสิบห้อง ฉบับละ 40,000 บาท
 - (ค) ห้องบริการเกินกว่าห้าสิบห้องขึ้นไป ฉบับละ 50,000 บาท
4. ใบอนุญาตตั้งสถานบริการตามมาตรา 3(4)
 - (ก) พื้นที่ไม่เกินหนึ่งร้อยตารางเมตร ฉบับละ 10,000 บาท
 - (ข) พื้นที่เกินกว่าหนึ่งร้อยตารางเมตร แต่ไม่เกินสามร้อยตารางเมตร ฉบับละ 30,000 บาท
 - (ค) พื้นที่เกินกว่าสามร้อยตารางเมตรขึ้นไป ฉบับละ 50,000 บาท
5. ใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการตาม มาตรา 3(5)
 - (ก) พื้นที่ไม่เกินหนึ่งร้อยตารางเมตร ฉบับละ 10,000 บาท
 - (ข) พื้นที่เกินกว่าหนึ่งร้อยตารางเมตร แต่ไม่เกินสามร้อยตารางเมตร ฉบับละ 30,000 บาท

⁵⁷ กระทรวงมหาดไทย, “กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ใบแทนใบอนุญาต และการต่ออายุใบอนุญาตตั้งสถานบริการ พ.ศ. 2548,” 8 มีนาคม 2548. ข้อ 1.

ข้อ 3. สถานบริการตาม มาตรา 3(3) ให้เปิดทำการได้ ดังนี้

(1) ระหว่างเวลา 12.00 นาฬิกา ถึง 24.00 นาฬิกา ของวันเดียวกัน สำหรับสถานบริการที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่เพื่อการอนุญาตให้ตั้งสถานบริการตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

(2) ระหว่างเวลา 18.00 นาฬิกา ถึง 24.00 นาฬิกา ของวันเดียวกัน สำหรับสถานบริการที่ตั้งอยู่นอกเขตพื้นที่เพื่อการอนุญาตให้ตั้งสถานบริการหรือสถานบริการที่ตั้งอยู่ในเขตท้องที่อนุญาตให้ตั้งสถานบริการ ตามที่พระราชกฤษฎีกากำหนดท้องที่เพื่อการอนุญาตหรืออนุญาตให้ตั้งสถานบริการได้ผ่อนผันให้

ข้อ 4. สถานบริการตาม มาตรา 3(4) ให้เปิดทำการได้ ดังนี้

(1) ระหว่างเวลา 18.00 นาฬิกา ถึง 01.00 นาฬิกาของวันรุ่งขึ้น สำหรับสถานบริการที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่เพื่อการอนุญาตให้ตั้งสถานบริการตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

(2) ระหว่างเวลา 18.00 นาฬิกา ถึง 24.00 นาฬิกา ของวันเดียวกัน สำหรับสถานบริการที่ตั้งอยู่นอกเขตพื้นที่เพื่อการอนุญาตให้ตั้งสถานบริการหรือสถานบริการที่ตั้งอยู่ในเขตท้องที่อนุญาตให้ตั้งสถานบริการตามที่พระราชกฤษฎีกากำหนดท้องที่เพื่อการอนุญาตหรืออนุญาตให้ตั้งสถานบริการได้ผ่อนผันให้

ข้อ 5. สถานบริการตาม มาตรา 3(5) ให้เปิดทำการได้ระหว่างเวลา 18.00 นาฬิกา ถึง 01.00 นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้น

ข้อ 6. กำหนดเวลาเปิดทำการตามความในข้อ 1 ข้อ 2 ข้อ 3 ข้อ 4 และข้อ 5 ถ้าวันรุ่งขึ้นเป็นวันที่ 1 มกราคม จะเปิดทำการต่อไปจนถึงเวลา 06.00 นาฬิกาของวันรุ่งขึ้นนั้นก็ได้

ข้อ 7. สถานบริการที่ตั้งอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 มีผลใช้บังคับ ให้มีเวลาเปิดทำการตามข้อ 1 (1) ข้อ 2 ข้อ 3 (1) ข้อ 4 (1) ข้อ 5 และข้อ 6 แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ตามประเภทที่ได้รับใบอนุญาต”

ตารางที่ 1 ตารางเวลาการเปิด – ปิดสถานบริการ⁶⁰

ประเภทของสถาน บริการ	สถานบริการที่ตั้งก่อน 13 ม.ค. 47 ทั้งใน และนอกโซนนิ่ง	สถานบริการที่ตั้ง ในโซนนิ่ง	สถานบริการที่ตั้ง นอกโซนนิ่ง
ม.3 (1)	21.00 – 02.00 น.	21.00 – 02.00 น.	21.00 – 24.00 น.
ม.3 (2)	11.00 – 14.00 น. / 18.00 – 24.00 น.	11.00 – 14.00 น./ 18.00 – 24.00 น.	11.00 – 14.00 น./ 18.00 – 24.00 น.
ม.3 (3)	12.00 – 24.00 น.	12.00 – 24.00 น.	18.00 – 24.00 น.
ม. 3 (4)	18.00 – 01.00 น.	18.00 – 01.00 น.	18.00 – 24.00 น.
ม. 3 (5)	18.00 – 01.00 น.	18.00 – 01.00 น.	18.00 – 01.00 น.

2) การจำหน่ายสุราหรือของมีนเมา

การจำหน่ายสุราหรือของมีนเมา ตามมาตรา 16(3) แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 เป็นบทบัญญัติเพียงอนุมาตราเดียวที่บัญญัติห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการจำหน่ายสุราให้แก่ผู้มีนเมาจนประพฤตินวนวายหรือครองสติไว้ไม่ได้ ซึ่งหากผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท อย่างไรก็ตาม นอกจากบทบัญญัติดังกล่าวแล้ว การจำหน่ายสุราในสถานบริการนั้น ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการยังต้องอยู่ในบังคับแห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ซึ่งถือเป็นกฎหมายหลักในการควบคุมเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ทุกชนิด⁶¹

กล่าวคือ ในมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 บัญญัติ “ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่บุคคลดังต่อไปนี้

- (1) บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
- (2) บุคคลมีอาการมีนเมาจนครองสติไม่ได้”

⁶⁰ สำนักการสอบสวนและนิติกร, กรมการปกครอง, กระทรวงมหาดไทย, คู่มือปฏิบัติงานกฎหมายสถานบริการ (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อาสาธรรกษาคินแดน กรมการปกครอง, 2551), หน้า 269.

⁶¹ มาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546.

ดังนั้น เมื่อพิจารณามาตรา 29 ดังกล่าว จะเห็นว่า มีความสอดคล้องกับ มาตรา 16/1 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ซึ่งบัญญัติห้ามมิให้บุคคลผู้มีอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์เข้าไปในสถานบริการ ระหว่างเวลาทำการ อีกทั้ง ในมาตรา 16(3) แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ดังกล่าว ยังได้บัญญัติห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการจำหน่ายสุราให้แก่ผู้มีอาการมึนเมาจนประพฤติกวุ่นวายหรือครองสติไม่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรา 29(2) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 และหากฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท⁶²

ทั้งยังได้มีการบัญญัติหลักการในการห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในลักษณะที่สะดวกเกินไปไว้ใน มาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ดังนี้คือ

- “(1) การใช้เครื่องขายอัตโนมัติ
- (2) การเร่ขาย
- (3) การลดราคาเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการขาย ถือเป็นการใช้แรงจูงใจเพื่อให้เกิดการซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาเพื่อบริโภค
- (4) ให้หรือเสนอให้สิทธิในการเข้าชมการแข่งขัน การแสดง การให้บริการ การชิงโชค การชิงรางวัล หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดเป็นการตอบแทนแก่ผู้ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือแก่ผู้นำหีบห่อ หรือสลาก หรือสิ่งอื่นใดเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาแลกเปลี่ยนหรือแลกซื้อ
- (5) โดยแจก แลก ให้หรือแลกเปลี่ยนกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาแลกเปลี่ยนหรือกับสินค้าอื่นหรือการให้บริการอย่างอื่นแล้วแต่กรณี หรือแจกจ่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในลักษณะเป็นตัวอย่างของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือเป็นการจูงใจสาธารณะชนให้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมถึงการกำหนดเงื่อนไขในการขายในลักษณะที่เป็นการบังคับซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยทางตรงหรือทางอ้อม
- (6) โดยวิธีหรือลักษณะอื่นใดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ”

⁶² มาตรา 21 วรรคสอง (1) แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546.

ในส่วนของบริษัทกำหนดโทษผู้ฝ่าฝืนพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ก็ได้บัญญัติให้ผู้ขายเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ที่ฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ⁶³

การที่ต้องนำพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาใช้บังคับควบคู่ไปกับพระราชบัญญัติสถานบริการนั้น ก็เพื่อให้การจำหน่ายสุราในสถานบริการมีขอบเขต ไม่ทำให้การเข้าไปใช้สถานบริการต่าง ๆ เป็นแหล่งมั่วสุมในการจำหน่ายสุราต่อกลุ่มลูกค้า

3) การแสดงเพื่อความบันเทิง

ตามมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2521 ได้กำหนดให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการตามมาตรา 3(1) จะจัดให้มีสุรา น้ำชาหรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่ายหรือจัดให้มีการแสดงดนตรีหรือการแสดงอื่นใดเพื่อความบันเทิงด้วยก็ได้ และมาตรา 3(4) กำหนดให้สถานบริการประเภทนี้สามารถจัดให้มีการแสดงเพื่อการบันเทิงได้ ส่วนมาตรา 3 (2) และมาตรา 3 (3) มิได้กำหนดยกเว้นให้แต่อย่างใด จึงให้ถือปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด

การแสดงเพื่อความบันเทิงในสถานบริการนั้น เป็นหน้าที่ของผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการต้องควบคุมการแสดงมิให้เป็นไปในทางลามกหรืออนาจาร และมีให้มีสัตว์ร้ายเข้าร่วมการแสดงในสภาพที่ซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้ชม⁶⁴

ฉะนั้น จึงให้สารวัตรท้องที่หรือนายอำเภอท้องที่สอดส่องการแสดงดังกล่าว ถ้าปรากฏว่าการแสดงเป็นไปในลักษณะเช่นว่านั้นก็ให้สั่งการแสดงรายการนั้น⁶⁵ และดำเนินคดีซึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ⁶⁶ แล้วรายงานเสนอผู้บัญชาการตำรวจนครบาลหรือผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ

⁶³ มาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551.

⁶⁴ มาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509.

⁶⁵ มาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2521.

⁶⁶ มาตรา 28/3 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546.

การที่พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ได้กำหนดให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการมีหน้าที่ต้องควบคุมการแสดงมิให้เป็นไปในทางลามกหรืออนาจาร และมีให้มีสัตว์ร้ายเข้าร่วมแสดงในสภาพที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้ชม โดยบทบัญญัติไว้ในมาตรา 19 เพราะข้อกำหนดดังกล่าวเป็นเงื่อนไขในการอนุญาตและสั่งการแสดงนั้นได้ตามมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2521 หรือสั่งให้พักใบอนุญาตหรือไม่ต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา 21, 22⁶⁷

อย่างไรก็ดี หากการแสดงลามกหรืออนาจารนั้นเป็นความผิดตามกฎหมายอาญา ก็ต้องดำเนินการตามความผิดนั้นอีกบทหนึ่งควบคู่กันไปด้วย กรณีของการจัดการสถานบริการหากมีการแสดงดนตรีหรือบันเทิงอื่นใดในทางลามกหรืออนาจาร ก็อาจถูกดำเนินคดีอาญาได้เช่นเดียวกัน

4) บุคลากรผู้ให้บริการ

ผู้ให้บริการในที่นี้ ได้แก่ พนักงาน คู่บริการ(พาร์ตเนอร์) หญิงบำเรอ ผู้บริการอาบน้ำ นวด หรืออบตัว และคนใช้ในสถานบริการนั้น ๆ

โดยกฎหมายกำหนดให้ก่อนที่พนักงานลูกจ้าง (คู่บริการพาร์ตเนอร์) หญิงบำเรอ ผู้บริการอาบน้ำ นวดหรืออบตัว หรือคนรับใช้ เริ่มเข้าทำงานในสถานบริการ ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการต้องจัดทำบัตรประวัติของแต่ละบุคคลดังกล่าว จำนวน 2 ชุด เก็บรักษาไว้ ณ สถานบริการนั้นหนึ่งชุด และส่งไปเก็บรักษา ณ สถานีตำรวจท้องที่หนึ่งชุด บัตรประวัตินั้นอย่างน้อยต้องมีรายการ ชื่อ ที่อยู่ วันเดือนปีเกิด หมายเลขประจำตัว ภาพถ่ายครึ่งตัวหน้าตรงขนาด 4 คูณ 6 เซนติเมตร ลายพิมพ์นิ้วมือทั้งสองส้นนิ้ว ชื่อและที่อยู่ของผู้รับรอง⁶⁸ ทั้งนี้ตามแบบที่กำหนดในประกาศกระทรวง⁶⁹

⁶⁷ มาตรา 19 มาตรา 21 มาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509.

⁶⁸ กระทรวงมหาดไทย, “ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง แบบคำขอรับใบอนุญาต ใบอนุญาต คำขอต่อใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ บัตรประวัติและการแจ้งเปลี่ยนแปลงรายการในบัตรประวัติของพนักงานสถานบริการ,” 3 พฤศจิกายน 2549. ข้อ 4 “บัตรประวัติของพนักงานสถานบริการ ให้ใช้แบบ สบ.4 ท้ายประกาศนี้”

⁶⁹ กระทรวงมหาดไทย, “กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขออนุญาตและการดำเนินกิจการสถานบริการ พ.ศ. 2549,” 8 พฤษภาคม 2549. ข้อ 9-10.

ในกรณีที่ราชการในบัตรประจำตัวเปลี่ยนแปลงไป ให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการแจ้งการเปลี่ยนแปลงตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวงภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง การจัดทำ การเก็บรักษา และการแจ้งการเปลี่ยนแปลงบัตรประวัติ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง การจัดทำบัตรประวัตินั้น ต้องไม่ระบุหน้าที่ของพนักงานในทางที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่พนักงานนั้น ในกรณีบัตรประวัติซึ่งเก็บรักษาไว้ ณ สถานบริการ สูญหายถูกทำลายหรือชำรุดในสาระสำคัญผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการต้องจัดทำบัตรประวัติใหม่ภายในกำหนด 7 วัน⁷⁰ นับแต่วันที่บัตรนั้นสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ⁷¹

ลูกจ้างของสถานบริการได้แก่คนงานทั่วไป เช่น คนซักกรีด ทำความสะอาด คนครัว คนเดินโต๊ะหรือบอย รวมทั้งพนักงานต้อนรับและแคชเชียร์ ตามปกติสถานบริการตามมาตรา 3 (1) (2) (3) (4) จะต้องมีลูกจ้างประเภทนี้

หญิงพาร์ตเนอร์ ได้แก่หญิงคู่เต้นหรือหญิงคู่รำกับแขกที่เข้าไปเที่ยวในสถานบริการนั้น เช่น หญิงพาร์ตเนอร์ในไนต์คลับ สาวรำวงในโรงรำวง ตามปกติเป็นหญิงบริการตามมาตรา 3(1)

หญิงบำเรอ คือ หญิงปรนนิบัติลูกค้า คอยรินหรือป้อนสุราหรือน้ำชาหรืออาหารแก่ลูกค้า ตามปกติสถานบริการตามมาตรา 3(2) แต่ในปัจจุบันมีหญิงประเภทสองหรือชายประเภทสอง ที่เรียกว่ากะเทยหรือทอมดี้ ไปหากินในสถานบริการด้วย คนพวกนี้แม้จะบริการปรนนิบัติแก่ลูกค้าทำนองเดียวกับหญิงบำเรอก็ไม่เรียกว่าหญิงบำเรอ หรือเป็นคู่เต้นหรือคู่รำกับลูกค้าในโรง รำวงหรือไนต์คลับก็ไม่เรียกว่าหญิงพาร์ตเนอร์ อย่างไรก็ตาม สถานบริการใดมีกะเทยหรือทอมดี้คอยบริการลูกค้า ก็ถือเป็นผู้บำเรอสำหรับปรนนิบัติลูกค้า มาตรา 3(2) ได้

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันนี้สังคมเริ่มยอมรับชายหรือหญิงประเภทสองดังกล่าว การที่หรือหญิงประเภทสองไปให้บริการในสถานบริการอย่างหญิงพาร์ตเนอร์หรือหญิงบำเรอ อาจทำให้สถานบริการนั้น ๆ ต้องขอรับอนุญาตจัดตั้งตามมาตรา 3 และมาตรา 4 ก็ได้

ผู้บริการอาบน้ำ นวดหรืออบตัว กฎหมายมิได้จำกัดว่าเป็นหญิงเท่านั้น ดังนั้นอาจเป็นชายก็ได้ หรือเป็นชายหรือหญิงประเภทสองก็ได้ ซึ่งตามกฎหมายถือว่าเป็นมีอาชีพเรียกกันโดยทั่วไปว่า “หมอนวด”

⁷⁰ กระทรวงมหาดไทย, “กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขออนุญาตและการดำเนินกิจการสถานบริการ พ.ศ. 2549,” 8 พฤษภาคม 2549. ข้อ 11-12.

⁷¹ มาตรา 14 และมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546.

ส่วนคนรับใช้นั้น มิใช่ลูกจ้างดังกล่าวข้างต้น แต่อาจเป็นคนใช้ส่วนตัวของผู้จัดการสถานบริการก็ได้ แต่ต้องทำงานในสถานบริการ หากเป็นคนที่บ้านผู้จัดการก็ไม่ต้องทำบัตรประวัติตามมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 นี้

5) บุคคลผู้เข้าใช้บริการและหน้าที่ของผู้ที่จะเข้าไปใช้บริการในสถานบริการ

(1) บุคคลผู้เข้าใช้บริการ

- ก. ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์
- ข. ต้องเป็นผู้ที่ไม่มีอาการมีนเมาสุราจนประพฤตินุ้ยวายหรือครองสติไม่ได้
- ค. ต้องมีเอกสารของทางราชการที่มีภาพถ่ายและระบุนาอายุของผู้ที่จะเข้าไปในสถานบริการทุกราย
- ง. ต้องไม่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานบริการ
- จ. ห้ามมิให้นำเอาอาวุธทุกชนิดเข้าไปในสถานบริการ

(2) หน้าที่ของผู้ที่จะเข้าไปใช้บริการในสถานบริการ

ก. ต้องนำบัตรประจำตัวประชาชนหรือเอกสารราชการอื่น ๆ ที่มีภาพถ่ายและระบุนาอายุไว้ติดตัวไปด้วยทุกครั้ง เพราะกฎหมายกำหนดโทษผู้ที่จะเข้าไปในสถานบริการโดยไม่ยินยอมให้ตรวจหรือไม่มีเอกสารราชการและเข้าไปในสถานบริการ มีโทษปรับไม่เกิน 5,000 บาท

ข. ห้ามนำอาวุธติดตัวเข้าไปในสถานบริการ เพราะเป็นนโยบายที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้ให้สถานบริการเป็นเขตปลอดอาวุธ โดยเด็ดขาด นอกจากนั้นบุคคลที่นำเอาอาวุธเข้าไปในสถานบริการต้องเป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานและต้องแต่งเครื่องแบบเท่านั้น

ค. การกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด รัฐบาลโดยกระทรวงมหาดไทยได้กวดขันเรื่องของยาเสพติดอย่างจริงจัง โดยเฉพาะในสถานบริการจะเป็นเขตปลอดจากยาเสพติด หากตรวจสอบพบว่าการเสพยาจะต้องถูกดำเนินคดีตามกฎหมายอย่างเฉียบขาด

6. ฐานความผิดและบทกำหนดโทษ

ในกรณีมีผู้ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 อาจเป็นความผิดและต้องรับโทษตามที่บัญญัติทั้งในส่วนพระราชบัญญัติฉบับนี้ หรือตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 นี้ มีการกำหนดโทษเอาไว้เป็นความผิดที่มีโทษทางอาญาและความผิดซึ่งมีโทษทางปกครอง แยกพิจารณาได้ดังต่อไปนี้

1) ความผิดที่มีโทษทางอาญา

สำหรับความผิดที่มีโทษทางอาญา เป็นที่ทราบกันดีว่าโทษทางอาญานั้น เป็นที่ทราบกันดี แบ่งออกเป็น 5 สถาน ได้แก่ (1) ประหารชีวิต (2) จำคุก (3) กักขัง (4) ปรับ และ (5) ริบทรัพย์สิน⁷² และสำหรับฐานความผิดที่มีโทษทางอาญาตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 อาจสรุปเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 2 ตารางสรุปฐานความผิดและบทกำหนด
(สำหรับความผิดที่มีโทษทางอาญา)

มาตรา	ฐานความผิด	บทกำหนดโทษ
ม. 12	ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการฝ่าฝืนไม่ยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในกำหนด กรณีใบอนุญาตสูญหายหรือชำรุด	ปรับไม่เกิน 50,000 บาท (ม. 27)
ม. 13	ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการฝ่าฝืนย้าย แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือต่อเติมสถานบริการ โดยไม่ได้รับอนุญาต	ปรับไม่เกิน 60,000 บาท (ม. 28)
ม.14 ว.1	ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการฝ่าฝืนไม่จัดทำบัตรประวัติของพนักงานก่อนเริ่มเข้าทำงานในสถานบริการ	ปรับไม่เกิน 50,000 บาท (ม. 27)
ม. 15	ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการฝ่าฝืนไม่จัดทำบัตรประวัติของพนักงานใหม่ภายในกำหนด	ปรับไม่เกิน 50,000 บาท (ม. 27)

⁷² มาตรา 18 แห่งประมวลกฎหมายอาญา.

ตารางที่ 2 ตารางสรุปฐานความผิดและบทกำหนด
(สำหรับความผิดที่มีโทษทางอาญา) (ต่อ)

มาตรา	ฐานความผิด	บทกำหนดโทษ
ต่อ ม. 15	ในกรณีบัตรประวัติซึ่งเก็บรักษาไว้ ณ สถาน บริการ สูญหาย ถูกทลาย หรือชำรุด	
ม. 16(1)	ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการฝ่าฝืนรับผู้มีอายุ ต่ำกว่า 18 ปี เข้าทำงาน	ปรับไม่เกิน 50,000 บาท (ม. 27)
ม. 16(2)	ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการฝ่าฝืนยินยอมหรือ ปล่อยปละละเลยให้ผู้มีอาการมึนเมาจน ประพตวิวนวายหรือครองสติไม่ได้เข้าไปหรือ อยู่ในสถานบริการระหว่างเวลาทำการ	ปรับไม่เกิน 50,000 บาท (ม. 27)
ม. 16(3)	ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการฝ่าฝืนจำหน่ายสุรา ให้แก่ผู้มีอาการมึนเมาจนประพตวิวนวายหรือ ครองสติไม่ได้	ปรับไม่เกิน 50,000 บาท (ม. 27)
ม. 16(4)	ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการฝ่าฝืนยินยอมหรือ ปล่อยปละละเลยให้ผู้ซึ่งไม่มีหน้าที่เฝ้าดูสถาน บริการพักอาศัยหลับนอนในสถานบริการ	ปรับไม่เกิน 50,000 บาท (ม. 27)
ม. 16(5)	ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการฝ่าฝืนยินยอม ปล่อยปละละเลยให้มีการกระทำความผิด เกี่ยวกับยาเสพติดในสถานบริการ	ปรับไม่เกิน 60,000 บาท (ม. 28)
ม. 16(6)	ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการฝ่าฝืนยินยอมหรือ ปล่อยปละละเลยให้มีการนำอาวุธเข้าไปใน สถานบริการ	ปรับไม่เกิน 60,000 บาท (ม. 28)
ม. 16/1 ว.1	ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการฝ่าฝืนยินยอมหรือ ปล่อยปละละเลยให้ผู้มีอายุต่ำกว่า 20 ปี เข้าไป ในสถานบริการ	ปรับไม่เกิน 50,000 บาท (ม. 27)
ม. 16/1 ว.2	ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการฝ่าฝืนไม่ตรวจ เอกสารราชการที่มีภาพถ่ายและระบุอายุของผู้	ปรับไม่เกิน 50,000 บาท (ม. 28/1 ว.1)

ตารางที่ 2 ตารางสรุปฐานความผิดและบทกำหนด
(สำหรับความผิดที่มีโทษทางอาญา) (ต่อ)

มาตรา	ฐานความผิด	บทกำหนดโทษ
ต่อ ม. 16/1 ว.2	ซึ่งเข้าไปในสถานบริการ (เช่น บัตรประจำตัวประชาชน)	
ม. 16/1 ว.3	ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการไม่แจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบโดยพลัน ในกรณีผู้ซึ่งจะเข้าไปในสถานบริการไม่ยินยอมให้ตรวจเอกสารราชการ หรือไม่มีเอกสารราชการและเข้าไปในสถานบริการ	ปรับไม่เกิน 50,000 บาท (ม. 28/1 ว.1)
-	ผู้ใดเข้าไปในสถานบริการโดยไม่มีหรือไม่ยอมให้ตรวจเอกสารราชการ (ม. 28/1 ว.2)	ปรับไม่เกิน 50,000 บาท (ม. 28/1 ว.2)
ม. 16/2	ผู้ใดฝ่าฝืนนำอาวุธเข้าไปในสถานบริการ - อาวุธดังกล่าวเป็นอาวุธปืน - อาวุธดังกล่าวเป็นวัตถุระเบิดหรืออาวุธสงคราม	- จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ม. 28/2) - จำคุกตั้งแต่ 1 ปี ถึง 5 ปี หรือปรับตั้งแต่ 20,000 บาท ถึง 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ม. 28/2 ว.2) - จำคุกตั้งแต่ 2 ปี ถึง 20 ปี หรือปรับตั้งแต่ 40,000 บาท ถึง 400,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ม. 28/2 ว.3) <u>หมายเหตุ</u> ในกรณีนี้ ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้รับอาวุธนั้นด้วย (ม. 28/2 ว.4)
ม. 16/3	ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการไม่แจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบโดยพลัน ในกรณีพบว่าผู้มี	ปรับไม่เกิน 50,000 บาท (ม. 28/1 ว.1)

ตารางที่ 2 ตารางสรุปฐานความผิดและบทกำหนดโทษ
(สำหรับความผิดที่มีโทษทางอาญา) (ต่อ)

มาตรา	ฐานความผิด	บทกำหนดโทษ
ต่อ ม. 16/3	อาการมีนินเมาจนประพตควุ่นววยอยู่ในสถานบริการ มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานบริการ หรือมีผู้ใดฝ่าฝืนนำอาวุธเข้าไปในสถานบริการ	
ม. 17	เปิดทำการสถานบริการไม่เป็นไปตามเวลาที่กฎหมายกำหนด	ปรับไม่เกิน 50,000 บาท (ม. 27)
ม. 19	ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการจัดให้มีการแสดงลามกอนาจารในสถานบริการ	จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ม. 28/3)
ม. 25	ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการไม่ยอมให้ความสะดวกแก่เจ้าพนักงานเข้าไปตรวจภายในสถานบริการ กรณีมีเหตุอันควรเชื่อหรือสงสัยว่ามีการฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้	จำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 1,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ม. 25)
ม. 26	ผู้ใดฝ่าฝืนตั้งสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือดำเนินกิจการสถานบริการในระหว่างถูกพักใช้ใบอนุญาต หรือดำเนินกิจการสถานบริการผิดประเภทที่ระบุไว้ในใบอนุญาต	จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ม. 26)

หมายเหตุ

(1) สำหรับความผิดฐานเป็นผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ ผู้ดำเนินการ ลูกจ้างหรือคนรับใช้ของสถานบริการไม่ยอมให้ความสะดวกแก่เจ้าพนักงานเข้าไปตรวจภายในสถานบริการ กรณีมีเหตุอันควรเชื่อหรือสงสัยว่ามีการฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ตามมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 นั้น จะต้องเป็นกรณีผู้รับอนุญาตนั้นสามารถให้ความสะดวกแก่เจ้าพนักงานได้ แต่ไม่ยอมให้ความสะดวกนั้นเมื่อเจ้าพนักงานร้องขอ ซึ่งการไม่ให้ความสะดวกนี้ หาก

มีการใช้กำลังต่อสู้หรือขัดขวาง ก็อาจเป็นความผิดฐานต่อสู้หรือขัดขวางเจ้าพนักงานในการปฏิบัติการตามหน้าที่อีกฐานหนึ่งด้วย⁷³

(2) ในกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ออกใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการแก่ผู้ใดแล้ว ใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการดังกล่าวให้ใช้ได้จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม ของปีที่ออกใบอนุญาต ดังนั้น ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการผู้ใดประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต จะต้องยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ ตามแบบ สป.3⁷⁴ ก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ โดยเมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าวแล้ว ผู้รับอนุญาตสามารถประกอบกิจการต่อไปได้จนกว่าพนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตนั้น⁷⁵ ซึ่งถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ได้พิจารณาสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตดังกล่าวและ ผู้รับอนุญาตนั้นได้ทราบคำสั่งแล้ว ยังคงเปิดดำเนินการต่อไป ย่อมเป็นความผิดฐานฝ่าฝืนตั้งสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาต ตามมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัตินี้

อย่างไรก็ดี ในกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ นั้น ผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวได้ ภายใน 30 วัน นับแต่วันได้รับหรือถือว่าได้รับทราบคำสั่ง โดยในกรุงเทพมหานครให้อุทธรณ์ต่ออธิบดีกรมตำรวจ ส่วนในจังหวัดอื่นให้อุทธรณ์ต่อปลัดกระทรวงมหาดไทย และคำวินิจฉัยของอธิบดีกรมตำรวจหรือปลัดกระทรวงมหาดไทยแล้วแต่กรณี ให้เป็นที่สุด⁷⁶

ในระหว่างอุทธรณ์คำสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาตนั้น ตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไม่ได้บัญญัติเอาไว้ชัดเจน เมื่อคำสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาตเป็นคำสั่งทางปกครอง จึงต้องนำพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาใช้บังคับแก่กรณี⁷⁷ โดยการอุทธรณ์ไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครอง เว้นแต่จะมีการสั่งให้ทุเลาการบังคับไว้ก่อนโดยเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งนั้นเอง ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์ หรือผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยความถูกต้องของคำสั่งทางปกครองดังกล่าว⁷⁸

⁷³ มาตรา 138 และมาตรา 140 แห่งประมวลกฎหมายอาญา.

⁷⁴ กระทรวงมหาดไทย, “ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง แบบคำขอรับใบอนุญาต ใบอนุญาต คำขอต่อใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ บัตรประวัติและการแจ้งเปลี่ยนแปลงรายการในบัตรประวัติของพนักงานสถานบริการ,” 3 พฤศจิกายน 2549. ข้อ 3.

⁷⁵ มาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509.

⁷⁶ มาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2521.

⁷⁷ มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539.

⁷⁸ มาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539.

ดังนั้น ในกรณีนี้เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ และผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตได้ใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวภายใน 30 วัน นับแต่ได้รับทราบคำสั่งแล้ว ผู้ขอต่อใบอนุญาตจะต้องยื่นคำขออุทธรณ์การบังคับตามคำสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาตต่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่ง หรือผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์ หรือผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยความถูกต้องของคำสั่งทางปกครองดังกล่าว เพื่อให้สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ระหว่างอุทธรณ์ จนกว่าจะมีคำวินิจฉัยของอธิบดีกรมตำรวจหรือปลัดกระทรวงมหาดไทยแล้วแต่กรณีต่อไป

(3) สำหรับในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ได้บัญญัติให้ กรรมการผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้น⁷⁹

(4) ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 นี้ เป็นความผิดซึ่งมีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี และโทษปรับไม่เกิน 60,000 บาท อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแขวง⁸⁰ ซึ่งถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่พบการกระทำความผิดและได้จับกุมผู้ต้องหาส่งพนักงานสอบสวนดำเนินคดีปรากฏว่าผู้ต้องหาให้การรับสารภาพว่าตนได้กระทำความผิดจริง พนักงานสอบสวนต้องรีบทำการสอบสวน สรุปสำนวนและนำตัวผู้ต้องหาไปส่งยังพนักงานอัยการ เพื่อให้พนักงานอัยการฟ้องผู้ต้องหาด้วยวาจายังศาลแขวง ภายในเวลา 48 ชั่วโมง นับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาถูกจับ⁸¹

แต่หากผู้ต้องหาให้การปฏิเสธว่ามีได้กระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา พนักงานสอบสวนจะต้องทำการสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ เพื่อพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหา แล้วสรุปสำนวนมีความเห็น พร้อมส่งตัวผู้ต้องหาไปยังพนักงานอัยการเพื่อฟ้องผู้ต้องหาต่อไป โดยในระหว่างการสอบสวน ถ้าเกิดความจำเป็นไม่สามารถฟ้องผู้ต้องหาต่อศาล

⁷⁹ มาตรา 28/4 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546.

⁸⁰ โปรดดูพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 17, มาตรา 25(5).

⁸¹ มาตรา 7 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. 2499 แก้ไขโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2539.

ได้ทันภายใน 48 ชั่วโมงนับแต่ผู้ต้องหาถูกจับ พนักงานสอบสวนจะต้องยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอพักฟ้องต่อไป⁸²

2) ความผิดที่มีโทษทางปกครอง

ส่วนความผิดซึ่งมีโทษทางปกครอง อาจอธิบายได้ว่า เนื่องจากใบอนุญาตให้เปิดสถานบริการ ถือเป็นนิติกรรมทางปกครองที่ไม่ต้องมีการบังคับการตามนิติกรรมทางปกครอง หมายถึงนิติกรรมทางปกครองที่ให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้รับนิติกรรมทางปกครองนั้น โดยนิติกรรมทางปกครองประเภทนี้จะมีผลบังคับตามเจตนารมณ์ของการออกนิติกรรมทางปกครองในทันที⁸³ และในกรณีที่ผู้รับนิติกรรมทางปกครองไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองสามารถใช้มาตรการบังคับต่างๆ ได้ โดยการเพิกถอนใบอนุญาตเป็นมาตรการบังคับอย่างหนึ่ง ในกรณีมีผู้ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองก็ดี หรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายก็ดี ซึ่งมาตรการดังกล่าวเป็นมาตรการที่ใช้โดยทั่วไปตามกฎหมายปกครองแทบทุกฉบับ ตัวอย่างเช่น ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการให้เช่า แลกเปลี่ยนหรือจำหน่ายเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต นายทะเบียนมีอำนาจเพิกถอนใบอนุญาตได้ตามมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. 2530⁸⁴

ดังนั้น ในกรณีมีผู้ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 นอกจากจะเป็นความผิดที่มีโทษทางอาญา ซึ่งต้องระวางโทษจำคุกและปรับแล้ว พระราชบัญญัติดังกล่าวยังได้บัญญัติให้เจ้าพนักงานมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาต หรือมีคำสั่งอื่นใดซึ่งเป็นคำสั่งทางปกครอง⁸⁵ โดยอาจสรุปได้ดังนี้

⁸² มาตรา 7 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. 2499 แก้ไขโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2503.

⁸³ กมลชัย รัตนสกววงศ์, กฎหมายปกครอง, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2544), หน้า 67-68.

⁸⁴ กมลชัย รัตนสกววงศ์, เรื่องเดียวกัน, หน้า 77.

⁸⁵ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 5 บัญญัติว่า

“คำสั่งทางปกครอง หมายความว่า

(1) คำสั่งให้งดกระทำการ

เมื่อปรากฏว่า ผู้ได้รับอนุญาตตั้งสถานบริการฝ่าฝืนจัดให้มีการแสดงในทางลามกหรืออนาจาร ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้งดการแสดงนั้นได้ โดยในกรุงเทพมหานคร เป็นอำนาจของนายตำรวจท้องที่ตั้งแต่สารวัตรขึ้นไป ส่วนในจังหวัดอื่น ตั้งแต่ระดับนายอำเภอท้องที่ขึ้นไปเป็นผู้มีอำนาจสั่งงดการแสดงนั้น⁸⁶

(2) คำสั่งพักใช้ใบอนุญาต

ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการขาดคุณสมบัติ หรือเมื่อสถานบริการใดดำเนินกิจการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ยินยอมหรือปล่อยให้มีการมั่วสุมเพื่อกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานบริการ หรือดำเนินกิจการโดยไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจไม่ต่ออายุใบอนุญาต หรือสั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้ โดยให้คำนึงถึงความร้ายแรงของการกระทำความผิด ซึ่งการสั่งพักใช้ใบอนุญาต อาจสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 3 ตารางสรุปฐานความผิด กรณีเจ้าพนักงานสั่งพักใช้ใบอนุญาต

มาตรา	ฐานความผิด	สั่งพักใช้ใบอนุญาต
ม. 13	ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการฝ่าฝืนย้าย แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือต่อเติมสถานบริการ โดยไม่ได้รับอนุญาต	ครั้งละไม่เกิน 90 วัน (ม. 21 วรรคสอง (2))

(1) การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์ การรับรอง และการรับจดทะเบียน แต่ไม่หมายความรวมถึงการออกกฎ

(2) การอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง”

⁸⁶ มาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2521.

ตารางที่ 3 ตารางสรุปฐานความผิด กรณีเจ้าพนักงานสั่งพักใช้ใบอนุญาต (ต่อ)

มาตรา	ฐานความผิด	สั่งพักใช้ใบอนุญาต
ม.14 ว.1	ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการฝ่าฝืนไม่จัดทำบัตรประวัติของพนักงานก่อนเริ่มเข้าทำงานในสถานบริการ	ครั้งละไม่เกิน 30 วัน (ม. 21 วรรคสอง (1))
ม. 15	ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการฝ่าฝืนไม่จัดทำบัตรประวัติของพนักงานใหม่ภายในกำหนด ในกรณีบัตรประวัติซึ่งเก็บรักษาไว้ ณ สถานบริการ สูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด	ครั้งละไม่เกิน 30 วัน (ม. 21 วรรคสอง (1))
ม. 16(1)	ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการฝ่าฝืนรับผู้มีอายุต่ำกว่า 18 ปี เข้าทำงาน	ครั้งละไม่เกิน 90 วัน (ม. 21 วรรคสอง (2))
ม. 16(2)	ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการฝ่าฝืนยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้ผู้มีอาการมีนเมาจนประพฤดิ์วุ่นวายหรือครองสติไม่ได้เข้าไปหรืออยู่ในสถานบริการระหว่างเวลาทำการ	ครั้งละไม่เกิน 30 วัน (ม. 21 วรรคสอง (1))
ม. 16(3)	ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการฝ่าฝืนจำหน่ายสุราให้แก่ผู้มีอาการมีนเมาจนประพฤดิ์วุ่นวายหรือ ครองสติไม่ได้	ครั้งละไม่เกิน 30 วัน (ม. 21 วรรคสอง (1))
ม. 16(4)	ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการฝ่าฝืนยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้ผู้ซึ่งไม่มีหน้าที่เฝ้าดูสถานบริการพักอาศัยหลับนอนในสถานบริการ	ครั้งละไม่เกิน 90 วัน (ม. 21 วรรคสอง (2))
ม. 16(5)	ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการฝ่าฝืนยินยอมปล่อยปละละเลยให้มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานบริการ	ครั้งละไม่เกิน 90 วัน (ม. 21 วรรคสอง (2))
ม. 16(6)	ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการฝ่าฝืนยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้มีการนำอาวุธเข้าไปในสถานบริการ	ครั้งละไม่เกิน 90 วัน (ม. 21 วรรคสอง (2))
ม. 16/1 ว.1	ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการฝ่าฝืนยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้ผู้มีอายุต่ำกว่า 20 ปี เข้าไปในสถานบริการ	ครั้งละไม่เกิน 90 วัน (ม. 21 วรรคสอง (2))

ตารางที่ 3 ตารางสรุปฐานความผิด กรณีเจ้าพนักงานสั่งพักใช้ใบอนุญาต (ต่อ)

มาตรา	ฐานความผิด	สั่งพักใช้ใบอนุญาต
ม. 16/2	ผู้ใดฝ่าฝืนนำอาวุธเข้าไปในสถานบริการ	ครั้งละไม่เกิน 90 วัน (ม. 21 วรรคสอง (2))
ม. 17	เปิดทำการสถานบริการไม่เป็นไปตามเวลาที่กฎหมายกำหนด	ครั้งละไม่เกิน 90 วัน (ม. 21 วรรคสอง (2))
ม. 19	ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการจัดให้มีการแสดงลามกอนาจารในสถานบริการ	ครั้งละไม่เกิน 90 วัน (ม. 21 วรรคสอง (2))

หมายเหตุ เนื่องจากตารางสรุปฐานความผิด กรณีเจ้าพนักงานสั่งพักใช้ใบอนุญาตดังกล่าวนี้ เป็นการสรุปอำนาจการสั่งพักใช้ใบอนุญาต ตามมาตรา 21 วรรคหนึ่งและวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แต่อย่างไรก็ตามอำนาจการสั่งพักใช้ใบอนุญาตดังกล่าวต้องพิจารณาประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์ในการพิจารณาสั่งต่ออายุใบอนุญาต พักใช้ใบอนุญาต เพิกถอนใบอนุญาต และกำหนดระยะเวลาในการสั่งพักใช้ใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ ลงวันที่ 4 เมษายน 2548 ประกอบด้วย

(3) คำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต⁸⁷

การสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่จะมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้ จะต้องพิจารณาจากความผิดที่ได้กระทำภายในกำหนดอายุใบอนุญาตประจำปี ในกรณีดังต่อไปนี้

ก. กรณีที่สถานบริการถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต เนื่องจากเป็นกรณีดำเนินกิจการสถานบริการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือดำเนินกิจการสถานบริการโดยไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืน มาตรา 13 , มาตรา 16 (1) (4) เกิน 2 ครั้งขึ้นไป หรือถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต เนื่องจากกรณีดำเนินกิจการสถานบริการโดยไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืน มาตรา 16(6) , มาตรา 16/1 วรรคหนึ่ง , มาตรา 16/2 , มาตรา 19 หรือถูกกระทรวงตามตรา 17

⁸⁷ กระทรวงมหาดไทย, “ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์ในการพิจารณาสั่งต่ออายุใบอนุญาต พักใช้ใบอนุญาต เพิกถอนใบอนุญาต และกำหนดระยะเวลาในการสั่งพักใช้ใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ,” 4 เมษายน 2548. ข้อ 4.

เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับกำหนดเวลาเปิดปิดสถานบริการ หรือเนื่องจากกรณีปล่อยปละละเลยให้มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานบริการ ตามมาตรา 16(5) เกิน 1 ครั้งขึ้นไป

ข. กรณีที่สถานบริการถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต เนื่องจาก

ก) เป็นกรณีดำเนินการกิจการสถานบริการโดยไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนมาตรา 14 มาตรา 15 มาตรา 16 (2) (3) หรือกฎกระทรวงตามมาตรา 17 เฉพาะในส่วนที่ไม่ใช่เกี่ยวกับกำหนดเวลาเปิดปิดสถานบริการ

ข) เป็นกรณีดำเนินการกิจการสถานบริการจัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือดำเนินการกิจการสถานบริการโดยไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนมาตรา 13 มาตรา 16 (1) (4)

ค) เป็นกรณีดำเนินการกิจการสถานบริการโดยไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนมาตรา 16(6) มาตรา 16/1 วรรคหนึ่ง มาตรา 16/2 มาตรา 19 หรือกฎกระทรวงตามมาตรา 17 เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับกำหนดเวลาเปิดปิดสถานบริการ หรือ

ง) เป็นกรณีปล่อยปละละเลยให้มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานบริการ ตามมาตรา 16(5)

รวมกันหรือกรณีหนึ่งกรณีใดดังกล่าวข้างต้น รวมกันเกินกว่า 120 วัน

ค. กรณีที่ปรากฏพยานหลักฐานชัดเจนว่าผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการเป็นผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานบริการของตนเอง

ง. กรณีที่มีการบังคับค่าประเวณี หรือยอมให้มีการบังคับค่าประเวณี มีการค้าประเวณีเด็ก หรือยอมให้มีการค้าประเวณีเด็ก มีการบังคับใช้แรงงานเด็กหรือยอมให้มีการบังคับใช้แรงงานเด็กในสถานบริการ

หมายเหตุ ในกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาต ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ได้บัญญัติให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวได้ ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับหรือถือว่าได้รับทราบคำสั่งนั้น โดยในกรุงเทพมหานครให้อุทธรณ์ต่ออธิบดีกรมตำรวจ ส่วนในจังหวัดอื่นให้อุทธรณ์ต่อปลัดกระทรวงมหาดไทย และคำวินิจฉัยของอธิบดีกรมตำรวจหรือปลัดกระทรวงมหาดไทยแล้วแต่กรณี ให้เป็นที่สุด⁸⁸

โดยในระหว่างอุทธรณ์คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตนั้น พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ได้บัญญัติเอาไว้โดยเฉพาะเกี่ยวกับผลของการอุทธรณ์

⁸⁸ มาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2521.

ว่าจะมีผลเป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครองดังกล่าวหรือไม่ นั้น สามารถแยกพิจารณาได้ 2 กรณี ดังนี้⁸⁹

ก. หากอุทธรณ์โดยเหตุตามมาตรา 21 วรรคสอง (1) ให้การอุทธรณ์เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตนั้น

ข. หากอุทธรณ์โดยเหตุตามมาตรา 21 วรรคสอง (2) หรือเหตุอื่น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งนั้นเป็นผู้มีอำนาจสั่งให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตนั้น แต่ต้องมีคำสั่ง ภายใน 7 วัน นับแต่วันที่ได้รับคำขอให้ทุเลาการบังคับ หากพ้นกำหนดดังกล่าวแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่ยังไม่มีคำสั่งใดให้ถือว่าเป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตนั้น

7. การสั่งปิดสถานบริการ

1) การสั่งปิดสถานบริการที่ได้รับอนุญาต

เพื่อให้การกวัดจั้นปราบปรามสถานบริการที่ดำเนินการมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อทางราชการตามนโยบายกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในการปราบปรามแหล่งอบายมุขทุกหน่วยงานในสังกัดกรมตำรวจประสานร่วมมือในการกวัดจั้นตรวจตราปราบปรามจับกุมสถานบริการที่กระทำผิดกฎหมายให้ต่อเนื่องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง

กรณีผู้ประกอบการที่ได้รับอนุญาตให้ตั้งสถานบริการดำเนินการจัดการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ไม่ว่าจะเป็นการยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้เกิดการมั่วสุมเพื่อกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหรือมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานบริการ หรือดำเนินการจัดการสถานบริการโดยไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 หรือกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัติดังกล่าว ให้เป็นอำนาจของผู้บัญชาการตำรวจนครบาล นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอท้องที่ รายงานผู้บัญชาการตำรวจนครบาล หรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาสั่งต่ออายุในกรณีขอต่อใบอนุญาต พักใช้ใบอนุญาต เพิกถอนใบอนุญาตและกำหนดระยะเวลาในการสั่งพักใช้ใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการต่าง ๆ

⁸⁹ มาตรา 21 วรรคท้าย แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546.

เมื่อกองบัญชาการตำรวจนครบาล หรือจังหวัด ได้รับรายงานข้อเท็จจริงแล้ว จะต้องรวบรวมพยานหลักฐานให้ได้ข้อยุติว่าสถานบริการใดได้กระทำการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย โดยให้แจ้งข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการทราบ และให้มีโอกาสโต้แย้งข้อเท็จจริงและแสดงพยานหลักฐานของตน⁹⁰

ให้ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลหรือผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะเจ้าพนักงานที่ใช้อำนาจตาม มาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 มีอำนาจในการสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการตามข้อเท็จจริงที่มีการฝ่าฝืนกฎหมาย กรณีที่มีการกระทำ ความผิดหลายฐานความผิดในครั้งเดียวกัน การสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการให้พิจารณาโทษทุกฐานความผิด โดยลงโทษในฐานความผิดหนักที่สุด

2) การสั่งปิดสถานบริการที่ไม่ได้รับอนุญาต

จากสภาพสังคมในปัจจุบัน สังคมได้ได้รับแรงผลักดันทางวัฒนธรรมจากประเทศตะวันตกเป็นจำนวนมาก สังคมจึงได้เปลี่ยนแปลงตามวัฒนธรรมของประเทศตะวันตกที่หลั่งไหลเข้ามาสู่ประเทศไทย ทำให้วิถีการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคมปรับเปลี่ยนตามวัตถุที่เข้ามาหล่อหลอม จึงส่งผลทำให้เกิดสถานบริการต่าง ๆ ที่มุ่งแสวงหาผลประโยชน์มากกว่าที่จะดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมาย ประชาชนหลายแห่ง เช่น สถานบริการอาบน้ำ โรงแรม บังกะโล สถานเดินรำ สโมสร และโรงแรมหลายแห่งและมีวิธีการดำเนินงานอันไม่สุจริต กระทำการฝ่าฝืนต่อกฎหมายอยู่มาหลายแห่ง ตลอดจนกระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอยู่เสมอ

กล่าวคือ มีสถานบริการจำนวนมากที่ไม่ได้ขออนุญาตหรือได้รับอนุญาตให้เปิดประกอบการได้ สถานบริการเหล่านี้ส่วนมากจะประกอบการสถานบริการที่ผิดต่อกฎหมายไม่มากนักน้อย เพราะผู้ประกอบการมุ่งแสวงหาแต่ผลประโยชน์โดยมิได้คำนึงถึงอนาคตของประเทศชาติ การเข้าไปควบคุมสถานบริการที่ไม่ได้รับอนุญาตเหล่านี้เป็นเรื่องยาก เพราะทางราชการไม่มีข้อมูลและกฎหมายที่จะเข้าไปคอยสอดส่องได้อย่างเพียงพอ แต่ทั้งนี้พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ได้กำหนดโทษไว้ในมาตรา 26 โดยบัญญัติไว้ว่า “ผู้ใดตั้งสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาต ...ต้องระวางโทษไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

⁹⁰ มาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539.

จากบทบัญญัติดังกล่าวทำให้ทราบได้ว่าการฝ่าฝืนเปิดสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาตมีโทษทางอาญาคือ แต่ถึงอย่างไร มาตรา 26 ดังกล่าวก็หาได้กำหนดให้เจ้าพนักงานมีอำนาจในการสั่งปิดสถานบริการที่เปิดโดยไม่ได้รับอนุญาตแต่อย่างใด

ในทางกลับกันเจ้าพนักงานสามารถนำประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 50 ลงวันที่ 15 มกราคม 2502 เข้ามาคอยควบคุมสถานบริการดังกล่าวนี้ได้ เพราะประกาศฉบับดังกล่าวได้ออกมาเพื่อควบคุมสถานที่ที่กระทำผิดต่อกฎหมาย หรือผิดศีลธรรมอันดีของประชาชนในสังคม คือ เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองและตำรวจมีอำนาจที่จะเอาใจใส่สอดส่องปราบปรามการกระทำที่ผิดศีลธรรมอันดีของประชาชนได้

โดยปรากฏว่า “สถานที่” ใดมีการกระทำผิดต่อกฎหมายหรือมีพฤติการณ์อันขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชนเกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นสถานที่ ที่ตั้งขึ้นโดยอำนาจของเจ้าพนักงานที่ฝ่ายใดตามกฎหมายใดก็ตาม ให้อธิบดีกรมตำรวจ (ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ) หรือรองอธิบดีกรมตำรวจ (รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ) สำหรับจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี ผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับจังหวัดต่าง ๆ นอกจากจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรีมีอำนาจพิจารณาสั่งการปิดสถานที่ดังกล่าวได้ โดยกำหนดระยะเวลาหรือไม่กำหนดระยะเวลาก็ได้แล้วแต่กรณี และดุลพินิจของเจ้าพนักงาน ซึ่งขั้นตอนนี้ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการเนิ่นช้าไม่รวดเร็ว ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการควบคุมสถานบริการและทางปฏิบัติ พนักงานเจ้าหน้าที่จะเอาพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 เข้ามาควบคุมสถานบริการที่ไม่ได้รับอนุญาต

โดยหากผู้ที่ได้รับคำสั่งให้ปิดสถานที่ที่เปิดโดยขัดต่อกฎหมายหรือผิดศีลธรรมอันดีของประชาชนไม่ปฏิบัติหรือฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือเจ้าพนักงานตำรวจ ให้ถือว่าขัดคำสั่งเจ้าพนักงาน มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 368⁹¹

⁹¹ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 50, 15 มกราคม 2502.

ตารางที่ 4 โทษทางปกครองและโทษทางอาญาตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509⁹²
(เฉพาะในฐานความผิดที่พบบ่อย)

ลำดับ ที่	ฐานความผิด	โทษทางปกครอง (พักใช้ใบอนุญาต)		โทษทางอาญา
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	
1.	รับผู้มีอายุต่ำกว่า 18 ปี เข้าทำงาน	30	60	ปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท
2.	จำหน่ายสุราให้แก่ผู้มีอาการมึนเมาจนประพฤตินุญชาหรือครองสติไม่ได้	10	20	ปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท
3.	ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้มีการนำอาวุธเข้าไปในสถานบริการ	60	เพิกถอนใบอนุญาต	ปรับไม่เกินหกหมื่นบาท
4.	ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้ผู้มีอายุต่ำกว่า 20 ปี เข้าไปในสถานบริการ	60	เพิกถอนใบอนุญาต	ปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท
5.	จัดให้มีการแสดงลามกอนาจารในสถานบริการ	60	เพิกถอนใบอนุญาต	จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
6.	เปิดทำการสถานบริการไม่เป็นไปตามเวลาที่กฎหมายกำหนด	60	เพิกถอนใบอนุญาต	ปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท
7.	ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานบริการ	90	เพิกถอนใบอนุญาต	ปรับไม่เกินหกหมื่นบาท

⁹² สำนักงานสอบสวนและนิติกร, กรมการปกครอง, กระทรวงมหาดไทย, เรื่องเดิม, หน้า 271.

ตารางที่ 4 โทษทางปกครองและโทษทางอาญาตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509
(เฉพาะในฐานความผิดที่พบบ่อย) (ต่อ)

ลำดับ ที่	ฐานความผิด	โทษทางปกครอง (พักใช้ใบอนุญาต)		โทษทางอาญา
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	
8.	ตั้งสถานบริการโดยไม่ได้ รับอนุญาต	-	-	จำคุกไม่เกินหนึ่ง ปี หรือปรับไม่ เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

2.2.5 การขออนุญาตเปิดสถานบริการในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

บุคคลผู้ที่จะขออนุญาตเปิดสถานบริการจะต้องมีคุณสมบัติของผู้รับอนุญาตหรือ
ดำเนินการดังนี้

ผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการตามมาตรา 4 ต้องจะมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. ผู้ที่จะดำเนินการขอใบอนุญาตประกอบกิจการสถานบริการนั้นจะต้องอายุไม่
ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์

2. ผู้ที่จะดำเนินการขอใบอนุญาตประกอบกิจการสถานบริการนั้นจะต้องไม่เป็นผู้
มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรม

3. ผู้ที่จะดำเนินการขอใบอนุญาตประกอบกิจการสถานบริการนั้นจะต้องไม่เป็นผู้
วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

4. ผู้ที่จะดำเนินการขอใบอนุญาตประกอบกิจการสถานบริการนั้นจะต้องไม่เป็นผู้
เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่ออันเป็นที่รังเกียจแก่สังคม โรคพิษสุราเรื้อรังหรือโรคยาเสพติดให้โทษอย่าง
ร้ายแรง

5. ผู้ที่จะดำเนินการขอใบอนุญาตประกอบกิจการสถานบริการนั้นจะต้องไม่เป็นผู้
เคยต้องรับโทษในความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญาในความผิดตามกฎหมายว่าด้วย
การค้าหญิงและเด็กหญิง ตามกฎหมายว่าด้วยการปราบปรามการกระทำให้แพร่หลายและการค้า
วัตถุอันลามก หรือตามกฎหมายว่าด้วยการปราบปรามการค้าประเวณี ในกรณีที่ดินบุคคลเป็นผู้ขออนุญาต
ตั้งสถานบริการ ผู้แทนของนิติบุคคลนั้นต้องมีคุณสมบัติตามความในวรรคก่อน (มาตรา 6)

สถานที่ตั้งอาคารสถานบริการได้แก่อาคาร โรงเรือนและที่ดินที่ตั้งสถานบริการนั้น
ดังตามมาตรา 7 บังคับไว้ว่า อาคารหรือสถานที่ที่ขออนุญาตตั้งเป็นสถานบริการตามมาตรา 4 ต้อง

“(1) ไม่อยู่ใกล้วัด สถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมศาสนา โรงเรียนหรือสถานศึกษา โรงพยาบาล สถานพยาบาลที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน สโมสรเยาวชน หรือหอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก ในขนาดที่เห็นได้ว่าจะก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่สถานที่ดังกล่าว

(2) ไม่อยู่ในย่านที่ประชาชนอยู่อาศัย อันจะก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนผู้อยู่อาศัยใกล้เคียง

(3) มีทางถ่ายเทสะดวก”

ทั้งหมดเหล่านี้แม้จะเป็นสถานที่ที่อยู่ในกรอบบังคับของมาตรา 7 ดังกล่าวนี้ก็ตาม หากอยู่ในท้องที่ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยไม่อนุญาตให้ตั้งสถานบริการ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาอนุญาต สถานที่นั้นก็ตั้งสถานบริการไม่ได้

นอกจากต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของพระราชบัญญัติสถานบริการแล้ว การเปิดสถานบริการยังต้องใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 มาใช้บังคับในการใช้อาคารให้ถูกต้องตามความมุ่งหมาย กล่าวคือ

การก่อสร้างตัดแปลง หรือการตรวจสอบอาคารที่จะใช้เพื่อประกอบกิจการสถานบริการ ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคารนี้ด้วย เจ้าของอาคารหรือผู้ครอบครองอาคารใช้หรือยินยอมให้ผู้ใดใช้อาคาร หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของอาคารเป็นสถานบริการไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตให้ใช้อาคารเพื่อประกอบกิจการจากคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณา⁹³

ในเขตกรุงเทพมหานครถ้าเจ้าของอาคารต้องการเปิดสถานบริการต้องยื่นคำขอที่สำนักงานเขต เพราะพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 มาตรา 31(2) ได้บัญญัติให้เจ้าของอาคารต้องแจ้งการก่อสร้าง แก้ไขเปลี่ยนแปลงให้พนักงานท้องถิ่นทราบ และเมื่อเจ้าพนักงานเขตเห็นว่าการก่อสร้าง ตัดแปลงอาคารเพื่อสร้างสถานบริการดังกล่าวเป็นไปโดยถูกต้องตามที่ได้รับอนุญาตหรือที่ได้แจ้งไว้ตาม มาตรา 39 ทวิ⁹⁴ ก็ให้ออกใบรับรองให้ผู้รับอนุญาตหรือที่ได้รับแจ้งไว้เพื่อให้มีการใช้อาคารนั้นตามที่ได้รับอนุญาตหรือที่ได้รับแจ้งดังกล่าว

ในส่วนการขออนุญาตเปิดสถานบริการในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้มีความประสงค์สามารถยื่นคำขอที่สถานีตำรวจในท้องที่ต่าง ๆ ที่ประสงค์จะเปิดสถานบริการและให้ผู้กำกับสถานีตำรวจนครบาลในท้องที่ที่ขอเปิดสถานบริการเป็นผู้รับคำขอรับใบอนุญาตตั้งสถานบริการ ตามแบบ สป.1 โดยเรียกหลักฐานจากผู้ขออนุญาตให้ครบถ้วนตามที่กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขออนุญาตและการดำเนินการกิจการสถานบริการ พ.ศ. 2549 ข้อ 1. และให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

⁹³ มาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2551).

⁹⁴ มาตรา 39 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2551).

เจ้าพนักงานตามกฎหมายจะต้องดำเนินการสอบสวนคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการ⁹⁵ โดยเฉพาะคุณสมบัติในเรื่องประวัติการรักษาพยาบาล ผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการต้องไม่เป็นผู้วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ และต้องไม่เป็นผู้เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่ออันเป็นที่รังเกียจแก่สังคม โรคพิษสุราเรื้อรังหรือโรคยาเสพติดให้โทษอย่างร้ายแรง ผู้ขออนุญาตต้องแสดงใบรับรองแพทย์แผนปัจจุบันชั้น 1 เป็นหลักฐาน และจะต้องพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการและส่งไปตรวจสอบประวัติอาชญากรรมที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อให้ตรวจสอบว่าผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการเคยมีประวัติการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 จนถูกเพิกถอนใบอนุญาตภายในระยะเวลา 3 ปี หรือเคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดอาญา อันมีลักษณะที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือไม่⁹⁶ ซึ่งเป็นการกำหนดเพื่อเป็นกรอบในการใช้ดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่⁹⁷

โดยเจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องพิจารณาถึงเจตนารมณ์ตามกฎหมายแต่ละฉบับประกอบด้วย และประวัติการกระทำความผิดต่อกฎหมายของผู้ขออนุญาต เจ้าพนักงานจะบันทึกการตรวจข้อเท็จจริงว่า อาคารหรือสถานที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ในเรื่องเขตพื้นที่ตั้งสถานบริการ⁹⁸ และความยินยอมให้ใช้อาคารเพื่อประกอบสถานบริการ⁹⁹ อีกทั้ง ต้องพิจารณาถึงกำหนดเขตพื้นที่สถานบริการ (Zoning) ซึ่งในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีจำนวน 3 พื้นที่ คือ (1) ย่านพัฒนพงษ์ (2) ย่านเพชรบุรีตัดใหม่ และ (3) ย่านรัชดาภิเษก¹⁰⁰ ได้รับอนุญาตให้สามารถตั้งสถานบริการได้ประกอบด้วย ถ้าเห็นว่าลักษณะของอาคารและสถานที่ขัดต่อหลักเกณฑ์ดังกล่าว พนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องบันทึกเหตุที่ขัดต่อกฎหมายโดยละเอียด

ในกรณีนี้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจในการพิจารณาใช้ดุลพินิจ คือ ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล และในกรณีที่ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลสั่งอนุญาตให้ตั้งสถานบริการแล้ว ทางผู้บัญชาการตำรวจนครบาลก็จะออกใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ ตามแบบ สป.2 โดยใบอนุญาตหนึ่งฉบับสามารถใช้สำหรับพื้นที่การให้บริการหนึ่งประเภทเท่านั้น เมื่อได้ออกใบอนุญาตแล้วก็จะส่งเรื่องกลับไปยังผู้กำกับการสถานีตำรวจนครบาลท้องที่นั้น เพื่อแจ้งให้ผู้ขออนุญาตตั้งสถาน

⁹⁵ มาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509.

⁹⁶ กระทรวงมหาดไทย, “กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขออนุญาตและการดำเนินกิจการสถานบริการ พ.ศ. 2549,” 8 พฤษภาคม 2549. ข้อ 3..

⁹⁷ มาตรา 4 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509.

⁹⁸ มาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509.

⁹⁹ มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509.

¹⁰⁰ พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตพื้นที่เพื่อการอนุญาตในท้องที่กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2545.

บริการทราบและนำค่าธรรมเนียมมาชำระและรับใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ ในส่วนของการรับเงินค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ ในกรุงเทพมหานครให้ใช้ใบเสร็จรับเงินค่าธรรมเนียมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และให้นำเงินส่งรายได้ค่าธรรมเนียมไปยังกระทรวงการคลังตามระเบียบ

เมื่อผู้ยื่นคำร้องขออนุญาตเปิดสถานบริการได้รับใบอนุญาตแล้ว ยังต้องการดำเนินการในส่วนในเรื่องจำหน่ายสุราและยาสูบ (บุหรี่ย) สถานบริการที่ความประสงค์จะจำหน่ายสุราหรือบุหรี่ย ก่อนเริ่มกิจการ ต้องขออนุญาตจำหน่ายที่กรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง โดยจะต้องนำสำเนาบัตรประจำตัวของเจ้าของกิจการ สำเนาทะเบียนบ้านของสถานประกอบการ สำเนาทะเบียนพาณิชย์ มายื่นต่อเจ้าพนักงานเพื่อขอรับใบอนุญาตจำหน่ายสุราและยาสูบอีกกรณีหนึ่ง

โดยผู้ประสงค์จะขออนุญาตจำหน่ายสุราหรือยาสูบจะต้องกรอกแบบฟอร์มการขออนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ(สยพ.1) ต่อเจ้าพนักงานที่กรมสรรพสามิต โดยมีค่าธรรมเนียมในส่วนของการจำหน่ายสุรา ฉบับละ 110 – 1,650 บาท ต่อปี และในส่วนของการขายยาสูบฉบับละ 20 บาท ต่อปี

ตารางที่ 5 สรุปขั้นตอนการขออนุญาตตั้งสถานบริการในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร¹⁰¹

ลำดับ	ขั้นตอน / วิธีปฏิบัติ	กฎหมาย / ระเบียบ / หนังสือสั่งการ	หมายเหตุ
1.	ให้ผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตั้งสถานบริการ ตามแบบ สป.1 ต่อผู้กำกับสถานีตำรวจนครบาลท้องที่ที่สถานบริการนั้นตั้งอยู่ พร้อมด้วยหลักฐานดังต่อไปนี้ให้ผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตั้งสถานบริการ ตามแบบ สป.1 ต่อผู้กำกับสถานีตำรวจนครบาลท้องที่ที่สถานบริการนั้นตั้งอยู่ พร้อมด้วยหลักฐานดังต่อไปนี้ (1) บุคคลธรรมดา	- กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขออนุญาตและการดำเนินการสถานบริการ พ.ศ. 2549 - คำสั่งกระทรวงมหาดไทย	ผู้รับผิดชอบได้แก่ผู้กำกับสถานีตำรวจนครบาลท้องที่ที่ที่สถานบริการนั้นตั้งอยู่

¹⁰¹ สำนักงานการสอบสวนและนิติการ, กรมการปกครอง, กระทรวงมหาดไทย, เรื่องเดิม, หน้า 3-5.

ตารางที่ 5 สรุปขั้นตอนการขออนุญาตตั้งสถานบริการในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร (ต่อ)

ลำดับ	ขั้นตอน / วิธีปฏิบัติ	กฎหมาย / ระเบียบ / หนังสือสั่งการ	หมายเหตุ
	(ก) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน (ข) สำเนาทะเบียนบ้าน (ค) ใบรับรองแพทย์แผนปัจจุบัน ชั้น 1 รับรองว่าผู้ขออนุญาตไม่วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนและไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง (ง) แบบแปลนแผนผังแสดงพื้นที่การให้บริการของสถานบริการและปริมาณของสถานบริการ โดยใช้มาตรฐานไม่ต่ำกว่า 1 ใน 500 (จ) แผนที่สังเขปแสดงบริเวณที่ตั้งสถานบริการ หลักฐานแสดงว่าอาคารที่ใช้ตั้งสถานบริการได้รับอนุญาตให้ใช้อาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารหรือใบรับรองการตรวจสอบภาพอาคาร โดยผู้ซึ่งได้รับอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม หรือผู้ซึ่งได้รับ (ฉ) ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น (ช) รูปถ่ายครึ่งตัว หน้าตรง ไม่สวมหมวก ขนาด 4 x 6 เซนติเมตร ของผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการ ซึ่งถ่ายมาแล้วไม่เกินหกเดือน จำนวน 3 รูป (ซ) หลักฐานแสดงความเป็นเจ้าของอาคารหรือสถานที่ที่ใช้ตั้งสถานบริการหรือหนังสือแสดงความยินยอมให้ใช้อาคารหรือสถานที่ที่ขอ	ที่ 7/2551 ลงวันที่ 8 มกราคม 2551	

ตารางที่ 5 สรุปขั้นตอนการขออนุญาตตั้งสถานบริการในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร (ต่อ)

ลำดับ	ขั้นตอน / วิธีปฏิบัติ	กฎหมาย / ระเบียบ / หนังสือสั่งการ	หมายเหตุ
	อนุญาตตั้งสถานบริการในกรณีที่อาคารหรือสถานที่นั้นเป็นของผู้อื่น (2) นิติบุคคล (ก) สำเนาหนังสือรับรองหรือหลักฐานการเป็นนิติบุคคล ซึ่งแสดงรายการเกี่ยวกับชื่อวัตถุประสงค์ที่ตั้งสำนักงาน และผู้มีอำนาจลงนามผูกพันนิติบุคคลที่เป็นปัจจุบัน (ข) หนังสือแต่งตั้งผู้แทนนิติบุคคล ซึ่งต้องเป็นกรรมการหรือบุคคลผู้มีอำนาจลงนามผูกพันนิติบุคคล ส่วนหลักฐานอื่น ๆ ให้ดำเนินการเช่นเดียวกันกับกรณีบุคคลธรรมดาขออนุญาตตั้งสถานบริการ		
2.	สถานีตำรวจนครบาล ตรวจสอบคุณสมบัติผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสถานที่ตั้งสถานบริการ ดังนี้ - ผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนตามมาตรา 6 และไม่ปรากฏประวัติการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 จนถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตภายในระยะเวลาสามปี และไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดทางอาญาอันมีลักษณะที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน - ตรวจสอบอาคารหรือสถานที่ที่ขออนุญาตตั้งสถานบริการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์	- พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 มาตรา 6 - พระราชบัญญัติสถานบริการ	

ตารางที่ 5 สรุปขั้นตอนการขออนุญาตตั้งสถานบริการในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร (ต่อ)

ลำดับ	ขั้นตอน / วิธีปฏิบัติ	กฎหมาย / ระเบียบ / หนังสือสั่งการ	หมายเหตุ
(ต่อ) 2.	ที่กำหนด ดังนี้ มาตรา 7 (1) ไม่อยู่ใกล้วัด สถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมศาสนา โรงเรียนหรือสถานศึกษา โรงพยาบาล สถานพยาบาลที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน สโมสรเยาวชน หรือหอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก ในขนาดที่เห็นได้ว่าจะก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่สถานที่ดังกล่าว (2) ไม่อยู่ในย่านที่ประชาชนอยู่อาศัย อันจะก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนผู้อยู่อาศัยใกล้เคียง (3) มีทางถ่ายเทอากาศสะดวก มาตรา 8 ถ้าอาคารหรือสถานที่ที่ขออนุญาตตั้งสถานบริการเป็นของผู้อื่น ต้องมีหนังสือแสดงว่าได้รับความยินยอมจากเจ้าของอาคารหรือสถานะนั้น และสถานที่ตั้งสถานบริการต้องตั้งอยู่ในท้องที่อนุญาตให้ตั้งสถานบริการตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แล้วรวบรวมเอกสารหลักฐานทั้งหมดพร้อมความเห็นส่งให้กองบัญชาการตำรวจนครบาลพิจารณา	พ.ศ. 2509 มาตรา 7, 8	
3.	กองบัญชาการตำรวจนครบาล นำเรื่องเข้าที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณากลับกรอการขออนุญาตตั้งสถานบริการและการต่ออายุใบอนุญาต		

ตารางที่ 5 สรุปขั้นตอนการขออนุญาตตั้งสถานบริการในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร (ต่อ)

ลำดับ	ขั้นตอน / วิธีปฏิบัติ	กฎหมาย / ระเบียบ / หนังสือสั่งการ	หมายเหตุ
	ให้ตั้งสถานบริการของกองบัญชาการตำรวจนครบาลพิจารณา และนำมติที่ประชุมดังกล่าวเสนอความเห็นให้ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลพิจารณาอนุมัติต่อไป		
4.	ขั้นตอนการพิจารณาของผู้บัญชาการตำรวจนครบาล แยกเป็น 2 กรณี - กรณีผู้บัญชาการตำรวจนครบาลมีคำสั่งอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ และลงนามในใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ ให้จังหวัดส่งใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการตามแบบ สป.2 ให้สถานีตำรวจนครบาล เพื่อแจ้งให้ผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการมารับใบอนุญาตพร้อมกับจ่ายค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ - กรณีผู้บัญชาการตำรวจนครบาลจะสั่งไม่อนุญาตให้ตั้งสถานบริการ ให้แจ้งข้อเท็จจริงให้ผู้ขออนุญาตทราบอย่างเพียงพอและให้มีโอกาสโต้แย้งและแสดงหลักฐานของตนก่อน ตามมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 และเมื่อมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ตั้งสถานบริการแล้ว ให้แจ้งข้อเท็จจริงในการที่พนักงานที่มีคำสั่งไม่อนุญาตโดยละเอียดให้ผู้ขออนุญาตทราบพร้อมแจ้งสิทธิให้อุทธรณ์คำสั่งภายใน 30 วัน	- กฎกระทรวง ก ๑ ห น ค ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ใบแทนใบอนุญาต และการต่ออายุใบอนุญาตตั้งสถานบริการ พ.ศ. 2548 - พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 มาตรา 11 และพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539	

บทที่ 3

แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมสถานบริการในประเทศอังกฤษ

กฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงในส่วนของการควบคุมและดูแลกิจการสถานบริการ เพื่อให้อยู่ในความเรียบร้อยและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการนั้น เราทุกคนต้องยอมรับว่ากฎหมายในแต่ละประเทศอาจจะมี ความแตกต่างกันออกไป กล่าวคือ อาจแตกต่างกันไปในรายละเอียดโดยเฉพาะความหลากหลายในส่วนของเนื้อหา ทั้งนี้ การร่างกฎหมายขึ้นมาเพื่อใช้บังคับอาจขึ้นอยู่กับวิถีชีวิต วัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของคนในชนชาตินั้น ๆ ดังนั้น กฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมสถานบริการซึ่งบัญญัติออกมาใช้บังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพในประเทศหนึ่ง อาจไม่สามารถนำไปใช้บังคับกับประเทศอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าเทียมกัน

ในประเทศอังกฤษ ได้มีการออกกฎหมายขึ้นมาเพื่อควบคุมสถานบริการ คือ พระราชบัญญัติการอนุญาตประกอบกิจการสถานบริการ ค.ศ. 2003 (Licensing Act 2003) พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวถือเป็นกฎหมายหลักในการควบคุมสถานบริการต่าง ๆ ที่เปิดดำเนินการอยู่ในประเทศอังกฤษ

โดยพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว มิได้บัญญัติห้ามโดยตรง ไม่ให้การประกอบกิจการสถานบริการประเภทใด เป็นสถานบริการที่ไม่สามารถขอออกใบอนุญาตเปิดสถานบริการได้ แต่ได้ระบุขอบเขตของกิจการสถานบริการต่าง ๆ ที่สามารถขอใบอนุญาตประกอบกิจการสถานบริการได้ ซึ่งจะได้อธิบายโดยละเอียด ดังต่อไปนี้

3.1 ความหมายของสถานบริการ

กิจกรรมและคุณสมบัติของสถานบริการที่กฎหมายบัญญัติและกำหนดให้ทางผู้ประกอบการสถานบริการยื่นคำร้องขอใบอนุญาตได้ ต้องมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้¹⁰²

1. สถานบริการนั้นจะต้องตั้งขึ้นมาเพื่อดำเนินกิจการขายปลีกสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยในทางกลับกันถ้าสถานบริการต่าง ๆ ดำเนินการขายสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แบบการค้าส่ง ก็จะขัดต่อวัตถุประสงค์ที่พระราชบัญญัตินี้ได้มีเจตนารมณ์ในการจะคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อให้ผู้บริโภคดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่โดยพอประมาณ

¹⁰² Section 1(1) of Licensing Act 2003.

2. สถานบริการตามกฎหมายของประเทศอังกฤษสามารถเป็นธุระในการจัดหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนามของตนเอง ตามใบอนุญาตของสถานบริการนั้น ๆ ที่ได้รับใบอนุญาตได้ ทั้งนี้ เพื่อส่งไปจำหน่ายแก่ลูกค้าในท้องที่ต่าง ๆ และในทางกลับกันลูกค้าซึ่งก็จะมีความสามารถในการสั่งซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากสถานบริการนั้น ๆ ได้ด้วย

3. ผู้ประสงค์จะเปิดสถานบริการสามารถเปิดทำการได้ โดยมีความสามารถในการแสดงความบันเทิงในยามวิกาลได้ โดยอาจการแสดงดังกล่าวจะออกมาในรูปแบบของการแสดงต่าง ๆ การละเล่นหรือการแสดงดนตรี เป็นต้น

4. สถานบริการต้องมีความสามารถในการจัดหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในยามวิกาล ทั้งนี้ เพื่อนำมาให้บริการแก่ลูกค้าสำหรับความบันเทิงในสถานบริการได้

ในกรณีนี้ เพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมา สถานบริการที่จะขออนุญาตได้ ยังคงต้องพิจารณาคุณสมบัติดังต่อไปนี้ควบคู่กันไปด้วย¹⁰³

1. มีความสามารถในการจัดหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนามขอสถานบริการเอง เพื่อนำไปจำหน่ายตามความประสงค์และความต้องการที่จะสั่งซื้อของลูกค้าของสถานบริการ ถือเป็นการดูแลในด้านบริการต่อลูกค้าที่มีคุณภาพ

2. มีความสามารถในการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แบบปลีก โดยในนามของสถานบริการเพื่อบุคคลที่มาพร้อมกับลูกค้าของสถานบริการนั้นด้วย เพื่อการบริโภคสุราและเครื่องดื่มในสถานบริการและเพื่อความบันเทิงในสถานบริการนั้นได้

3. มีความสามารถในการจัดการแสดงในเรื่องของความบันเทิงในนามของสถานบริการเอง ทั้งนี้ การแสดงดังกล่าวจะต้องมีเพื่อความบันเทิงของลูกค้า สมาชิก และกลุ่มบุคคลที่เข้ารับบริการพร้อมกับลูกค้าและสมาชิกตามที่กฎหมายควบคุม

4. ตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดไว้ สำหรับในเรื่องของการจัดหาเพื่อจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนามของสถานบริการเองนั้น ต้องเป็นการจำหน่ายในนามของสถานบริการเอง ไม่รวมถึงแหล่งที่ขายปลีกเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อื่น ๆ¹⁰⁴

3.2 การขออนุญาตเปิดสถานบริการ

การขออนุญาตเปิดสถานบริการในประเทศอังกฤษ ตามพระราชบัญญัติการอนุญาต

¹⁰³ Section 1(2) of Licensing Act 2003.

¹⁰⁴ Section 1(3) of Licensing Act 2003.

ประกอบกิจการสถานบริการ ค.ศ. 2003 ได้กำหนดตัวองค์กรผู้มีอำนาจออกใบอนุญาต คุณสมบัติของผู้ขออนุญาต ขั้นตอนการขออนุญาต การเปลี่ยนตัวผู้ขออนุญาต (การโอนใบอนุญาตเปิดสถานบริการ) และอัตราค่าธรรมเนียมในการขอรับใบอนุญาตเปิดสถานบริการ โดยจะแยกศึกษาได้ตามหัวข้อ ดังต่อไปนี้

3.2.1 องค์กรผู้มีอำนาจในการอนุญาตเปิดสถานบริการ

องค์กรผู้มีอำนาจในการออกใบอนุญาตเปิดสถานบริการในประเทศอังกฤษนั้น ตามพระราชบัญญัติการอนุญาตประกอบกิจการสถานบริการ ค.ศ. 2003 กำหนดให้ผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตเปิดสถานบริการ หมายถึง ผู้มีอำนาจออกใบอนุญาต ดังต่อไปนี้¹⁰⁵

- “(1) สภาตำบลในอังกฤษ
- (2) คณะมนตรีของมณฑล ในท้องที่ที่ไม่มีสภาอำเภอ
- (3) สภาของเมืองลอนดอน
- (4) คณะกรรมการสามัญของกรุงลอนดอน
- (5) เพรอญิกตำบลของวัดชั้นใน หรือ
- (6) คณะกรรมการของเกาะต่าง ๆ”

จะเห็นได้ว่า เจตนารมณ์ของกฎหมายควบคุมสถานบริการในประเทศอังกฤษ ต้องการให้อำนาจในการออกใบอนุญาตเปิดสถานบริการ ขึ้นอยู่กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แห่งท้องที่ซึ่งเป็นที่ตั้งของสถานบริการนั้น เป็นผู้ควบคุมและมีอำนาจในการพิจารณาออกใบอนุญาตเปิดสถานบริการ โดยวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้ กำหนดให้ผู้มีอำนาจในการออกใบอนุญาตให้เปิดสถานบริการ มีอำนาจในการออกใบอนุญาตได้แค่ในเขตพื้นที่ของตน เท่านั้น¹⁰⁶ กล่าวคือ ผู้มีอำนาจดังกล่าวจะไม่สามารถออกใบอนุญาตให้เปิดสถานบริการนอกเขตพื้นที่ของตนได้

ผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตดังกล่าว จะมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 3 ปี นับแต่ได้รับการแต่งตั้งโดยรัฐมนตรี ซึ่งผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตสามารถกำหนดนโยบายตามหน้าที่การออกใบอนุญาตของตน และออกประกาศให้สาธารณชนได้รับทราบ ก่อนวาระการดำรงตำแหน่ง¹⁰⁷

¹⁰⁵ Section 3(1) of Licensing Act 2003.

¹⁰⁶ Section 3(2) of Licensing Act 2003.

¹⁰⁷ Section 5 of Licensing Act 2003.

ทั้งนี้ ก่อนกำหนดนโยบายดังกล่าว ผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตจะต้องจัดให้มีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกับหน่วยงานอื่น ดังนี้¹⁰⁸

1. หัวหน้าหน่วยของสถานีตำรวจท้องที่ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้มีอำนาจออกใบอนุญาต แล้วแต่กรณี
2. พนักงานดับเพลิงในพื้นที่นั้น
3. บุคคลผู้มีอำนาจการออกใบอนุญาต โดยเป็นตัวแทนของผู้ถือใบอนุญาตตามสถานที่ ที่ออกโดยหน่วยงานนั้น
4. บุคคลผู้มีอำนาจการออกใบอนุญาต โดยเป็นตัวแทนของผู้ถือบัตรอนุญาตตามสถานที่ ที่ออกโดยหน่วยงานนั้น
5. บุคคลผู้มีอำนาจการออกใบอนุญาต โดยเป็นตัวแทนของผู้ถือใบอนุญาตส่วนบุคคลที่ออกโดยหน่วยงาน และ
6. บุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้มีอำนาจพิจารณาออกใบอนุญาต และ เป็นตัวแทนขององค์กรธุรกิจ และผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่นั้น

ในการนี้ ผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตเปิดสถานบริการ แล้วแต่กรณี ยกเว้นผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตตามข้อ (5) จะต้องจัดตั้งคณะกรรมการออกใบอนุญาตเปิดสถานบริการ จำนวนอย่างน้อย 10 คน แต่ไม่เกิน 15 คน¹⁰⁹ เพื่อดำเนินการพิจารณาออกใบอนุญาตในนามของผู้มีอำนาจออกใบอนุญาต¹¹⁰

ในกรณีที่ผู้มีอำนาจพิจารณาในการออกใบอนุญาต ไม่ใช่ผู้ที่มีอำนาจในการพิจารณาในเรื่องนั้น ๆ ก็จะต้องส่งเรื่องไปยังคณะกรรมการชุดอื่น โดยให้กรรมการชุดอื่นหรือกรรมการที่มีเขตอำนาจในการพิจารณาในเรื่องนั้น ๆ เป็นผู้มีอำนาจพิจารณาออกคำสั่งในเรื่องดังกล่าว

หากคณะกรรมการการออกใบอนุญาตไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามพระราชบัญญัตินี้ได้ เนื่องจากมีจำนวนของสมาชิกที่ไม่สามารถมีส่วนร่วมในการพิจารณาหรือการอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวได้ หรือออกเสียงลงคะแนนในประเด็นที่เกี่ยวกับการเปิดสถานบริการ คณะกรรมการจะต้องส่งเรื่องกลับไปยังคณะกรรมการชุดเดิม คือ ชุดที่เป็นผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตและผู้มีอำนาจทำหน้าที่นั้นเพื่อดำเนินการต่อไป

¹⁰⁸ Section 5(3) of Licensing Act 2003.

¹⁰⁹ Section 6 of Licensing Act 2003.

¹¹⁰ Section 7 of Licensing Act 2003.

โดยผู้มีอำนาจในการออกใบอนุญาตเปิดสถานบริการนั้น จะต้องควบคุมและดูแลสถานบริการให้อยู่ภายใต้กฎหมาย ทั้งนี้ เพื่อให้การเปิดสถานบริการเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ตามกฎหมายนี้ กล่าวคือ ผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตจะต้องพิจารณาการออกใบอนุญาตให้เปิดสถานบริการ เพื่อส่งเสริมและให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักการการควบคุมสถานบริการ และเพื่อความสะดวกของสังคม ดังนี้¹¹¹ (1) ป้องกันอาชญากรรมและการกระทำความผิด (2) ความปลอดภัยของประชาชน (3) ป้องกันการก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่สาธารณชน และ (4) คุ้มครองเด็กจากอันตรายจากแหล่งอบายมุขที่เกิดจากสถานบริการที่เปิดโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือเปิดโดยได้รับอนุญาตแต่ฝ่าฝืนโดยไม่กระทำตามข้อกำหนดตามกฎหมาย

3.2.2 คุณสมบัติของผู้ขออนุญาตเปิดสถานบริการ

การขอใบอนุญาตเปิดสถานบริการ กฎหมายกำหนดให้ผู้ขอใบอนุญาตต้องเป็นบุคคลที่ดำเนินการ หรือเสนอขอดำเนินการธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการ ซึ่งเป็นสถานบริการที่ต้องได้รับใบอนุญาตให้เปิดบริการได้ โดยผู้ขออนุญาตต้องได้รับการตรวจสอบคุณสมบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. บุคคลที่ทำงานตามกฎหมาย ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่ต้องขออนุญาตเหล่านั้น หรือ
 2. การทำหน้าที่ของบุคคลโดยอาศัยพระราชอำนาจ
 3. สถานบริการ ที่เป็นที่รู้จัก
 4. สมาคมการกุศล
 5. ตัวแทนของสถาบันการศึกษา
 6. ตัวแทนบริการสุขภาพ
 7. บุคคลที่ได้ขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัติมาตรฐานการดูแลปี 2000 (ซี 14) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโรงพยาบาลเอกชน
 8. หัวหน้าเจ้าหน้าที่ตำรวจในประเทศอังกฤษและเวลส์
 9. บุคคลตามรายละเอียดอื่น ๆ ตามที่อาจจะกำหนด
- ทั้งนี้ ผู้ขออนุญาตเปิดสถานบริการต้องมีอายุ 18 ปี หรือมากกว่า 18 ขึ้นไป¹¹²

¹¹¹ Section 4(2) of Licensing Act 2003.

¹¹² Section 16(2) of Licensing Act 2003.

3.2.3 ขั้นตอนการขออนุญาตเปิดสถานบริการ

ผู้ขออนุญาตเปิดสถานบริการ จะต้องดำเนินการขอรับใบอนุญาตจากผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตในเรื่องดังต่อไปนี้ก่อน เช่น ผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตในเรื่องความปลอดภัยด้านอัคคีภัย การขออนุญาตต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจในท้องที่ที่สถานบริการขอเปิด และอื่น ๆ หลังจากนั้น ผู้ขออนุญาตเปิดสถานบริการตามพระราชบัญญัตินี้ จะต้องยื่นเอกสารพร้อมกับข้อมูลในการขอเปิดสถานบริการ ดังนี้¹¹³

1. กำหนดเวลาดำเนินการของสถานบริการ
2. แผนการใช้สถานที่ อาคาร ที่จะดำเนินการก่อสร้างหรือดัดแปลงโครงสร้างของอาคาร เพื่อดำเนินการเปิดสถานบริการอย่างไร
3. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการที่ต้องดำเนินการขออนุญาตและต้องยื่นเอกสารแนบไปพร้อมกับใบสมัคร เช่น การจำหน่ายสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมไปถึงผู้ยื่นคำร้องประสงค์ให้เป็นผู้ดูแลสถานบริการนั้นด้วย
4. ในกรณีที่กิจกรรมที่ต้องขออนุญาตที่เกี่ยวข้องอาจจะรวมถึง การจัดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ให้สำหรับการบริโภคในสถานบริการหรือนอกสถานบริการนั้น ๆ ด้วย

การเปิดสถานบริการจะต้องได้รับใบอนุญาตให้ใช้หรือใบรับรองอาคารตามกฎหมาย ทั้งนี้ การที่ต้องได้รับใบรับรองอาคารก็เพื่อความปลอดภัยของผู้เข้าใช้บริการ และอาจจะต้องมีการลงทะเบียนเก็บข้อมูลส่วนนี้ไว้โดยเก็บไว้ในวิธีการที่กำหนด เพื่อนำมาตรวจสอบได้ในภายหลัง

คณะกรรมการผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตให้เปิดสถานบริการทุกคนจะต้องให้ความสำคัญในการทำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลพินิจในการอนุญาตเปิดสถานบริการ เพื่อพร้อมที่จะบุคคลภายนอกมาตรวจสอบ ในส่วนของการเก็บรักษาให้เป็นหน้าที่ของนายทะเบียนกลาง และการตรวจสอบข้อมูลดังกล่าวสามารถกระทำได้โดยอิสระ ไม่มีค่าใช้จ่ายแต่ผู้ประสงค์จะยื่นคำร้องดังกล่าวต้องยื่นคำร้องในเวลาราชการ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการออกใบอนุญาตเปิดสถานบริการ ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเปิดสถานบริการของประเทศอังกฤษ ผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตจะถูกกำหนดไว้โดยเฉพาะ โดยนำผู้ที่มีความชำนาญในแต่ละเรื่องมาช่วยกันพิจารณาและร่วมกันใช้ดุลพินิจในการสั่งอนุญาตให้เปิดสถานบริการ โดยบัญญัติไว้แบบกว้าง ดังนี้¹¹⁴

¹¹³ Section 17 of Licensing Act 2003.

¹¹⁴ Section 12 of Licensing Act 2003.

1. ผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตเปิดสถานบริการ จะต้องเป็นผู้มีอำนาจที่เกี่ยวข้อง และต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในพื้นที่ที่มีสถานบริการที่ตั้งอยู่

2. กรณีสถานที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ของผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตสองหน่วยงานขึ้นไป ผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตที่จะมีอำนาจในการพิจารณาใบขอเปิดสถานบริการได้แก่

1) ผู้มีอำนาจในการออกใบอนุญาตในพื้นที่ส่วนใหญ่ของสถานที่ตั้งอยู่ หรือ

2) ผู้ขอใบอนุญาตตามสถานที่ประกอบกิจการสถานบริการต้องเสนอชื่อหน่วยงานที่มีอำนาจในการออกใบอนุญาตเพื่อทำการพิจารณาออกใบอนุญาตดังกล่าว

ผู้ออกใบอนุญาตและหน่วยงานที่รับผิดชอบ บุคคลผู้มีอำนาจผู้ออกใบอนุญาตให้เปิดสถานบริการ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตในพื้นที่ที่มีสถานที่ตั้งอยู่ ผู้ตรวจความพร้อมก่อนการเปิดสถานบริการจะต้องได้รับการแต่งตั้งตามมาตรา 18 ของพระราชบัญญัติควบคุมการวางอัตรากิจปี 1971 ตามมาตรา 19 ของพระราชบัญญัติ อนามัยและความปลอดภัยในการทำงานปี 1974 และเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานท้องถิ่นในพื้นที่ที่มีสถานที่ตั้งอยู่ ผู้มีอำนาจโดยอำนาจที่เกี่ยวข้องกับการขอเปิดสถานบริการ ตามที่จะดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการลดหรือป้องกันความเสี่ยงจากมลพิษของสิ่งแวดล้อมหรือ อันตรายต่อสุขภาพของมนุษย์¹¹⁵

บุคคลที่เกี่ยวข้องและมีอำนาจในการคัดค้านการเปิดสถานบริการตามความหมายของพระราชบัญญัตินี้ ได้แก่¹¹⁶

1. คนที่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงสถานบริการ
2. ตัวแทนคนที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียงสถานบริการ
3. บุคคลที่เกี่ยวข้องในการดำเนินธุรกิจภายในบริเวณใกล้เคียงสถานบริการ
4. ตัวแทนผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินธุรกิจสถานบริการ

หน่วยงานที่รับผิดชอบ ผู้รับผิดชอบในการออกคำสั่งอนุญาตเปิดสถานบริการ ได้แก่บุคคล ดังต่อไปนี้ สถานีตำรวจในท้องที่ที่สถานบริการตั้งอยู่ เจ้าพนักงานดับเพลิงสำหรับพื้นที่ที่ตั้งสถานบริการนั้นอยู่ในท้องที่ หน่วยงานที่มีอำนาจในการบังคับตามข้อกำหนด โดยหัวข้อที่ 18 ส่วนของพระราชบัญญัติอนามัยและความปลอดภัยในการทำงานปี 1974 สำหรับพื้นที่ที่ตั้งอยู่ในท้องที่นั้น ๆ หน่วยงานผู้มีอำนาจการวางแผนผังเมืองตามท้องที่นั้น ๆ ตามข้อกำหนดโดยพระราชบัญญัติ การวางแผนผังเมืองและประเทศปี 1990 หน่วยงานท้องถิ่นผู้มีหน้าที่ใช้สิทธิตาม

¹¹⁵ Section 13(2) of Licensing Act 2003.

¹¹⁶ Section 13(3) of Licensing Act 2003.

กฎหมายในพื้นที่ที่สถานบริการตั้งอยู่ เพื่อทำหน้าที่ลดหรือป้องกันความเสี่ยงจากมลพิษของสิ่งแวดล้อมหรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพของมนุษย์¹¹⁷

3.2.4 การเปลี่ยนแปลงตัวผู้รับอนุญาตหรือผู้ดำเนินการ

การโอนใบอนุญาตเปิดสถานบริการ¹¹⁸ กฎหมายเปิดช่องให้มีการโอนใบอนุญาตเปิดสถานบริการได้ โดยผู้ขอรับโอนใบอนุญาตสามารถยื่นคำร้องขอโอนสถานบริการที่ได้รับใบอนุญาต กับเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตเปิดสถานบริการนั้น

คุณสมบัติของผู้ขอรับโอนใบอนุญาตเปิดสถานบริการ ต้องเป็นบุคคลทั่วไปมีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป โดยจะต้องส่งเรื่องไปยังเจ้าหน้าที่ตำรวจในท้องที่ (หรือแต่ละท้องที่) ที่สถานบริการนั้นตั้งอยู่ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจในท้องที่ที่สถานบริการนั้นตั้งอยู่ได้รับแจ้งจนเป็นที่พอใจว่า ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการขอโอนใบอนุญาตดังกล่าว มีเหตุพิเศษเฉพาะกรณีที่สามารถอนุญาตตามคำขอได้ ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้นโยบายป้องกันอาชญากรรม โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องออกคำสั่งพร้อมเหตุผลในการอนุญาต และต้องแจ้งคำสั่งให้ผู้ขอรับการโอนใบอนุญาตเปิดสถานบริการทราบคำสั่ง ภายในระยะเวลา 14 วันนับแต่วันได้รับคำร้องขอโอนใบอนุญาต

ช่วงเวลาการยื่นคำร้องเริ่มขึ้นเมื่อผู้มีอำนาจพิจารณาได้รับคำร้องดังกล่าว จนถึงระยะเวลาแห่งการโอนใบอนุญาตตามที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับรองสิทธิในการถือครองใบอนุญาตดังกล่าว นั้น ๆ หรือถ้าการขอโอนใบอนุญาตถูกปฏิเสธ เมื่อผู้ขอโอนใบอนุญาตก็จะได้รับแจ้งการปฏิเสธ¹¹⁹

3.2.5 อัตราค่าธรรมเนียม

อัตราค่าธรรมเนียมที่เกี่ยวข้องกับการขออนุญาตเปิดสถานบริการ การโอนใบอนุญาตให้เปิดสถานบริการของประเทศไทย มีรายละเอียดดังนี้ คือ ผู้ที่ขอดำเนินการสถานบริการจะต้องเสียค่าธรรมเนียมให้แก่รัฐเพื่อการขอเปิดสถานบริการดังกล่าว โดยการกำหนดจำนวนเงินค่าธรรมเนียม ตามระเบียบของทางราชการอาจกำหนดให้ผู้ถือใบอนุญาต กำหนดสถานที่จ่าย และค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาตเป็นรายปีก็ได้ และนอกจากนี้ยังสามารถกำหนดจำนวนเงินค่าธรรมเนียมตามที่เห็นสมควรก็ได้

¹¹⁷ Section 13(4) of Licensing Act 2003.

¹¹⁸ Section 42 of Licensing Act 2003.

¹¹⁹ Section 43 of Licensing Act 2003.

3.3 การควบคุมการดำเนินงานกิจการของสถานบริการ

ผู้ได้รับอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ ต้องดำเนินการสถานบริการ ภายใต้พระราชบัญญัติการอนุญาตประกอบกิจการสถานบริการ ค.ศ. 2003 ในเรื่องต่อไปนี้

3.3.1 กำหนดเวลาเปิด – ปิด ของสถานบริการ

สถานบริการที่เปิดให้บริการยามดึก มีกำหนดเวลา เปิด – ปิด ดังนี้¹²⁰

1. สำหรับวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติ ผู้ที่เข้าข่าย “สถานบริการที่เปิดให้บริการยามดึก” ถ้า

1) เปิดบริการได้ตลอดเวลาระหว่างเวลา 23.00 น. - 05.00 น. ของวันรุ่งขึ้น โดยให้บริการอาหาร หรือ เครื่องดื่ม แก่สมาชิกของประชาชนทั่วไป หรือ บางส่วนของประชาชน ใน หรือ จากสถานที่ใด ๆ ไม่ว่าจะเพื่อการบริโภคในหรือนอกสถานที่นั้น หรือ

2) สามารถเข้าใช้บริการได้ตลอดเวลาระหว่างเวลาดังกล่าว โดยสมาชิกของประชาชน หรือบางส่วนของประชาชน สามารถเข้ารับบริการในสถานที่ใด ๆ หรือ ถีอครอง หรือ ให้บริการ อาหารร้อนหรือ เครื่องดื่มร้อนให้แก่บุคคลใด ๆ หรือ ให้แก่บุคคลเฉพาะ ในหรือจากสถานที่เหล่านั้นไม่ว่าจะเพื่อการบริโภค ใน หรือนอก สถานที่ เว้นแต่การจัดหา นั้น ได้รับการยกเว้น ความตามวรรค 3, 4 หรือ 5

2. อ้างอิง ในพระราชบัญญัตินี้ “สถานบริการที่เปิดให้บริการยามดึก” สามารถ นำมาตีความตามวรรคย่อย (1) ..

นอกจากบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว จากการศึกษาพบว่าในทวีปอเมริกาเหนือและยุโรป หมายถึงในทศวรรษที่เปิดให้บริการเลยเวลาเคอร์ฟิวที่กำหนดสำหรับคลับที่ให้บริการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สโมสรดังกล่าวต้องยุติการให้บริการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเวลาที่กำหนด แต่ได้รับสิทธิให้ยังคงเปิดให้กับลูกค้าและการขายโซดาไม่มีแอลกอฮอล์และ (โดยทั่วไป) เครื่องดื่มคาเฟอีนสูง

เมื่อไม่นานมานี้ (ในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา) ในภาคเหนือของยุโรป โดยเฉพาะในประเทศสเปนและสหราชอาณาจักร มีการออกใบอนุญาต “การเล่นดนตรีและเต้นรำได้ 24 ชั่วโมง” และได้รับสิทธิที่ไม่จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงข้อจำกัดในเรื่องเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แต่จะมีการ

¹²⁰ Licensing Act 2003, Schedule 2 Provision of Late Night Refreshment.

ระมัดระวังให้เรื่องของการคัดเลือกคนดูแลทางเข้า และหัวหน้าคนงานที่เข้มงวดมากขึ้นกว่าในทศวรรษที่อื่น ๆ เพื่อจำกัดการใช้และการแพร่กระจายของยาเสพติดที่ผิดกฎหมาย¹²¹

3.3.2 การจำหน่ายสุรา

สำหรับการจำหน่ายสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น ต้องเป็นการจำหน่ายในรูปแบบของการขายแบบปลีกเท่านั้น สถานบริการจะดำเนินการจำหน่ายแบบส่งที่ละจำนวนมากไม่ได้ มิฉะนั้น จะทำให้ขัดต่อวัตถุประสงค์ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ และเพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมา และการเปิดสถานบริการที่จะขออนุญาตได้ยังคงต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ควบคู่กันไป ด้วย ดังนี้¹²²

1. มีความสามารถในการจัดหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนามขอสถานบริการเอง เพื่อนำไปจำหน่ายตามความประสงค์และความต้องการที่จะสั่งซื้อของลูกค้าของสถานบริการ ถือเป็นการดูแลในด้านบริการต่อลูกค้าที่มีคุณภาพ

2. มีความสามารถในการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แบบปลีก โดยจะต้องในนามขอสถานบริการเพื่อบุคคลที่มาพร้อมกับลูกค้าของสถานบริการนั้นด้วย เพื่อการบริโภคสุรา และเครื่องดื่มในสถานบริการและเพื่อความบันเทิงในสถานบริการนั้นได้

3. มีความสามารถในการจัดการการแสดงในเรื่องของความบันเทิงในนามขอสถานบริการเอง ทั้งนี้ การแสดงดังกล่าวจะต้องมีเพื่อความบันเทิงของลูกค้า สมาชิก และกลุ่มบุคคลที่เข้ารับบริการพร้อมกับลูกค้าและสมาชิกตามที่กฎหมายควบคุม

4. ตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดไว้ สำหรับในเรื่องของการจัดหาเพื่อจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนามขอสถานบริการเองนั้น ต้องเป็นการจำหน่ายในนามขอสถานบริการเอง โดยไม่รวมถึง แหล่งที่ขายปลีกเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อื่น ๆ¹²³

การได้มาของสุรา และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับคนที่มีอาการเมินเมาสุรา¹²⁴ กฎหมายได้บัญญัติให้ ผู้ใดกระทำความผิดในสถานบริการและบุคคลนั้นรับรู้หรือพยายามที่จะ

¹²¹ Wikipedia, The Free Encyclopedia, Afterhour Club, at http://en.wikipedia.org/wiki/Afterhour_clubs, (last visited 28 November 2010).

¹²² Section 1(2) of Licensing Act 2003.

¹²³ Section 1(3) of Licensing Act 2003.

¹²⁴ Section 142 of Licensing Act 2003.

รับเอาสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มาเพื่อการบริโภคในสถานที่ดังกล่าวโดยผู้ที่เมาสุรา ผู้นั้นกระทำความผิดตามมาตรานี้ต้องระวางโทษไม่เกินระดับ 3 ในระดับมาตรฐานระดับการลงโทษ

ความผิดจากการไม่ยอมออกจากสถานที่ที่ได้รับใบอนุญาต¹²⁵ ผู้ใดเมาสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือมีอาการผิดปกติ ถือว่ามีความผิด หากไม่มีข้อแก้ตัวที่สมเหตุสมผลและบุคคลนั้นไม่ยอมออกจากสถานบริการ เมื่อมีการร้องให้ทำตามโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือบุคคลนั้นพยายามที่จะเข้าไปในสถานบริการหลังจากผู้ดูแลพื้นที่ หรือบุคคลผู้มีสิทธิ แจ้งไม่ให้เข้าไปสู่สถานที่นั้น ผู้กระทำความผิดตามมาตรานี้ต้องระวางโทษในการลงโทษปรับไม่เกินระดับ 1 ในระดับมาตรฐานระดับการลงโทษ แต่ทั้งนี้การขอให้ดำเนินการได้โดยบุคคลตามที่ระบุไว้ มีผลต่อเมื่อตำรวจช่วยในการขับไล่คนที่เมาสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ประพฤติไม่เหมาะสมออกจากสถานที่เกี่ยวข้อง หรือช่วยป้องกันไม่ให้บุคคลดังกล่าวเข้าสู่สถานที่ที่เกี่ยวข้อง

การควบคุมเยาวชนหรือเด็กจากสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ห้ามมิให้นำเด็กเข้ามาในสถานที่ดังกล่าว¹²⁶

บุคคลใดรู้ว่าสถานที่ดังกล่าว กฎหมายอนุญาตให้นำเด็กเข้ามาด้วยในสถานที่ที่มีการปิดทำการเพื่อการจำหน่ายสุราเพื่อการบริโภค หรืออนุญาตให้นำเด็กเข้ามาในสถานที่ที่ดังกล่าวในเวลาระหว่างเที่ยงคืนและ 05:00 เมื่อสถานบริการดังกล่าวเปิดทำการเพื่อการจำหน่ายสุราเพื่อการบริโภค

1) “เด็ก” หมายความว่าบุคคลที่อายุต่ำกว่า 16 ปี,

2) เด็กที่ไม่สามารถนำมาด้วย ถ้าเขาไม่ได้มากับผู้ที่มีอายุเกิน 18 ปี ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่ความผิดชอบตามมาตรานี้ได้กระทำความผิดสามารถแก้ต่างได้ ถ้าผู้รับผิดชอบเชื่อว่าเด็กที่ไม่มีผู้ได้รับอนุญาตนั้นอายุ 16 ปีแล้วหรือมากกว่าหรือว่าบุคคลที่พาเขามานั้นอายุเกิน 18 ปีแล้ว โดยเขาได้ใช้ขั้นตอนทุกวิถีทางเพื่อการทราบถึงอายุของแต่ละบุคคล หรือไม่สามารถแสดงได้ว่าเด็กนั้นมีอายุต่ำกว่า 16 ปี และผู้ที่พามีอายุต่ำกว่า 18 ปี

ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้ ผู้ที่ดูแลบุคคลผู้เข้าใช้บริการจะต้องปฏิบัติและดำเนินการทุกวิถีทางเพื่อกำหนดอายุของแต่ละบุคคล เพื่อให้ผู้เข้าใช้บริการทุกคนแสดงหลักฐานอายุ และหลักฐานที่จะทำให้มั่นใจว่าเป็นบุคคลที่เหมาะสมในการเข้าใช้บริการดังกล่าวได้ ผู้กระทำความผิดตามมาตรานี้ต้องระวางโทษในการลงโทษปรับไม่เกินระดับ 3 ในมาตรฐานระดับความผิด

¹²⁵ Section 143 of Licensing Act 2003.

¹²⁶ Section 145 of Licensing Act 2003.

การขายสุรา หรือ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับเด็ก¹²⁷ ผู้ใดกระทำความผิด โดยจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับบุคคลที่อายุต่ำกว่า 18 และถ้าสถานบริการกระทำความผิด โดยปล่อยให้มีการสั่งซื้อจากสมาชิกของสถานบริการผู้ที่อายุต่ำกว่า 18 หรือตามการสั่งซื้อของสมาชิกสถานบริการ ไปยังบุคคลที่อายุต่ำกว่า 18 ปี ผู้กระทำความผิดตามมาตรานี้ต้องระวางโทษในการลงโทษปรับไม่เกินระดับ 5 ในมาตรฐานระดับความผิด

สำหรับอัตราโทษของเด็กในการไปซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์¹²⁸ คือ บุคคลใดที่อายุต่ำกว่า 18 ซื้อมีหรือพยายามที่จะซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ถ้าบุคคลที่เกี่ยวข้องคืออายุ 18 ปีขึ้นไป ปรับไม่เกินระดับ 3 ในมาตรฐานระดับความผิด และถ้าบุคคลนั้นมีอายุ 16 หรือ 17 ปรับไม่เกินระดับ 5 ในมาตรฐาน และเมื่อพบหรือประสบเหตุกับผู้ที่เมาสุรา เจ้าหน้าที่มีอำนาจในการบังคับใช้อำนาจเพื่อวัดและทดสอบปริมาณแอลกอฮอล์ของผู้ที่เมาได้ โดยให้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ระดับท้องถิ่นในทุกท้องถิ่น ตามมาตรการในอังกฤษและเวลส์เพื่อการบังคับใช้ภายในพื้นที่ ตามบทบัญญัติมาตราที่ 146 และ 147

ตามกฎหมายของประเทศอังกฤษเมื่อมีการฝ่าฝืนข้อบัญญัติเกี่ยวกับการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กฎหมายได้ให้อำนาจเจ้าพนักงานในการริบเครื่องดื่มแอลกอฮอล์¹²⁹ แต่การริบเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เจ้าพนักงานจะมีอำนาจตามกฎหมายนั้น ภาชนะของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะต้องปิดผนึกอยู่ และเจ้าหน้าที่ตำรวจอาจจะไม่ดำเนินการริบเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก็ได้ แต่อาจกำหนดข้อบังคับโดยให้บุคคลต้องมอบเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีการปิดผนึกอยู่โดยใจสมัครแทนการริบ แต่ทั้งนี้ถ้าเจ้าหน้าที่ตำรวจมีเหตุที่สมควรให้เชื่อว่าบุคคลดังกล่าวได้บริโภคหรือตั้งใจที่จะบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานบริการ ก็อาจใช้ดุลพินิจในการริบเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้นมาได้

การจำหน่ายสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง การขายสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แบบปลีก รวมถึงการจัดหาสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนามของสถานบริการ โดยการสั่งซื้อของสมาชิกของสถานบริการ โดยเจตนารมณ์ของกฎหมายจะมุ่งเน้นการขายเพื่อบริโภค ทั้งนี้เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคโดยตรง เจื่อนใจเพิ่มเติมสำหรับการจำหน่ายสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สถานบริการตามกฎหมายของประเทศอังกฤษควรที่จะเพิ่มเงื่อนไขซึ่งสถานบริการจะต้องตอบสนอง ถ้าต้องการเป็นสถานบริการที่มีคุณสมบัติเกี่ยวกับการอนุญาตให้จำหน่ายสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับสมาชิกหรือแขก ดังต่อไปนี้

¹²⁷ Section 146 of Licensing Act 2003.

¹²⁸ Section 137 of Licensing Act 2003.

¹²⁹ Section 149 of Licensing Act 2003.

การซื้อขายของสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สำหรับสถานบริการ และการจำหน่ายสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยสถานบริการ ต้องมีการจัดการโดยคณะกรรมการที่เป็นสมาชิกของสถานบริการนั้น ๆ

คณะกรรมการดังกล่าวต้องเป็นสมาชิกของสถานบริการ โดยสมาชิกดังกล่าวจะต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี และจะต้องได้รับเลือกจากสมาชิกของสถานบริการนั้น เพื่อควบคุมการจำหน่ายสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

3.3.3 การแสดงเพื่อความบันเทิง

สำหรับเรื่องของการควบคุมสถานบริการในเรื่องของการแสดงเพื่อความบันเทิงนั้น ในประเทศอังกฤษได้กำหนดให้การแสดงเพื่อความบันเทิงต่าง ๆ ในสถานบริการจะต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้ กล่าวคือ

การให้ความบันเทิงรื่นเริงในสถานบริการในประเทศอังกฤษในช่วงเวลากลางคืนนั้น จะต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามที่กฎหมายอนุญาตให้สามารถเปิดการแสดงได้ ไม่ว่ากิจกรรมการแสดงสำหรับความบันเทิงบางอย่างจะเกิดขึ้นในสถานบริการหรือโรงแรม หรือโดยพนักงาน การแสดงเพื่อความบันเทิงเหล่านั้นจะต้องไม่เป็นกิจกรรมที่กฎหมายบัญญัติห้ามไว้โดยชัดแจ้ง

การแสดงความบันเทิงตามกฎหมายสถานบริการของประเทศไทย ต้องดำเนินการขออนุญาตเปิดการแสดงให้ถูกต้องตามกฎหมายได้ และการแสดงความบันเทิงตามสถานบริการต้องมีคุณสมบัติที่เหมาะสม กล่าวคือ ต้องไม่เป็นการแสดงที่ฝ่าฝืนต่อกฎหมายและไม่เป็นการแสดงที่ผิดศีลธรรมและขัดต่อความสงบสุขของสังคม

3.3.4 บุคลากรผู้ให้บริการ

เนื่องจากพระราชบัญญัติการอนุญาตประกอบกิจการสถานบริการ ค.ศ. 2003 ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตเปิดสถานบริการ และกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเข้าใช้สถานบริการไว้เท่านั้น แต่ไม่กล่าวถึงคุณสมบัติของบุคลากรผู้ให้บริการ ซึ่งอาจเรียกว่าเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของสถานบริการเอาไว้

ในส่วนนี้จำเป็นต้องนำกฎหมายอื่นมาพิจารณาเพื่อควบคุมบุคคลที่จะเข้าไปทำงานเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของสถานบริการ ซึ่งพิจารณาจากกฎหมายลายลักษณ์อักษรที่สำคัญ ได้แก่ พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน ค.ศ. 1996 (EMPLOYMENT RIGHTS ACT, 1996) และพระราชบัญญัติเด็กและเยาวชน ค.ศ. 1933 (CHILDREN AND YOUNG PERSON ACT, 1933) ซึ่ง

แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเด็ก ค.ศ. 1972 (CHILDREN ACT, 1972) สรุปบุคคลที่จะเข้าทำงานเป็นพนักงานหรือลูกจ้างในสถานบริการได้ดังนี้¹³⁰

บุคคลที่จะเข้าทำงานเป็นพนักงานหรือลูกจ้างในสถานบริการได้นั้น กฎหมายกำหนดอายุขั้นต่ำสำหรับงานอันตรายไว้ที่ 16 ปี และ 18 ปี ตามแต่ลักษณะงาน คือ¹³¹

1. ห้ามจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 16 ปี ทำงานเกษตรกรรม งานเกี่ยวกับไถพิน ฝู่น แก๊ซ และสารพิษอื่น ๆ งานควบคุมดูแลทำความสะอาดเครื่องจักร งานขายของตามถนนและงานขนส่ง
2. ห้ามจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ทำงานเกี่ยวกับแร่ใยหิน วัตถุระเบิด สารตะกั่ว สารกัมมันตภาพรังสี งานเตาเผา งานเลื่อยวงเดือน เป็นต้น

โดยกิจการที่มีลักษณะเป็นสถานบริการ (สถานบริการ) กำหนดเฉพาะงานอันตรายไม่มีบทบัญญัติระบุถึงงานซึ่งกระทบต่อจิตใจหรือศีลธรรมโดยตรง เพียงแต่มาตรา 18(2)(ข) แห่งพระราชบัญญัติเด็กและเยาวชน ค.ศ. 1933 ให้อำนาจหน่วยงานปกครองท้องถิ่นออกข้อกำหนดห้ามจ้างเด็กทำงานในอาชีพบางประเภทที่กำหนดไว้ แต่ไม่พบรายละเอียดในส่วนที่เกี่ยวกับเรื่องสถานบริการ

ดังนั้น มาตรการคุ้มครองแรงงานในสถานบริการและมาตรการอื่นที่เกี่ยวข้อง อาจพิจารณา ได้ดังนี้

1. งานกลางคืน

ห้ามจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 16 ปี (อายุในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ) ทำงานก่อนเวลา 07.00 น. หรือหลังเวลา 19.00 น. ในแต่ละวัน¹³²

2. การคุ้มครองแรงงานหญิงกรณีพิเศษ

¹³⁰ ดำรง วงศ์สัตยมนท์ และคณะ, รายงานการวิจัยเรื่องการคุ้มครองแรงงานในสถานบริการ, 2546. หน้า 27., ใน <http://web.krisdika.go.th/pdfPage.jsp?type=news&newsID=130>, (last visited 9 November 2010).

¹³¹ วิวัฒน์ ว่องวิวัฒน์ไวยะ, “การคุ้มครองการใช้แรงงานเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ศึกษาเปรียบเทียบกับมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศและกฎหมายต่างประเทศ,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, 2542), หน้า 155-156.

¹³² Halsbury's Law of England (Fourth Edition) Reissue, Volume 5(3) Children and Young Persons (Chapter 9 Employment of Children) The Bath Press, Bath, Great Britain, 2001, p.469 อ้างถึงใน ดำรง วงศ์สัตยมนท์ และคณะ, เรื่องเดิม, หน้า 29.

ให้นายจ้างจัดให้มีห้องแต่งตัวสำหรับหญิงโดยเฉพาะเพื่อใช้ในระหว่างการทำงาน¹³³

สำหรับกิจการหรืองานซึ่งมีสภาพการทำงานคล้ายคลึงกับสถานบริการ ไม่พบรายละเอียด

3.3.5 บุคคลผู้เข้าใช้บริการ¹³⁴

ตามพระราชบัญญัติดังกล่าวกำหนดห้ามมิให้เด็กซึ่งมีอายุต่ำกว่า 16 ปี เข้าไปใช้บริการในสถานบริการได้ เว้นแต่เป็นกรณีที่บุคคลอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป เป็นผู้พาเด็กนั้น เข้าไปใช้บริการในสถานบริการระหว่างเวลาที่สถานบริการเปิดให้บริการ

หากพบว่ามียุติอายุต่ำกว่า 16 ปี เข้าไปใช้บริการในสถานบริการโดยลำพัง ผู้ควบคุมสถานบริการจะต้องนำตัวเด็กออกจากสถานบริการโดยทันที

3.4 ฐานความผิดและบทกำหนดโทษ

เช่นเดียวกัน หากมีการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการอนุญาตประกอบกิจการสถานบริการ ค.ศ. 2003 ไม่ว่าจะเป็นในกรณีการลักลอบเปิดสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือกรณีผู้ได้รับอนุญาตให้เปิดสถานบริการดำเนินกิจการฝ่าฝืนไม่เป็นไปตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด กฎหมายกำหนดให้เป็นความผิดและมีโทษ ทั้งนี้ โทษที่กำหนดไว้มีทั้งโทษทางอาญาและโทษทางปกครอง สำหรับโทษอาญาได้แก่โทษจำคุกและหรือปรับ ส่วนโทษทางปกครองได้แก่การสั่งให้หยุดกิจการหรือพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต

3.4.1 ความผิดฐานเปิดสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาต

บทลงกำหนดโทษสำหรับการกระทำความผิดที่กระทำโดยฝ่าฝืนในเรื่องของการเปิดสถานบริการนั้น กฎหมายในประเทศอังกฤษ ได้บัญญัติไว้หลากหลายมากกว่าพระราชบัญญัติ

¹³³ Conditions of Work Digest Volume 6 2/1987, Ibid, p.86 อ้างถึงใน ดำรง วงศ์สัตยพนธ์ และคณะ, เรื่องเดิม, หน้า 29.

¹³⁴ Licensing Act 2003, Part 7: Offences, Section 145 – Unaccompanied children prohibited from certain premises.

สถานบริการของประเทศไทยมาก โดยกำหนดไปถึงฐานความผิดที่จำหน่ายให้แก่เยาวชน และฐานความผิดและโทษตามสถานบริการต่าง ๆ กิจกรรมที่ไม่มีใบอนุญาต ดังนี้

ถ้าเปิดสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาต ผู้กระทำความผิดจะต้องถูกดำเนินการในข้อหาที่ที่ประอบกิจการโดยไม่ได้รับใบอนุญาตในกิจกรรมที่ต้องมีใบอนุญาตตามกฎหมาย ถ้าเจ้าของสถานบริการรับรู้และช่วยให้สถานบริการนั้น ๆ เปิดทำการโดยไม่มีใบอนุญาตไปเรื่อย ๆ

นอกจากผู้ที่ไม่ได้กระทำความผิด กล่าวคือ แม้มีส่วนร่วมแต่ไม่ได้เป็นผู้เปิดสถานบริการเอง บุคคลไม่ได้กระทำความผิดตามมาตรา ๓ โดยถ้าหากเข้าไปมีส่วนร่วมในการให้ความบันเทิงไม่ว่าจะเป็นผู้แสดง ผู้เข้าร่วมเป็นนักกีฬาในการแข่งขันกีฬาในร่ม ผู้ที่เข้าด้อยมวยหรือมวยปล้ำ ดำเนินการแสดงดนตรีสด เล่นดนตรี หรือเต้นรำ ย่อมถูกตีความว่าเป็นผู้กระทำความผิดด้วย โดย บุคคลผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๓ ต้องระวางโทษในการจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกิน 20,000 ปอนด์ หรือทั้งจำทั้งปรับ

3.4.2 ความผิดเกี่ยวกับสุรา

การขายสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยไม่ได้รับอนุญาต¹³⁵ ผู้กระทำเกี่ยวกับการจำหน่ายสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใด ๆ โดยค้าปลีกในสถานที่ที่ต้องมีใบอนุญาต แต่กลับไม่มีใบอนุญาตที่ถูกต้อง ผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกิน 20,000 ปอนด์ หรือทั้งจำทั้งปรับ

สถานบริการใดที่ศาลมีข้อสงสัยในการกระทำผิดเกี่ยวกับมาตรา ๓ ศาลสามารถพิสูจน์ความผิดตามมาตรา ๓ โดยจะขอให้มีการริบและทำลายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือกระทำในลักษณะอื่น ๆ ตามที่ศาลอาจสั่งก็ได้

การเก็บเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ที่ไม่ได้รับอนุญาตให้ขาย ผู้ใดกระทำความผิดถ้าเขาความครอบครอง หรืออยู่ภายใต้การดูแลเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ที่เขาตั้งใจที่จะจำหน่ายแบบปลีกในสถานบริการที่มีการแสดงที่ต้องมีใบอนุญาต แต่กลับไม่มีใบอนุญาต บุคคลผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๓ ต้องระวางโทษปรับ

การขายแอลกอฮอล์ให้กับบุคคลผู้ที่เมาสุรา¹³⁶ บุคคลใดกระทำความผิดถ้าในสถานที่นั้น ถ้าเป็นที่รู้ว่าบุคคลอื่นขายหรือพยายามที่จะขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับบุคคลที่เมา

¹³⁵ Section 137 of Licensing Act 2003.

¹³⁶ Section 141 of Licensing Act 2003.

สุรา หรือช่วยให้มีการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับคนที่เมาสุรา ผู้กระทำความผิดตามมาตรานี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินระดับ 3 ในมาตรฐานระดับการลงโทษ

การได้มาของสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับคนที่เมาสุรา¹³⁷ ผู้ใดกระทำความผิดในสถานบริการและบุคคลนั้นรับรู้หรือพยายามที่จะรับเอาสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาเพื่อการบริโภคในสถานที่ดังกล่าวโดยผู้ที่เมาสุรา ผู้นั้นกระทำความผิดตามมาตรานี้ต้องระวางโทษไม่เกินระดับ 3 ในระดับมาตรฐานระดับการลงโทษ

การขายสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับเด็ก¹³⁸ ผู้ใดกระทำความผิดโดยจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้บุคคลที่อายุต่ำกว่า 18 และถ้าสถานบริการกระทำความผิดโดยปล่อยให้มีการสั่งซื้อจากสมาชิกของสถานบริการผู้ที่อายุต่ำกว่า 18 หรือตามการสั่งซื้อของสมาชิกสถานบริการ ไปยังบุคคลที่อายุต่ำกว่า 18 ปี ผู้กระทำความผิดตามมาตรานี้ต้องระวางโทษในการลงโทษปรับไม่เกินระดับ 5 ในมาตรฐานระดับความผิด

สำหรับอัตราโทษของเด็กในการไปซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์¹³⁹ คือ บุคคลใดที่อายุต่ำกว่า 18 ซื้อหรือพยายามที่จะซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ถ้าบุคคลที่เกี่ยวข้องคืออายุ 18 ปีขึ้นไป ปรับไม่เกินระดับ 3 ในมาตรฐานระดับความผิด และถ้าบุคคลนั้นมีอายุ 16 หรือ 17 ปรับไม่เกินระดับ 5 ในมาตรฐาน และเมื่อพบหรือประสบเหตุกับผู้ที่เมาสุรา เจ้าหน้าที่มีอำนาจในการบังคับใช้อำนาจเพื่อวัดและทดสอบปริมาณแอลกอฮอล์ของผู้ที่เมาสุราได้ โดยให้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ระดับท้องถิ่นในทุกท้องถิ่น ตามมาตรการในอังกฤษและเวลส์เพื่อการบังคับใช้ภายในพื้นที่

ตามกฎหมายของประเทศอังกฤษเมื่อมีการฝ่าฝืนข้อบัญญัติเกี่ยวกับการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กฎหมายได้ให้อำนาจเจ้าพนักงานในการริบเครื่องดื่มแอลกอฮอล์¹⁴⁰ แต่การริบเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เจ้าพนักงานจะมีอำนาจตามกฎหมายนั้น ภาชนะของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะต้องปิดผนึกอยู่ และเจ้าหน้าที่ตำรวจอาจจะไม่ดำเนินการริบเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก็ได้ แต่อาจกำหนดข้อบังคับโดยให้บุคคลต้องมอบเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีการปิดผนึกอยู่โดยใจสมัครแทนการริบ แต่ทั้งนี้ถ้าเจ้าหน้าที่ตำรวจมีเหตุที่สมควรให้เชื่อว่าบุคคลดังกล่าวได้บริโภค หรือตั้งใจที่จะบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานบริการ ก็อาจใช้ดุลพินิจในการริบเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้นมาได้

¹³⁷ Section 142 of Licensing Act 2003.

¹³⁸ Section 146 of Licensing Act 2003.

¹³⁹ Section 149 of Licensing Act 2003.

¹⁴⁰ Section 155 of Licensing Act 2003.

3.4.3 ความผิดฐานกระทำการไม่เหมาะสมในสถานบริการ

ความผิดฐานยินยอมให้มีการกระทำการที่ไม่เหมาะสมในสถานที่ได้รับใบอนุญาต บุคคลใดกระทำความผิด ถ้าบุคคลนั้นรู้และช่วยให้ดำเนินการไม่เป็นระเบียบในสถานที่ที่เกี่ยวข้อง ให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งที่ทำงานในสถานที่ตามความสามารถ ไม่ว่าจะได้ค่าจ้างหรือไม่ได้ค่าจ้าง ที่ได้รับอนุญาตให้ป้องกันเหตุไม่ให้เกิด ในกรณีที่สถานบริการมีใบอนุญาต ผู้กระทำความผิดตามมาตรานี้ต้องระวางโทษปรับไม่เกินระดับ 3 ในมาตรฐานระดับการลงโทษ

3.4.4 ความผิดฐานไม่ยอมออกจากสถานบริการที่ได้รับอนุญาต

ความผิดจากการไม่ยอมออกจากสถานที่ได้รับใบอนุญาต¹⁴¹ ผู้ใดเมาสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือมีอาการผิดปกติ ถือว่ามีความผิด หากไม่มีข้อแก้ตัวที่สมเหตุสมผลและบุคคลนั้นไม่ยอมออกจากสถานบริการ เมื่อมีการร้องให้ทำตามโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือบุคคลนั้นพยายามที่จะเข้าไปในสถานบริการหลังจากผู้ดูแลพื้นที่ หรือบุคคลผู้มีสิทธิ แจ้งไม่ให้เข้าไปสู่สถานที่นั้น ผู้กระทำความผิดตามมาตรานี้ต้องระวางโทษปรับไม่เกินระดับ 1 ในมาตรฐานระดับการลงโทษ แต่ทั้งนี้การขอให้ดำเนินการได้โดยบุคคลตามที่ระบุไว้ มีผลต่อเมื่อตำรวจช่วยในการจับได้คนที่เมาสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ประพฤติไม่เหมาะสมออกจากสถานที่เกี่ยวข้อง หรือช่วยป้องกันไม่ให้บุคคลดังกล่าวเข้าสู่สถานที่ที่เกี่ยวข้อง

3.4.5 ความผิดฐานให้เด็กเข้ามาในสถานบริการ

ห้ามมิให้นำเด็กเข้ามาในสถานที่ดังกล่าว¹⁴² บุคคลใดรู้ว่าสถานที่ดังกล่าว กฎหมายอนุญาตให้นำเด็กเข้ามาด้วยในสถานที่เมื่อมีการปิดทำการเพื่อการจำหน่ายสุราเพื่อการบริโภค หรืออนุญาตให้นำเด็กเข้ามาในสถานที่ดังกล่าวในเวลาระหว่างเที่ยงคืนและ 05.00 น. เมื่อสถานบริการดังกล่าวเปิดทำการเพื่อการจำหน่ายสุราเพื่อการบริโภค

1. “เด็ก” หมายความว่า บุคคลที่อายุต่ำกว่า 16 ปี
2. เด็กที่ไม่สามารถนำมาด้วย ถ้าเขาไม่ได้มากับผู้ที่มีอายุเกิน 18 ปี
3. ในกรณีที่ผู้ที่มีหน้าที่ความผิดชอบตามมาตรานี้ถือว่าได้กระทำความผิดสามารถแก้ต่างได้ถ้า

¹⁴¹ Section 143 of Licensing Act 2003.

¹⁴² Section 145 of Licensing Act 2003.

4. ผู้ควบคุมสถานบริการเชื่อว่าเด็กนั้น อายุกว่า 16 ปีขึ้นไป (แต่ความเป็นจริงเด็กมีอายุต่ำกว่า 16 ปี) หรือว่าบุคคลที่พาเขามานั้นอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ซึ่งผู้ควบคุมสถานบริการนั้นได้ใช้ขั้นตอนทุกวิถีทางเพื่อทราบถึงอายุของแต่ละบุคคล หรือไม่มีใครสามารถแสดงได้ว่าเด็กนั้นมีอายุต่ำกว่า 16 ปี และผู้ที่พามามีอายุต่ำกว่า 18 ปี

ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้ ผู้ที่ดูแลบุคคลผู้เข้าใช้บริการจะต้องปฏิบัติและดำเนินการทุกวิถีทางเพื่อกำหนดอายุของแต่ละบุคคล เพื่อให้ผู้เข้าใช้บริการทุกคนแสดงหลักฐานอายุ และหลักฐานที่จะทำให้มั่นใจว่าเป็นบุคคลที่เหมาะสมในการเข้าใช้บริการดังกล่าวได้ ผู้กระทำผิดความผิดตามมาตรานี้ต้องระวางโทษในการลงโทษปรับไม่เกินระดับ 3 ในมาตรฐานระดับความผิด

3.4.6 ความผิดฐานฝ่าฝืนคำสั่งปิดสถานบริการ

เมื่อสถานบริการกระทำความผิดหรือละเมิดต่อกฎหมาย เจ้าพนักงานมีอำนาจสั่งปิดสถานบริการนั้น ๆ เป็นเวลา 24 ชั่วโมง แต่เมื่อสถานบริการนั้นทราบถึงคำสั่งดังกล่าวแล้วไม่ปฏิบัติตามถือว่ามีความผิดฐานฝ่าฝืนคำสั่งปิดสถานบริการ โดยผู้กระทำความผิดที่ฝ่าฝืนคำสั่งปิดสถานบริการของพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกิน 20,000 ปอนด์ หรือทั้งจำทั้งปรับ

3.5 การสั่งปิดสถานบริการ

3.5.1 การปิดสถานบริการ

การใช้อำนาจทางปกครองสั่งปิดสถานบริการที่กระทำความผิดหรือละเมิดต่อกฎหมาย ต้องกระทำในกรณีที่พบการกระทำความผิดต่อกฎหมายเท่านั้น¹⁴³ โดยคำสั่งของเจ้าพนักงานที่จะออกเพื่อปิดสถานบริการในสถานบริการที่พบความผิดปกติ หรือคาดได้ว่าจะมีการละเมิดต่อกฎหมายในสถานบริการโดยรอบ คำสั่งดังกล่าวเจ้าพนักงานจะต้องดำเนินการขออำนาจศาลเพื่อทำการออกคำสั่งปิดสถานบริการที่ละเมิดต่อกฎหมาย ซึ่งศาลมีอำนาจในการสั่งได้ดังนี้คือ สถานบริการที่กระทำละเมิดต่อกฎหมายและบริเวณใกล้เคียง รวมถึงสถานบริการที่คาดว่าจะกระทำการละเมิดต่อกฎหมาย และในส่วนที่เกี่ยวกับสถานบริการที่เปิดโดยได้รับใบอนุญาต จะได้รับแจ้งจากทางเจ้าหน้าที่ให้ทราบว่าสถานบริการจะถูกคำสั่งปิดไว้ชั่วคราว โดยคำสั่งจะมีผลใช้บังคับได้

¹⁴³ Section 160 of Licensing Act 2003.

เป็นระยะเวลาไม่เกิน 24 ชั่วโมง โดยจะต้องระบุไว้ในคำสั่ง แต่ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ กฎหมายได้บัญญัติให้อำนาจศาลที่จะอนุญาตให้อำนาจในการออกคำสั่งตามมาตรา 161 วรรค 1 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการสถานบริการนั้นตั้งอยู่ขึ้นไป การที่จะออกคำสั่งปิดสถานบริการนั้นจะต้องกระทำเท่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันการละเมิดต่อกฎหมายเท่านั้น

3.5.2 คำสั่งปิดบริการสถานบริการ¹⁴⁴

การสั่งปิดสถานบริการเจ้าหน้าที่ตำรวจระดับผู้กำกับอาจสั่งปิดสถานบริการที่ละเมิดต่อกฎหมายได้ โดยการสั่งปิดสถานบริการดังกล่าวจะต้องมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า การเปิดสถานบริการนั้น เป็นการละเมิดต่อกฎหมายและบริเวณใกล้เคียงกับสถานบริการ และคำสั่งปิดสถานบริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจกระทำไปเพื่อผลประโยชน์และความปลอดภัยของประชาชน หรือสถานบริการที่จะถูกสั่งปิดดังกล่าวได้สร้างความรำคาญแก่ประชาชน ไม่ว่าจะเป็นเสียงที่เกินระดับที่กฎหมายได้กำหนดไว้ตามกฎหมาย คำสั่งปิดสถานบริการตามมาตรา 161 วรรค 1 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการสถานบริการนั้น กฎหมายได้บัญญัติให้มีผลบังคับได้ไม่เกิน 24 ชั่วโมง นับแต่วันที่มีคำสั่งออกมาบังคับใช้ การจะออกคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการผู้กำกับสถานีตำรวจในท้องที่ ต้องพิจารณาอย่างเคร่งครัดเพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประกอบการกิจการสถานบริการ โดยเฉพาะคำสั่งปิดสถานบริการต้องพิจารณาโดยรอบคอบถี่ถ้วน

คำสั่งห้ามเปิดสถานบริการของประเทศไทยอังกฤษ ภายในคำสั่งนั้นจะต้องระบุรายละเอียดของคำสั่งทางปกครองไว้ให้ละเอียด เพื่อกันการถูกกลั่นแกล้งจากเจ้าหน้าที่ โดยรายละเอียดนั้นจะต้องระบุถึงขอบเขตสถานที่หรือบริเวณใกล้เคียงให้ชัดเจน สาเหตุของการดำเนินการที่ผิดหรือละเมิดต่อกฎหมาย การกระทำใดที่ขัดต่อพระราชบัญญัติที่เป็นสาเหตุแห่งการถูกคำสั่งทางปกครองห้ามมิให้เปิดดำเนินการได้ กำหนดระยะเวลาที่สถานบริการนั้นจะถูกปิดลง โดยคำสั่งดังกล่าวเจ้าหน้าที่จะต้องแจ้งไปยังบุคคลที่รับผิดชอบในการดูแลสถานบริการนั้นโดยเร็ว

สถานบริการที่ถูกคำสั่งทางปกครองให้ปิดโดยไม่มีเหตุผล หรือเชื่อว่าตนไม่ได้กระทำความผิดตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้อ้างในคำสั่งปิดสถานบริการ ถ้าสถานบริการดังกล่าวยังคงเปิดกิจการจัดต่อคำสั่งที่ทางเจ้าหน้าที่ได้ออกมา ตามพระราชบัญญัตินี้ถือไม่ได้ว่าเป็นการฝ่าฝืนคำสั่งปิดของเจ้าหน้าที่ดังกล่าว

¹⁴⁴ Section 161 of Licensing Act 2003.

แต่ในส่วนของผู้ที่กระทำการฝ่าฝืนข้อกำหนดในพระราชบัญญัติจริง โดยผู้กระทำความผิดที่ยังฝ่าฝืนคำสั่งปิดสถานบริการของพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกิน 20,000 ปอนด์ หรือทั้งจำทั้งปรับ

3.5.3 การขยายเวลาของคำสั่งปิด¹⁴⁵

ในกรณีที่จะครบกำหนดระยะเวลาที่สถานบริการที่ถูกปิดตามคำสั่งของเจ้าพนักงาน พนักงานเจ้าหน้าที่อาจใช้ดุลพินิจในการใช้คำสั่งขยายเวลาปิดสถานบริการนั้นออกไปได้อีกระยะหนึ่ง แต่การที่จะออกคำสั่งขยายระยะเวลาปิดสถานบริการนี้ออกไป ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจระดับสูงหรือผู้กำกับในพื้นที่ที่สถานบริการนั้นตั้งอยู่ต้องมีเหตุให้เชื่อได้ว่า การที่ตนออกคำสั่งปิดสถานบริการตามระยะเวลาที่ตนกำหนด ศาลไม่ได้กำหนดระยะเวลาว่าให้ใช้อำนาจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคำสั่งปิดหรือการขยายคำสั่ง ในทางกลับกันการขยายระยะเวลาการปิดต้องขยายได้อีกไม่เกิน 24 ชั่วโมง นับจากเวลาในการปิดในคราวแรกสิ้นสุดลง

ในทางกลับกัน การขยายระยะเวลาปิดกิจการสถานบริการ ซึ่งถือเป็นคำสั่งที่มีผลกระทบต่อบุคคล คำสั่งดังกล่าวจึงต้องมีเงื่อนไขขึ้นมาเพื่อกันการกลั่นแกล้งจากทางเจ้าหน้าที่ โดยการออกคำสั่งขยายเวลาปิดสถานบริการ จะต้องกระทำในกรณีการปิดเป็นสิ่งจำเป็น ถ้าไม่ออกคำสั่งดังกล่าวจะทำให้ปัญหาในเรื่องของความปลอดภัยของประชาชน เนื่องจากทางเจ้าหน้าที่พบความผิดปกติในสถานบริการ การปิดเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้มั่นใจว่าไม่ก่อความวุ่นวายสาธารณะ หรือมีแนวโน้มที่จะเกิดจากการรบกวนที่มาจากสถานดังกล่าว

เมื่อมีการขยายเวลาคำสั่งปิดจะมีผลบังคับใช้เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจแจ้งการยกเลิกไปยังบุคคลที่เหมาะสมที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่ผิดปกติหรือเกี่ยวข้องกับการก่อความวุ่นวายตามที่ทำให้เกิดคำสั่งปิดสถานบริการ แต่การออกคำสั่งขยายเวลาปิดสถานบริการจะมีผลใช้บังคับต่อเมื่อทางผู้ควบคุมสถานบริการได้รับแจ้งให้ทราบล่วงหน้าก่อนสิ้นสุดระยะตามเวลาการปิดตามคำสั่ง

3.5.4 หลักเกณฑ์การพิจารณาคำสั่งปิดสถานบริการของศาล¹⁴⁶

ศาลจะต้องมีเหตุผล กล่าวคือศาลต้องมีการรับฟังและรับพิจารณา ไม่ว่าจะเกี่ยวกับการออกคำสั่งใด ๆ ที่กฎหมายให้อำนาจศาลออกคำสั่งเกี่ยวกับการสั่งปิดหรือการขยายเวลาปิด

¹⁴⁵ Section 162 of Licensing Act 2003.

¹⁴⁶ Section 165 of Licensing Act 2003.

สถานบริการ และการออกคำสั่งกำหนดว่าจะใช้สิทธิใด ๆ เกี่ยวอำนาจเหล่านั้น โดยศาลที่เกี่ยวข้อง อาจจะยกเลิกคำสั่งปิดและการขยายเวลาปิดก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้พิพากษาแต่ละคน

โดยปกติคำสั่งทางปกครองที่ออกมาเพื่อปิดสถานบริการดังกล่าว จะมีผลใช้บังคับ อยู่จนกระทั่งถึงเวลาที่ครบกำหนดตามระยะเวลาในคำสั่ง เว้นแต่สภาพปัญหาดังที่ได้ระบุไว้ใน คำสั่งที่ให้ปิดสถานบริการนั้น ทางสถานบริการดำเนินการแก้ไขให้เป็นที่พอใจของเจ้าหน้าที่ว่า ปัญหาดังกล่าวได้หมดสิ้นไปแล้ว บุคคลผู้กระทำความผิดโดยฝ่าฝืนคำสั่งดังกล่าว ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกิน 20,000 ปอนด์ หรือทั้งจำทั้งปรับ

3.5.5 การบังคับใช้คำสั่งปิดสถานบริการ¹⁴⁷

ตำรวจอาจใช้กำลังเข้าทำการควบคุมสถานบริการได้ตามจำเป็น ทั้งนี้ต้องกระทำ ด้วยความระมัดระวัง และให้เกิดการกระทบกระเทือนน้อยที่สุด ในส่วนของการคุ้มครองเจ้าหน้าที่ ที่ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย กฎหมายได้กำหนดความรับผิดชอบของตำรวจจากความเสียหายไว้ ดังนี้คือ

เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นในส่วนที่เกี่ยวกับการ กระทำ ในการปฏิบัติหรือการแสดงเจตนาของการทำงานตามคำสั่งให้ปิดหรือการขยายเวลาสั่งปิด สถานบริการ แต่ในส่วนของการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่สุจริต กฎหมายกำหนด ในมาตรา 6(1) ของพระราชบัญญัติสิทธิมนุษยชน ค.ศ. 1998

¹⁴⁷ Section 169 of Licensing Act 2003.

บทที่ 4

วิเคราะห์ปัญหากฎหมายควบคุมสถานบริการ

กรณีการขออนุญาตจัดตั้งสถานบริการ

จากการศึกษาขององค์กร ขั้นตอนและหลักเกณฑ์ในการควบคุมการขออนุญาตจัดตั้งสถานบริการ ในบทที่ผ่านมาๆ มานั้น จะเห็นได้ว่าการขออนุญาตจัดตั้งสถานบริการในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ได้กำหนดให้องค์กรตำรวจเป็นผู้มีอำนาจตรวจสอบและออกใบอนุญาตให้เปิดสถานบริการ แต่ในส่วนของจังหวัดอื่น กลับให้กระทรวงมหาดไทย เป็นผู้ที่มีอำนาจตรวจสอบและออกใบอนุญาตให้เปิดสถานบริการ ซึ่งจะเห็นได้ว่าองค์กรทั้งสองซึ่งมีอำนาจหน้าที่ควบคุมและตรวจสอบการออกใบอนุญาตให้เปิดสถานบริการต่างมุ่งควบคุมสถานบริการ ไม่ให้ประกอบกิจการมุ่งไปในทางที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อย ศีลธรรม วัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามของชาติ เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยเน้นตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตจัดตั้งสถานบริการ ต้องเป็นผู้ไม่มีคุณสมบัติต้องห้ามตามกฎหมาย สถานที่ที่เป็นที่ตั้งสถานบริการจะต้องอยู่ในเขตพื้นที่เพื่อการอนุญาตให้ตั้งสถานบริการได้ รวมทั้งเมื่อมีการอนุญาตให้ตั้งสถานบริการใดแล้ว ผู้ประกอบการจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดและควบคุม ทั้งนี้ อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ในส่วนของการขออนุญาตจัดตั้งสถานบริการในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครนั้น แม้กฎหมายได้กำหนดให้ผู้ประกอบการสถานบริการ จะต้องยื่นคำร้องขออนุญาตจัดตั้งสถานบริการต่อเจ้าพนักงานตำรวจให้เป็นผู้พิจารณาออกใบอนุญาตให้เปิดสถานบริการ ก็ตาม แต่เมื่อได้มีการพิจารณาศึกษาพระราชบัญญัติสถานบริการดังกล่าวโดยละเอียด เหตุปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการขออนุญาตจัดตั้งสถานบริการ ตามที่บัญญัติไว้นั้นยังคงมีความไม่สมบูรณ์ชัดเจน ซึ่งเป็นปัญหาที่เกี่ยวกับด้านกฎหมายและควรจะได้มีการหยิบยกมาพิจารณาในปัญหาด้านต่างๆ บางประการ ดังนี้

4.1 ปัญหาการขออนุญาตจัดตั้งสถานบริการ

ปัญหาเกี่ยวกับการขออนุญาตจัดตั้งสถานบริการ ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 นั้น อาจแยกพิจารณาแยกได้ ดังนี้

4.1.1 หน่วยงานผู้ออกใบอนุญาต

องค์กรซึ่งทำหน้าที่ควบคุมการขออนุญาตตั้งสถานบริการ ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 นั้น แยกองค์กรผู้มีอำนาจพิจารณาออกใบอนุญาตให้เปิดสถานบริการออกเป็น 2 องค์กร คือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และ กระทรวงมหาดไทย โดยพิจารณาจากพื้นที่จังหวัดที่เป็นที่ตั้งของสถานบริการนั้น โดยในเขตกรุงเทพมหานคร กฎหมายกำหนดให้องค์กรซึ่งทำหน้าที่ควบคุมการออกใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ คือ กองบัญชาการตำรวจนครบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยมีผู้บัญชาการตำรวจนครบาลเป็นผู้พิจารณา¹⁴⁸ โดยผู้ประกอบการจะต้องยื่นคำขออนุญาตตั้งสถานบริการต่อผู้กำกับการสถานีตำรวจนครบาลแห่งท้องที่ซึ่งเป็นที่ตั้งของสถานบริการนั้น¹⁴⁹ ซึ่งผู้กำกับการจะทำการสอบสวนคุณสมบัติและหลักฐานของผู้ขออนุญาตแล้วเสนอเรื่องราวพร้อมกับความเห็นต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น จนถึงผู้บัญชาการตำรวจนครบาลเป็นผู้พิจารณาออกใบอนุญาตให้เปิดสถานบริการ

ในส่วนของจังหวัดอื่น กฎหมายกำหนดให้องค์กรซึ่งทำหน้าที่ควบคุมการออกใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ คือ กระทรวงมหาดไทย โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้พิจารณา¹⁵⁰ โดยผู้ประกอบการจะต้องยื่นคำขอต่อนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอแห่งท้องที่ซึ่งเป็นที่ตั้งของสถานบริการนั้น¹⁵¹ ซึ่งนายอำเภอหรือปลัดอำเภอจะทำการสอบสวนคุณสมบัติและหลักฐานของผู้ขออนุญาตแล้วเสนอเรื่องราวพร้อมกับความเห็นต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น จนถึงผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้พิจารณาออกใบอนุญาตให้เปิดสถานบริการ

การจะพิจารณาว่าหน่วยงานใดเหมาะสมที่จะเป็นเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตตั้งสถานบริการได้นั้น ต้องวิเคราะห์ถึงประเภทความผิดทางอาญาก่อนว่ามีกี่ประเภท และแต่ละประเภทเป็นอย่างไร เหมาะสมกับการปฏิบัติงานในรูปแบบใด ตามหลักสากลเกี่ยวกับการแยกประเภทความผิดทางอาญาสามารถแบ่งแยกประเภทความผิดทางอาญาจากความแตกต่างใน

¹⁴⁸ กระทรวงมหาดไทย, “คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 7/2551 เรื่องการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509,” 8 มกราคม 2551. ข้อ 2.

¹⁴⁹ กระทรวงมหาดไทย, “กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขออนุญาตและการดำเนินการสถานบริการ พ.ศ. 2549,” 8 พฤษภาคม 2549. ข้อ 2(1).

¹⁵⁰ กระทรวงมหาดไทย, “คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 7/2551 เรื่อง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509,” 8 มกราคม 2551. ข้อ 2.

¹⁵¹ กระทรวงมหาดไทย, “กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขออนุญาตและการดำเนินการสถานบริการ พ.ศ. 2549,” 8 พฤษภาคม 2549. ข้อ 2(2).

แง่ของกฎหมาย ออกเป็น 2 ประเภท คือ ความผิดที่มีความชั่วร้ายในตัวเอง (mala in se) และความผิดตามที่กฎหมายกำหนด (mala prohibita) ความผิดที่มีความชั่วร้ายในตัวเอง (mala in se) ก็ได้แก่ ความผิดต่อชีวิต ร่างกาย และความผิดต่อทรัพย์สิน เช่น ช่มชู้ ฆ่า หรือปล้น เป็นต้น หรือกล่าวโดยสรุปก็คือความผิดที่สังคมโดยทั่วไปรับรู้ว่าเป็นอาชญากรรมนั่นเอง ส่วนประเภทที่สอง ความผิดตามที่กฎหมายกำหนด (mala prohibita) ความผิดตามที่กฎหมายกำหนดนี้ เป็นความผิดที่สังคมกำหนดขึ้นเอง เพื่อประสงค์ที่จะรักษาความสงบเรียบร้อยในการดำเนินชีวิตของปัจเจกชน และสังคม เช่น กฎหมายเกี่ยวกับการพนัน กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด กฎหมายเกี่ยวกับการทำแท้ง หรือกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณี เป็นต้น และรวมถึงพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 นี้ เช่นเดียวกัน

เมื่อสามารถแยกประเภทความผิดทางอาญาได้แล้ว ก็จะต้องพิจารณาต่อไปว่าคดีความผิดทางอาญาประเภทใด เหมาะสมกับหน่วยงานใดจะเป็นผู้ปฏิบัติ ซึ่งเป็นที่ชัดเจนว่าความผิดทางอาญาประเภทความผิดที่มีความชั่วร้ายในตัวเอง (mala in se) ถือเป็นหน้าที่หลักและหน้าที่สากลของตำรวจ ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม เพื่อพิทักษ์รักษาความปลอดภัยแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนมิให้ถูกล่วงละเมิด ส่วนความผิดตามที่กฎหมายกำหนด (mala prohibita) นั้น หน่วยงานผู้ปฏิบัติตามกฎหมายที่มีโทษทางอาญาอันเป็นความผิดตามที่กฎหมายกำหนด (mala prohibita) ของประเทศไทยนอกจากตำรวจแล้ว ยังมีหน่วยงานที่กฎหมายให้อำนาจและหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด (mala prohibita)

ทั้งนี้ จากการศึกษาข้อมูลในเชิงลึกพบว่าในปี พ.ศ.2553 กองบัญชาการตำรวจนครบาล ได้รับเรื่องขออนุญาตเปิดสถานบริการ (ครั้งแรก) จำนวน 5 เรื่อง พิจารณาเสร็จสิ้นหมดแล้วแต่ไม่สามารถจะพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา 90 วันตามที่กฎหมายกำหนด¹⁵² ส่วนการขอต่ออายุใบอนุญาตตั้งสถานบริการในปี พ.ศ.2553 มีจำนวน 685 เรื่อง แต่ปัจจุบัน (ธันวาคม พ.ศ.2553) ยังคงมีเรื่องค้างพิจารณา จำนวน 6 เรื่อง ซึ่งหากเรื่องที่ส่งมายังกองบัญชาการตำรวจนครบาลมีเอกสารครบถ้วนจะสามารถพิจารณาให้แล้วเสร็จได้ในเวลา 1 เดือน แต่ปัญหาที่พบคือเอกสารแต่ละเรื่องที่ส่งมายังกองบัญชาการตำรวจนครบาลส่วนใหญ่จะไม่ครบถ้วนขาดความสมบูรณ์ จึงต้องเสียเวลาในการส่งเอกสารกลับไปยังสถานตำรวจท้องถิ่น ๆ เพื่อให้ทำเอกสารเพิ่มเติมและเสนอกลับมาเพื่อพิจารณาอีกครั้ง ซึ่งปัญหาความผิดพลาดทางเอกสารนั้นเนื่องมาจากแต่ละสถานตำรวจที่เป็นต้นทางในการรับเรื่องขออนุญาตตั้งสถานบริการเจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการขาดความรู้ความชำนาญในการพิจารณาความถูกต้องของเอกสารต่าง ๆ หรือมีการโยกย้ายกำลังพลบ่อยครั้ง อีกทั้งตำรวจฝ่ายธุรการที่ดูแลงานสถานบริการนี้ยังจะต้องปฏิบัติหน้าที่อื่นๆอีก

¹⁵² มาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509.

เช่น ในปี พ.ศ.2553 นี้ จะพบว่าประเทศไทยประสบปัญหาทางการเมือง มีการเรียกร้องชุมนุมทางการเมืองของกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งใช้ระยะเวลาในการเรียกร้องผลประโยชน์ทางการเมืองยืดเยื้อ จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนกำลังพลทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายธุรการต้องไปปฏิบัติหน้าที่ควบคุมฝูงชน หรืออาจมีการต้องไปตั้งจุดตรวจตามท้องที่ จึงเห็นได้ว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจนั้นไม่ได้ทำงานในด้านเดียวแต่หากยังมีการกิจด้านอื่นๆมากมายในการดูแลประชาชน การออกใบอนุญาตตั้งสถานบริการหรือการพิจารณาออกใบอนุญาตตั้งสถานบริการจึงเป็นไปอย่างล่าช้า ขาดประสิทธิภาพ¹⁵³

เมื่อนำข้อมูลเชิงลึกของจังหวัดนนทบุรี มาเปรียบเทียบกับว่าในปี พ.ศ.2553 ไม่มีการขออนุญาตเปิดสถานบริการ (ครั้งแรก) เนื่องจากอยู่นอกพื้นที่เพื่อการอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ (Zoning) ส่วนการขอต่ออายุใบอนุญาตตั้งสถานบริการมีจำนวน 84 เรื่อง พิจารณาเสร็จสิ้นแล้ว แต่ละเรื่องจะใช้เวลาพิจารณาไม่เกิน 90 วัน แต่ประสบปัญหาเช่นเดียวกับกองบัญชาการตำรวจนครบาล คือเอกสารที่ส่งมาเพื่อพิจารณาจะขาดความถูกต้อง จึงต้องส่งกลับไปเพื่อจัดทำใหม่อีกครั้งหนึ่ง แต่ขั้นตอนการบังคับบัญชาไม่ผ่านหลายขั้นตอน กล่าวคือจากอำเภอก็จะส่งเรื่องมายังที่ทำการปกครองจังหวัดนนทบุรีโดยตรง หากต้องส่งเรื่องกลับที่ทำการปกครองก็จะส่งกลับไปยังอำเภอได้ทันที ทำให้ไม่เสียเวลานาน ในส่วนการทำงานของเจ้าหน้าที่มีงานด้านเดียวที่ต้องรับผิดชอบแตกต่างจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ¹⁵⁴

จากการศึกษาการขออนุญาตจัดตั้งสถานบริการในประเทศอังกฤษนั้น จะเห็นได้ว่าในประเทศอังกฤษได้กำหนดให้องค์กรที่มีอำนาจในการพิจารณาออกใบอนุญาตจัดตั้งสถานบริการเป็นหน้าที่ขององค์กรฝ่ายปกครอง ดังนี้ (1) สภาตำบลในอังกฤษ (2) คณะมนตรีของมณฑล ในท้องที่ที่ไม่มีสภาอำเภอ (3) สภาของเมืองลอนดอน (4) คณะกรรมการสามัญของกรุงลอนดอน (5) เฮอร์เบอรีคัลของวัดชั้นใน หรือ (6) คณะกรรมการของเกาะต่างๆ¹⁵⁵ โดยวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้ กำหนดให้ผู้มีอำนาจในการออกใบอนุญาตให้เปิดสถานบริการนั้น มีอำนาจในการออกใบอนุญาตได้แค่ในเขตพื้นที่ของตนเท่านั้น¹⁵⁶ กล่าวคือ ผู้มีอำนาจดังกล่าวจะไม่สามารถออกใบอนุญาตให้เปิดสถานบริการนอกเขตพื้นที่ของตนได้ ดังนั้น องค์กรที่ทำหน้าที่ในการพิจารณาออกใบอนุญาตเปิดสถานบริการทุกเขตพื้นที่ในประเทศอังกฤษ จึงเป็นองค์กรฝ่ายปกครองและ/หรือหน่วยงานอื่นที่พร้อมมีหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อย (Mala prohibita) โดยมีได้แบ่งแยกให้องค์กรตำรวจมีอำนาจพิจารณาออกใบอนุญาตเปิดสถานบริการได้

¹⁵³ สัมภาษณ์ พันตำรวจโท กิตติธัช พิมพ์พันธ์, รองผู้กำกับการฝ่ายอำนวยการ 5 กองบังคับการอำนวยการ กองบัญชาการตำรวจนครบาล, 14 ธันวาคม 2553.

¹⁵⁴ สัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่ทำการปกครองจังหวัดนนทบุรี, 16 ธันวาคม 2553.

¹⁵⁵ Section 3(1) of Licensing Act 2003.

¹⁵⁶ Section 3(2) of Licensing Act 2003.

ในเขตพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งเหมือนกับในประเทศไทย เพียงแต่ให้องค์กรตำรวจเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาออกใบอนุญาต แต่มิได้เป็นผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตโดยตรง ทำให้องค์กรฝ่ายปกครองสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งองค์กรนั้น และยังเป็นการกำหนดกรอบความรับผิดชอบในงานป้องกันและปราบปรามของเจ้าหน้าที่ตำรวจให้มีขอบเขตที่เหมาะสมมากขึ้น

อีกทั้ง ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2547 ได้ลงมติเกี่ยวกับการโอนภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติตามกฎหมาย 8 ฉบับ ไปให้ส่วนราชการอื่น มีการโอนกฎหมาย 6 ฉบับ ดังต่อไปนี้ ไปให้กระทรวงมหาดไทย คือ

1. กฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน
2. กฎหมายว่าด้วยการพนัน
3. กฎหมายว่าด้วยโรงแรม
4. กฎหมายว่าด้วยขายทอดตลาดและค่าของเก่า
5. กฎหมายว่าด้วยควบคุมการเรียไร
6. กฎหมายว่าด้วยโรงรับจำนำ

ส่วนกฎหมายอีก 2 ฉบับ คือ กฎหมายว่าด้วยภาพยนตร์ และกฎหมายว่าด้วยควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ ได้ถูกโอนไปให้กระทรวงวัฒนธรรม

การโอนกฎหมายทั้ง 8 ฉบับดังกล่าว ถูกโอนจากกองทะเบียนสำนักงานตำรวจแห่งชาติมาให้อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งกฎหมายทั้ง 8 ฉบับดังกล่าว มีลักษณะเป็นกฎหมายที่ควบคุมกิจการที่มีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน เช่นเดียวกับกฎหมายควบคุมสถานบริการ และในปัจจุบันอำนาจในการออกใบอนุญาตตั้งสถานบริการในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นนายทะเบียนผู้มีอำนาจออกใบอนุญาต และพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 มีรัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้¹⁵⁷

ดังนั้น จากการศึกษาผู้ศึกษาจึงมีแนวความคิดว่าในอนาคตนั้นควรที่จะโอนอำนาจในการอนุญาตออกใบเปิดสถานบริการในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครไปยังองค์กรฝ่ายปกครอง คือ กระทรวงมหาดไทย เพื่อให้อำนาจในการพิจารณาออกใบอนุญาตให้เปิดสถานบริการในทุกพื้นที่ทุกจังหวัดในประเทศไทย อยู่ในอำนาจของกระทรวงมหาดไทยเพียงองค์กรเดียว เฉกเช่นเดียวกับประเทศอังกฤษ ทั้งนี้ เพื่อให้องค์กรตำรวจมีเอกเทศในการบังคับใช้กฎหมาย และหมดจากข้อครหา

¹⁵⁷ มาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509.

ของการออกไปอนุญาต ที่ถูกสังคมมองว่ามีการเรียกรับสินบาทคาดสินบน และในส่วนการขอเปิดสถานบริการเมื่อได้มีการเข้ามาเกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ก็อาจทำให้ผู้ประกอบการทั่วไปมีความคิดในทางที่ผิด โดยอาจจะคิดกันไปว่าเมื่อการขออนุญาตจัดตั้งสถานบริการในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครนั้น ต้องผ่านการขออนุญาตจากเจ้าหน้าที่ตำรวจแล้ว ก็อาจจะทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น หรือที่เรียกว่าค่าน้ำร้อนน้ำชาเพื่อให้การอำนวยความสะดวกแก่การขอใบอนุญาตจัดตั้งสถานบริการ จนอาจทำให้เกิดความกลัวและล้มเลิกความคิดที่จะเข้ามาขอใบอนุญาตประกอบกิจการสถานบริการอย่างไสสะอาด

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 เดิมได้บัญญัติให้กรมตำรวจ (เดิม) เป็นผู้มีอำนาจพิจารณาออกใบอนุญาตให้เปิดสถานบริการเท่านั้น โดยเมื่อศึกษาถึงเจตนารมณ์ในการร่างพระราชบัญญัติสถานบริการในครั้งแรกพบว่าสาเหตุที่มอบอำนาจการอนุญาตให้ตั้งสถานบริการแก่กรมตำรวจเนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจอยู่ใกล้ชิดเหตุการณ์ และสถานที่ ประกอบกับในขณะที่พิจารณาพระราชบัญญัติฉบับนี้กรมตำรวจในขณะนั้นเป็นหน่วยงานหนึ่งซึ่งอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของกระทรวงมหาดไทย¹⁵⁸ ต่อมา ได้มีการแก้ไขและประกาศใช้พระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2521 โดยกำหนดให้เฉพาะการขออนุญาตจัดตั้งสถานบริการในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาออกใบอนุญาต ส่วนในจังหวัดอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจของกระทรวงมหาดไทย ทั้งนี้มีการกล่าวถึงเหตุที่มีการเปลี่ยนแปลงพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจออกใบอนุญาต โดย พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้ให้เหตุผลในระหว่างรัฐบาลเสนอร่าง พระราชบัญญัติสถานบริการฉบับดังกล่าวไว้ว่าปัญหาการเปลี่ยนอำนาจดังกล่าวเป็นการเปลี่ยนแปลงการบังคับให้เป็นไปตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้อาจจะไม่ต้องใช้ถึงคำว่า “เปลี่ยนอำนาจ” ก็ได้ แต่เพียง “เปลี่ยน” ผู้ที่จะดูแลพระราชบัญญัติฉบับนี้ให้เป็นไปด้วยความสะดวกเรียบร้อย จึงได้เปลี่ยนจากผู้บังคับการเขตเป็นผู้ว่าราชการจังหวัด โดยที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ออกมาตั้งแต่ พ.ศ.2509 ซึ่งตอนนั้นมีแต่เขตของตำรวจ แต่บัดนี้ยังมีภาคของตำรวจเกิดขึ้นมาอีกด้วย เพราะฉะนั้นถ้าเราจะไปกำหนดให้ตำรวจทำ ผู้บัญชาการภาคก็ดี ผู้บังคับการเขตก็ดี ตั้งอยู่ที่จังหวัดใดจังหวัดหนึ่งซึ่งมีพื้นที่ในการปกครองเป็นจำนวนมากถึง 5 - 6 จังหวัดเห็นจะไม่เป็นการสมควร เพราะจะเกิดความไม่สะดวกหลายประการ เพราะฉะนั้นรัฐบาลจึงเห็นว่าไหนๆ เราก็จะเน้นหนักไปในเรื่องที่จะให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบต่อความสงบสุขและ

¹⁵⁸ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, “รายงานการประชุมกรรมการร่างกฎหมาย กองที่ 7,”

ความเรียบร้อยในจังหวัดของตัวอย่างแท้จริง ก็สมควรที่จะให้ผู้ว่าราชการจังหวัดดูแลความสงบสุขของประชาชนในเรื่องสถานบริการเสียด้วย¹⁵⁹

อย่างไรก็ดี แม้กฎหมายจะกำหนดให้การขออนุญาตเปิดสถานบริการในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครนั้น ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลเป็นผู้ที่มีอำนาจพิจารณา ถ้ามองในมุมสายการควบคุมและดูแลก็จะทำให้ทราบถึงข้อดี กล่าวคือ ในการปกครอง ควบคุม ดูแลสถานบริการต่าง ๆ เจ้าหน้าที่ตำรวจในแต่ละท้องที่ย่อมมีข้อมูลในเชิงลึกเกี่ยวกับสถานบริการต่าง ๆ ว่าเป็นสถานบริการที่ได้รับใบอนุญาตให้เปิดบริการหรือไม่ และยังสามารถตรวจสอบถึงประวัติการกระทำ ความผิดของผู้ประกอบกิจการสถานบริการตามพระราชบัญญัติสถานบริการดังกล่าวได้อีกด้วย

ดังนั้น การที่กฎหมายกำหนดให้บุคคลผู้ประสงค์จะเปิดสถานบริการต้องยื่นเรื่องต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจในท้องที่ที่เป็นที่ตั้งสถานบริการ ก็เพื่อที่จะทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบถึงความเคลื่อนไหว การหลบหลีก การเปลี่ยนตัวผู้ถือกรรมสิทธิ์ในสถานบริการนั้น ๆ ว่าแท้จริงแล้วกลุ่มบุคคลที่เข้ามาขอและถือครองใบอนุญาต เป็นบุคคลที่มีอำนาจในการสั่งการและบริหารสถานบันเทิงเหล่านี้หรือไม่ อย่างไร ทั้งนี้ทั้งนั้นก็เป็นแต่เพียงองค์ประกอบประการหนึ่งที่จะช่วยให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถเข้าควบคุมและตรวจตราจับกุมผู้ลักลอบเปิดสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งโดยปกติแล้ว แม้อำนาจการพิจารณาขออนุญาตจัดตั้งสถานบริการจะไม่ใช่อำนาจของเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยตรง การป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดโดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ก็ยังคงกำหนดให้มีการจัดทำและรวบรวมรายชื่อของผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่าง ๆ เพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายให้ประชาชนได้เข้ามีส่วนร่วมในการสอดส่องดูแลความสงบเรียบร้อย

4.1.2 ระยะเวลาการขออนุญาตตั้งสถานบริการ

การที่ผู้ประกอบกิจการสถานบริการจะขอดำเนินการเพื่อขอใบอนุญาตเปิดสถานบริการนั้น มีขอบเวลาในการดำเนินการเป็นข้อจำกัดอยู่เช่นกัน กล่าวคือ พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ได้กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการต่าง ๆ ดังนี้

พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 ได้กำหนดให้อำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการควบคุมสถานบริการ เจ้าหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการพิจารณาออกใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการตามมาตรา 3 ภายใน 90 วัน¹⁶⁰ กำหนดระยะเวลานี้ ถ้าพิจารณาทางด้านขอบเขตก็จะทำ

¹⁵⁹ รัฐสภา, “รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 18,” 17 มีนาคม 2521, หน้า 83.

¹⁶⁰ มาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509.

ให้ได้ทราบผลดี คือ ไม่ว่าพนักงานเจ้าหน้าที่จะพิจารณาคำสั่งออกมาในแนวทางใด ก็จะต้องทำ คำสั่งทางปกครองให้เสร็จสิ้นทันภายใน 90 วัน โดยเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่สามารถดำเนินการดึง เวลาเพื่อหาช่องทางทุจริตได้ แต่ถ้าพิจารณาถึงผลเสียก็ทำให้ทราบได้ว่า กรณีที่ผู้ประสงค์จะเปิด สถานบริการมีความต้องการเร่งด่วนที่จะทำเปิดสถานบริการ แม้จะทำตามรูปแบบขั้นตอนของ กฎหมายครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว กฎหมายก็ยังให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจในการพิจารณาคำ ขอ สามารถที่จะดึงเวลาในการออกใบอนุญาตเปิดสถานบริการไปได้ถึง 90 วัน หรือ 3 เดือน จนอาจ ทำให้ต้องมีการเสียค่าใช้จ่ายแบบเรียลไทม์ทางให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อเป็นเครื่องช่วยในการ เร่งการพิจารณาคำขอรับใบอนุญาตเปิดสถานบริการได้

ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้กล่าวใน 4.1.1 พบปัญหาทางปฏิบัติในการพิจารณาคำขอ อนุญาตตั้งสถานบริการ กล่าวคือ การพิจารณาคำขอจะใช้เวลาเกินกว่า 90 วัน ซึ่งเกินกว่าระยะเวลา ที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้เนื่องจากหลายสาเหตุ อาทิเช่น การพิจารณาคำขอนั้นต้องพิจารณาอย่าง รอบคอบให้เป็นไปตามกฎหมายในเรื่องคุณสมบัติ ตามมาตรา 6 และต้องพิจารณาเรื่องสถานที่ตั้ง ของสถานบริการ ตามมาตรา 7 ดังนั้นจึงต้องใช้เวลาพอสมควร และสาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งคือ ปัญหาในเรื่องบุคลากรของหน่วยงานผู้ออกใบอนุญาต เมื่อผู้ขอยื่นคำขออนุญาตตั้งสถานบริการ แล้ว เจ้าหน้าที่ของสถานีตำรวจหรือของอำเภอต้องตรวจสอบเอกสารที่ใช้ในการขออนุญาต และส่ง เรื่องไปตามลำดับการบังคับบัญชา แต่ทางปฏิบัติเจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเชี่ยวชาญเมื่อส่งเรื่องไป ยังถึงผู้บังคับบัญชาเอกสารที่ส่งมาไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ จึงต้องส่งเรื่องกลับเพื่อให้หน่วยงานที่รับ เรื่องแก้ไขและส่งกลับไปที่พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งปัญหาเรื่องความสามารถของเจ้าหน้าที่นั้น ได้ กล่าวถึงสาเหตุไว้แล้ว

เมื่อศึกษาพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่พิจารณา คำขออนุญาตตั้งสถานบริการภายใน 90 วัน แต่มีได้บัญญัติไว้ว่าหากดำเนินการพิจารณาไม่แล้ว เสร็จภายในกำหนดเวลาจะส่งผลทางกฎหมายอย่างไร เป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ผู้พิจารณาไม่เข้มงวด หรือให้ความสำคัญกับบทกฎหมายที่กำหนดระยะเวลาที่จะต้องออกคำสั่งทางปกครองให้แล้วเสร็จ โดยเร็ว จึงเห็นควรนำการทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ตามพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535¹⁶¹ ซึ่งได้บัญญัติถึงผลของการพิจารณา รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมไม่แล้วเสร็จมาเป็นแนวทางในแก้ไขปัญหาดังกล่าว

¹⁶¹ มาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535.

4.1.3 ผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการ

การขออนุญาตเปิดสถานบริการต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดอย่างเคร่งครัด โดยจะต้องพิจารณาในเรื่องคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตต้องไม่ขัดต่อคุณสมบัติที่กำหนดในมาตรา 6 และสถานที่ที่ขออนุญาตตั้งเป็นสถานบริการต้องไม่ก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่ชุมชนที่กำหนด ตามมาตรา 7 ด้วยขั้นตอนที่ยุ่งยากในด้านคุณสมบัติของผู้ที่จะขออนุญาตตั้งสถานบริการนำไปสู่ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างมากในการเปิดสถานบริการในปัจจุบัน คือ การให้บุคคลอื่นเป็นผู้ขออนุญาตแทนเจ้าของสถานบริการที่แท้จริงหรืออนามิ เนื่องจากเจ้าของที่แท้จริงคุณสมบัติไม่เป็นที่ไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด เช่น อาจจะเคยต้องคดีเกี่ยวกับยาเสพติดมาก่อน หรือเป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องทางศีลธรรม เป็นต้น

สาเหตุที่นำมาซึ่งการตั้งบุคคลอื่นเป็นผู้ขอตั้งสถานบริการแทนเจ้าของที่แท้จริงอีกประการ สืบเนื่องมาจากตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 มีบทกำหนดโทษในกรณีที่ผู้ประกอบการสถานบริการกระทำผิดตามที่กฎหมายกำหนดจะต้องถูกจำคุกหรือปรับ เช่น หากเปิดสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาต กฎหมายกำหนดให้ลงโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เป็นต้น ดังนั้น เจ้าของที่แท้จริงจึงพยายามจะหลีกเลี่ยงมิให้ตนต้องถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย โดยการตั้งตัวแทนเชิดขึ้นมาหลีกเลี่ยงโทษที่จะได้รับตามกฎหมาย

กลุ่มบุคคลที่มีความประสงค์จะเปิดสถานบริการในสังคมไทยนั้น ล้วนแล้วแต่เป็นกลุ่มบุคคลที่มีกำลังเงินทุน มีแหล่งบริวารที่จะออกตัวแทนในบริหารจัดการสถานบันเทิงได้ จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาทำให้ปรากฏชัดในสังคมว่า มีสถานบริการมากมายหลายแห่งที่ถูกปิดไปเพียงชั่วระยะเวลาไม่นาน และการถูกปิดนั้นก็ถูกเพิกถอนใบอนุญาต ถูกลงโทษตามบทกำหนดโทษที่สามารถบังคับต่อผู้ประกอบการสถานบริการที่ไม่ได้กระทำตามที่กฎหมายกำหนดรับรองไว้ได้แล้ว จากการหลบลึงดังกล่าวอาจถือได้ว่าผู้ที่ขอยกใบอนุญาตใหม่นั้นถือใบอนุญาตประกอบกิจการสถานบริการแทนเจ้าของเก่าที่ถูกเพิกถอน แต่เมื่อผู้ประกอบการดำเนินการตามกฎหมายและมีคุณสมบัติครบ พนักงานเจ้าหน้าที่ก็ไม่สามารถที่จะปฏิเสธไม่รับคำขออนุญาตเปิดสถานบริการดังกล่าวได้

ช่องว่างทางกฎหมายของการหลบลึงเพื่อกระทำความผิดของผู้ประกอบการสถานบริการ ก็ยังคงหาช่องว่างทางกฎหมายที่จะนำมาเพื่อหลบลึงได้เสมอ ทำให้สถานบริการที่ถูกปิดไปดังกล่าว สามารถกลับมาเปิดให้บริการใหม่แม้โดยเปลี่ยนตัวบุคคลที่ถือใบอนุญาตตามกฎหมายและมีชื่อบุคคลใหม่มาดำเนินการบริหารสถานบริการแทน แต่ชื่อสถานบริการ เจ้าของสถานบริการที่แท้จริงและการดำเนินงานก็ยังคงเป็นไปในรูปแบบที่ฝ่าฝืนต่อกฎหมายเหมือนเดิม จากปัญหาดังกล่าวทำให้ทราบได้ชัดเจนว่าผู้ประกอบการถึงแม้เจ้าหน้าที่ตำรวจจะเข้าดำเนินการ

จับกุมบ่อยเพียงใด แต่เจ้าของสถานบริการก็สามารถหลบหลีกเพื่อเปิดสถานบริการใหม่ได้ตลอดเวลาที่ยังไม่มีการแก้ไขกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ตัวอย่างเช่น กรณีจับกุมร้านนัว¹⁶² ไม่ได้รับอนุญาตให้เปิดสถานบริการ และให้เด็กอายุเกินกว่า 20 ปีเข้าไปใช้บริการ โดยทางเจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถดำเนินการตั้งข้อหา “ตั้งสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาต , ชักจูง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กประพฤติตนไม่สมควร อันมีพฤติกรรมเสพยา สูบบุหรี่ เสพยาเสพติดให้โทษหรือของมีนเมาอย่างอื่น เข้าไปในสถานที่เฉพาะเพื่อการจำหน่ายหรือดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ , ฝ่าฝืนขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ และฝ่าฝืนขายสุราหลังเวลา 24.00 น.”

แต่สำหรับในมุมมองของพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ไม่สามารถเข้าไปดำเนินการบังคับใช้กฎหมายกับสถานบริการที่เปิดโดยไม่ได้รับอนุญาตประเภทนี้ได้เลย เพราะตามมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัตินี้กล่าวว่า ได้บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ตำรวจมีอำนาจในการจับกุมและดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดได้เฉพาะข้อหาตั้งสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งมีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เท่านั้น แต่ในทางปฏิบัติเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่มีอำนาจในการที่จะไปสั่งปิดสถานบริการดังกล่าวได้ เพราะพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ไม่ได้ให้อำนาจในการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่จะไปสั่งปิดสถานบริการที่เปิดโดยไม่ได้รับอนุญาตได้เลย

เมื่อบุคคลผู้ออกหน้าในการบริหารจัดการและครอบครองสังหาริมทรัพย์ที่เป็นสถานบริการนี้ ถ้าไม่ใช่ผู้ที่ถือครองกรรมสิทธิ์ประเภทสถานบริการโดยแท้จริงแล้ว แม้เจ้าหน้าที่ตำรวจจะดำเนินการจับกุมมาเพื่อปรับและจำคุกสักเท่าไร บุคคลผู้ออกเงินทุนและเป็นเจ้าของที่แท้จริงก็ย่อมไม่ต้องรับโทษแต่อย่างใด และโทษปรับจำนวน 60,000 บาท ตามมาตรา 26 นั้น แม้จะสูง แต่เมื่อนำมาเทียบกับรายได้ของสถานบริการที่คาดว่าจะได้รับเป็นค่าตอบแทนจากนักเที่ยวในแต่ละคืน ย่อมเทียบไม่ได้กับการต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ

จากตัวอย่างของร้านนัว ซึ่งถือเป็นสถานบริการที่เปิดโดยไม่ได้รับอนุญาตจากทางราชการ ย่อมทำให้ทราบถึงช่องโหว่ที่ทางผู้ประกอบการ จะหลบหลีกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการได้ กฎหมายที่ใช้ในปัจจุบันเมื่อใช้แล้วเกิดช่องโหว่หรือไม่สามารถนำไปปฏิบัติในภาคปฏิบัติได้ ก็เท่ากับกฎหมายดังกล่าวเป็นกฎหมายที่ไม่มีประสิทธิภาพในการป้องกันสังคมออกจากภัยต่าง ๆ

¹⁶² ร้านนัว เปิดกิจการอยู่ที่ซอยรามคำแหง 65 (ซอยมหาดไทย)

ปัญหาการตั้งตัวแทนเขตแทนเจ้าของที่แท้จริงต้องมีการแก้ไขปัญหายังจริงจัง โดยอาจวางมาตรการการตรวจสอบก่อนการขออนุญาตตั้งสถานบริการ ทั้งนี้อาจนำแนวทาง ป้องกันการหลีกเลี่ยงกฎหมายที่ดินของนิติบุคคลที่มีคนต่างด้าวถือหุ้นมาเทียบเคียงในการแก้ไข ปัญหาต่อไป¹⁶³

4.1.4 ปัญหาการเปิดสถานบริการนอกเขตโซนนิ่ง

ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตพื้นที่เพื่อการอนุญาตให้ตั้งสถานบริการในท้องที่ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2545 ได้กำหนดเขตพื้นที่เพื่อการอนุญาตให้ตั้งสถานบริการในเขต กรุงเทพมหานคร ไว้เพียง 3 เขต และพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 มาตรา 4 กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดจัดตั้งสถาน บริการ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และมาตรา 5 ได้บัญญัติว่าเพื่อรักษาความ สงบเรียบร้อยของประชาชน เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เห็นสมควรจะกำหนดเขต อันมีปริมาตรจำกัดในท้องที่ใดเพื่อการอนุญาตหรืออนุญาตให้ตั้งสถานบริการตามมาตรา 4 ก็ ให้กระทำได้โดยตราพระราชกฤษฎีกา

หากสถานที่ที่ขออนุญาตตั้งสถานบริการไม่อยู่ในเขตพื้นที่เพื่อการอนุญาตให้ตั้ง สถานบริการ (Zoning) ตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่ก็ไม่อาจพิจารณา อนุญาตให้ตั้งสถานบริการได้ ซึ่งปัจจุบันในเขตกรุงเทพมหานครมีเพียง 3 แห่ง คือ

1. ย่านพัฒนพงษ์
2. ย่านเพชรบุรีตัดใหม่
3. ย่านรัชดาภิเษก

ในส่วนของการพิจารณาตาม มาตรา 20 วรรคสอง ต้องเป็นผู้แจ้งจัดตั้งสถาน บริการเดิมเท่านั้น ซึ่งในทางปฏิบัติเจ้าหน้าที่จะตีความหมายถึง ผู้ตั้งสถานบริการ ตามนัยมาตรา 20 ดังกล่าว จะต้องเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการตาม มาตรา 3(1)(2)(3) แห่ง พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 หรือเป็นผู้แจ้งตั้งสถานบริการตาม มาตรา 3(4) แห่ง พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งดำเนินการอยู่เดิมก่อนวันที่พระราชบัญญัติ สถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ใช้บังคับ

¹⁶³ กระทรวงพาณิชย์, “คำสั่งสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลาง ที่ 102/2549 เรื่อง กำหนดเอกสารประกอบคำขอจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัทจำกัด,” 20 มกราคม 2549.

จากหลักเกณฑ์ที่ค่อนข้างแน่นอนและตายตัวของทางฝ่ายปกครอง ที่ได้ออกพระราชกฤษฎีกาออกในควบคุมเขตพื้นที่เพื่อการอนุญาตให้ตั้งสถานบริการในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ได้นั้น ปัญหาที่ตามมาคือพื้นที่ทั้งสามแห่งดังกล่าวเป็นย่านที่มีความหนาแน่นอยู่แล้วในแง่ของจำนวนสถานบริการ สำนักงาน ร้านค้าต่าง ๆ เมื่อพื้นที่เหลือจำนวนไม่มากการจะเปิดสถานบริการแห่งใหม่จึงเกิดขึ้นน้อยมากในแต่ละปี ตามหลักการแล้วการกำหนดพื้นที่ที่ตั้งสถานบริการนั้นควรที่จะต้องเป็นบริเวณที่มีพื้นที่ว่างพอสมควรเพื่อจะมีการเปิดสถานบริการใหม่ได้ เมื่อความต้องการเปิดสถานบริการในพื้นที่ที่กำหนดไว้ให้มีจำนวนมากแต่พื้นที่ไม่เพียงพอแล้วทำให้พื้นที่ในเขตที่กำหนดให้ตั้งสถานบริการได้มีราคาในการซื้อขายสูงมาก จึงเป็นเหตุให้ผู้เปิดสถานบริการรายใหม่มีการลักลอบเปิดสถานบริการในเขตพื้นที่ที่ไม่ใช่พื้นที่เพื่อการอนุญาตให้เปิดสถานบริการได้ ดังเช่นในเขตพื้นที่ทองหล่อและเอกมัยถือเป็นเขตพื้นที่ที่มีการเปิดสถานบริการเป็นจำนวนมาก และในบางสถานบริการได้มีการเปิดสถานบริการมาแล้วก่อนที่จะพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตพื้นที่เพื่อการอนุญาตให้ตั้งสถานบริการจะออกมาบังคับใช้ จากปัญหาดังกล่าวจึงอาจทำให้สามารถสังเกตเห็นได้ว่าในบางแหล่งพื้นที่ซึ่งถือเป็นเขตพื้นที่เศรษฐกิจ ได้ถูกพระราชกฤษฎีกาเข้ามาควบคุมกำหนดมิให้เปิดสถานบริการได้ จึงอาจส่งผลกระทบในทางเศรษฐกิจที่ต่อแหล่งชุมชนนั้น ๆ ได้

ปัญหาที่ต้องพิจารณาอีกประการ คือ หากกำหนดให้มีการเปิดพื้นที่เพื่อการอนุญาตให้ตั้งสถานบริการเพิ่มเติมจากในปัจจุบันแล้วจะสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างยั่งยืนหรือไม่เพียงใด เนื่องจากพฤติกรรมการเที่ยวของผู้ใช้บริการตามสถานบริการนั้นจะไปตามแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ มีคนไปเที่ยวจำนวนมาก หากพื้นที่ที่กำหนดเพิ่มเติมใหม่นั้นชนบท ไม่มีผู้มาใช้บริการก็ต้องปิดตัวในเวลาต่อมา สุดท้ายแล้วบริเวณนั้นอาจจะเหลือสถานบริการเพียงไม่กี่แห่ง และอาจจะเกิดสถานบริการแห่งใหม่ในพื้นที่อื่นอีก ผู้ใช้บริการก็จะเปลี่ยนสถานที่เที่ยวอีกครั้ง หากเป็นเช่นนี้แล้วมีความจำเป็นหรือไม่ที่จะต้องเปิดพื้นที่เพื่อกำหนดให้ตั้งสถานบริการเพิ่มเติมตามแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆเสนอไป

จากการศึกษาผู้ศึกษาเห็นควรที่จะจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาตามความเป็นจริง และความเหมาะสมว่าในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครควรที่จะเพิ่มพื้นที่เพื่อการอนุญาตให้ตั้งสถานบริการหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อลดปัญหาการเปิดสถานบริการโดยไม่ขออนุญาตจากทางราชการ

4.2 ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับมาตรการในการลงโทษและสภาพบังคับ

ผู้ศึกษาขอแยกการวิเคราะห์เป็น 2 ส่วน กล่าวคือ ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการในการลงโทษ และสภาพบังคับต่อผู้ประกอบการ ผู้ใช้บริการ ดังนี้

4.2.1 ในส่วนของผู้ประกอบการ

ปัญหาสถานบริการที่จะต้องได้รับการแก้ไขมากที่สุดประเด็นหนึ่งก็คือ การเปิดสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือที่คนทั่วไปเรียกว่าการเปิดสถานบริการเถื่อน ซึ่งปัจจุบันการกระทำความผิดดังกล่าว กฎหมายกำหนดบทลงโทษไว้ตามมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งเป็นเครื่องมืออย่างเดียวกับที่ตามพระราชบัญญัตินี้ที่กำหนดไว้ที่ผู้เปิดสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาตจะต้องรับโทษ โดยบัญญัติไว้ว่า

มาตรา 26 “ผู้ใดตั้งสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือดำเนินกิจการสถานบริการเช่นว่านั้นในระหว่างถูกพักใช้ใบอนุญาตหรือดำเนินกิจการสถานบริการผิดประเภทที่ระบุไว้ในใบอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

เมื่อพิจารณาบทลงโทษที่กฎหมายกำหนดถือว่ามีความรุนแรงพอสมควรสำหรับโทษจำคุกที่กำหนดให้ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี แต่ประเด็นที่ผู้เขียนเห็นว่ายังไม่เหมาะสมกับการกระทำความผิด คือ โทษปรับที่กฎหมายกำหนดให้ปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หากศาลปรับเต็มตามจำนวนถือว่าเป็นจำนวนเงินที่มากพอสมควร แต่การที่กฎหมายมิได้กำหนดโทษขั้นต่ำไว้ทำให้ศาลใช้ดุลพินิจในการลงโทษปรับได้ ซึ่งอาจจะเป็นจำนวนเท่าใดก็ได้แต่ไม่เกินหกหมื่นบาท จากการศึกษาแนวทางการลงโทษของศาลสำหรับจำเลยที่กระทำความผิดฐานเปิดสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาตในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดครั้งแรก โดยทั่วไปแล้วศาลจะลงโทษปรับจำเลยไม่เกิน 10,000 บาท⁶⁴ ทั้งนี้ศาลจะใช้ดุลพินิจในการลงโทษเป็นรายคดีๆ ไป ซึ่งข้อเท็จจริงในคดีแต่ละคดีอาจแตกต่างกันไป ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากรายได้ที่ได้จากการเปิดให้บริการสถานบันเทิงในแต่ละวันแล้ว รายได้ของผู้ประกอบการสถานบริการเหล่านี้ได้รับมีจำนวนมากมายในปัจจุบัน ซึ่งอาจจะได้รับต่อวันอยู่ในจำนวนกว่าแสนบาท เมื่อจะต้องเสียค่าปรับเพียงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับรายได้ที่ได้รับแล้ว ผู้ประกอบการเหล่านี้ก็ยินดีที่จะเสี่ยงในการเปิดสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาตเพราะโทษที่จะได้รับนั้นน้อยมาก

ดังนั้น โทษปรับฐานเปิดสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาตนั้น จึงสมควรให้มีการแก้ไขปรับปรุงเพื่อสอดคล้องกับสภาพการในปัจจุบันโดยควรแก้ไขให้โทษปรับนั้นกำหนดโทษขั้นต่ำให้ผู้กระทำความผิดจะได้รับไว้ด้วย

ส่วนบทกำหนดโทษสำหรับสถานบริการที่ได้รับอนุญาตและฝ่าฝืนบทบัญญัติของพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 เป็นไปตามมาตรา 27 กล่าวไว้ว่า

⁶⁴ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2352/2552 , 2719/2550

มาตรา 27 “ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 12¹⁶⁵ มาตรา 14¹⁶⁶ มาตรา 15¹⁶⁷ มาตรา 16 (1) (2) (3) หรือ (4)¹⁶⁸ มาตรา 16/1¹⁶⁹ หรือ กฎกระทรวง ตามมาตรา 17 ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 50,000 บาท”

ตามหนังสือของกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0307.1/ว 3586 ลงวันที่ 17 ธันวาคม 2545 เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายสถานบริการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงให้จังหวัดทุก ๆ จังหวัดถือปฏิบัติและแจ้งให้อำเภอ กิ่งอำเภอ ถือปฏิบัติในการกวาดขันสถานบริการ ดังนี้

¹⁶⁵ มาตรา 12 ในกรณีใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการสูญหายหรือชำรุดในสาระสำคัญให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ ยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบ ว่าใบอนุญาตสูญหายหรือชำรุด

¹⁶⁶ มาตรา 14 ให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการจัดทำบัตรประวัติของพนักงานก่อนเริ่มเข้าทำงานในสถานบริการ

¹⁶⁷ มาตรา 15 ในกรณีบัตรประวัติซึ่งเก็บรักษาไว้ ณ สถานบริการ สูญหายถูกทำลายหรือชำรุดในสาระสำคัญ ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการต้องจัดทำบัตรประวัติใหม่ ภายในกำหนดเจ็ดวัน นับแต่วันที่บัตรนั้นสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญและให้นำความในมาตรา 14 บรรทัดแรก มาใช้บังคับโดยอนุโลม

¹⁶⁸ มาตรา 16 ห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ

- (1) รับผู้มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์เข้าทำงานในสถานบริการ
- (2) ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้ผู้มีอาการเมาจนประพฤติกว้างวาย หรือครองสติไม่ได้ เข้าไปหรืออยู่ในสถานบริการระหว่างเลาทำการ
- (3) จำหน่ายสุราให้แก่ผู้มีอาการมึนเมาจนประพฤติกว้างวายหรือครองสติไม่ได้
- (4) ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้ผู้ซึ่งไม่มีหน้าที่เฝ้าดูแลสถานบริการนั้นพักอาศัยหลับนอนในสถานบริการ
- (5) ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานบริการ

(6) ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้มีการนำอาวุธเข้าไปในสถานบริการ เว้นแต่เป็นกรณี ที่เจ้าหน้าที่ซึ่งอยู่ในเครื่องแบบนำเข้าไปเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย

¹⁶⁹ มาตรา 16/1 ห้ามมิให้ผู้ได้รับอนุญาตตั้งสถานบริการยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้ผู้มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ซึ่งมิได้ทำงานอยู่ในสถานบริการนั้นเข้าไปในสถานบริการระหว่างเวลาทำการ

กวดขันมิให้ผู้มีอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ ซึ่งมีได้ทำงานในสถานบริการนั้น ๆ เข้าไปให้บริการในสถานบริการระหว่างเวลาทำการ หากกรณีที่สถานบริการได้กระทำการฝ่าฝืนกฎหมายหรือนโยบาย ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้อำนาจตามกฎหมายสั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือสั่งหยุดกิจการมีกำหนด 30 วัน และหากยังมีการฝ่าฝืนอีกให้เพิกถอนใบอนุญาต หรือใช้อำนาจตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 50 ลงวันที่ 15 มกราคม 2502 สั่งปิดสถานบริการดังกล่าวโดยไม่มีกำหนดระยะเวลา

พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 เป็นพระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญาดังนั้น หากมีการกระทำความผิดอันเป็นการต้องห้ามตามกฎหมายฉบับนี้ ก็ต้องถูกลงโทษในทางอาญาด้วยเช่นกัน สำหรับโทษตามมาตรา 18 แห่งประมวลกฎหมายอาญานั้น แบ่งออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้คือ

- “(1) ประหารชีวิต
- (2) จำคุก
- (3) กักขัง
- (4) ปรับ
- (5) ริบทรัพย์สิน”

จากการศึกษาจะเห็นได้ว่ากฎหมายสถานบริการไม่ได้กำหนดบทลงโทษผู้ประกอบการที่ได้รับอนุญาตอย่างเหมาะสม เพราะเหตุว่ามีเพียงโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาทเท่านั้น และถือเป็นการปรับในจำนวนไม่มาก หากนารายได้ดังกล่าวเปรียบเทียบกับรายได้ที่ปล่อยให้มีการกระทำผิดต่อกฎหมาย การที่ไม่มีโทษจำคุกยังผลให้ผู้ประกอบการไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายเท่าที่ควร และมีการกระทำความผิดซ้ำซาก ถ้าหากมีการแก้ไขกฎหมายเพิ่มเติมโทษจำคุกหรือเพิ่มจำนวนเงินค่าปรับมากกว่านี้เข้าไปในพระราชบัญญัติสถานบริการ เพื่อเป็นสร้างมาตรการที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพที่จะเข้าควบคุมผู้ประกอบการต่าง ๆ ที่หาช่องว่างทางกฎหมายเพื่อสร้างรายได้ ก็จะเป็นการดีในการช่วยแก้ไขปัญหในการกระทำผิดจากกรณีดังกล่าวได้ดี

จากนโยบายของกระทรวงมหาดไทยสืบเนื่องมาจากการจัดระเบียบสังคม

1. ให้การตั้งสถานบริการจะต้องอยู่ใน Zoning
2. ห้ามมีการอนุญาตให้จัดตั้งสถานบริการเพิ่มตามระเบียบของกระทรวง

มหาดไทย

ส่งผลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องการที่จะสร้างราคาใบอนุญาตจัดตั้งสถานบริการให้มีราคาเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งแท้จริงแล้วอัตราค่าธรรมเนียมในการจัดตั้งสถานบริการไม่สูงมากจนเกินไป ดังนี้

1. ใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ ฉบับละ 50,000 บาท
2. ใบแทนใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ ฉบับละ 1,000 บาท
3. การต่ออายุใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ ครั้งละ 10,000 บาท
4. ในการออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมให้แตกต่างกันโดยคำนึงถึงลักษณะ ขนาด หรือประเภทของสถานบริการ

เมื่อกระทรวงมหาดไทยมีการกำหนดหลักเกณฑ์และข้อบังคับดังกล่าว ผลที่ตามมาคือจะส่งผลทำให้ผู้ประกอบการสถานบริการพากันหลีกเลี่ยงกฎหมาย โดยจะเปิดสถานบริการและ不去ขออนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ พอพนักงานเจ้าหน้าที่ตำรวจไปตรวจค้นสถานบริการเพื่อจับกุมผู้กระทำความผิด ก็จะไม่มีความหมายใดมาเป็นฐานรองรับในการจับกุมผู้กระทำความผิดของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพราะเมื่อไม่ได้ขออนุญาตเปิดสถานบริการต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ตำรวจก็ไม่สามารถนำพระราชบัญญัติสถานบริการมาบังคับต่อสถานบริการดังกล่าวได้ และจะเป็นเพียงความผิดตามมาตรา 370 แห่งประมวลกฎหมายอาญาซึ่งเป็นเพียงความผิดลหุโทษที่มีโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน ปรับไม่เกิน 10,000 บาท เท่านั้น

ส่วนในความผิดตาม มาตรา 370 แห่งประมวลกฎหมายอาญา¹⁷⁰ ก็จะเป็นเรื่องที่สถานบริการเปิดเพลงเสียงดังเกินระดับเดซิเบลที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง จึงเป็นความผิดฐานก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญตามประมวลกฎหมายอาญาเท่านั้น จึงเกิดเป็นช่องว่างทางกฎหมายที่ทำให้ผู้ประกอบการต่าง ๆ

จากช่องว่างทางกฎหมายดังกล่าวทำให้ทราบได้ว่า พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 นี้ มีปัญหาในทางปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพราะไม่มีมาตรการการลงโทษที่จะทำให้ผู้ประกอบการสถานบริการเกรงกลัวได้ เนื่องจากอัตราโทษและผลประโยชน์ที่ผู้ประกอบการจะได้รับมีสัดส่วนที่ไม่เหมาะสมกัน กล่าวคือ ผลประโยชน์ที่ผู้ประกอบการจะได้รับนั้นมากกว่าอัตราโทษที่ต้องรับตามกฎหมายที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจะสามารถนำมาบังคับใช้ต่อผู้ประกอบการสถานบริการนั้น ๆ สถานบริการต่าง ๆ มีรายได้ต่อคืนหลักแสนบาท เมื่อจะต้องจ่ายค่าปรับเพียงไม่กี่บาท จึงทำให้ผู้ประกอบการยอมที่จะเสี่ยงและยินยอมจ่ายค่าปรับเพียงน้อยนิด และปัญหาที่สำคัญไม่แพ้กัน คือ ปัญหาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกรณีของการบังคับใช้กฎหมายที่ขาดความชัดเจนในการควบคุมในสถานบริการในประเด็นต่าง ๆ เพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจระดับผู้ปฏิบัติงานจะจับผู้กระทำความผิดโดยใช้กฎหมายฉบับใดได้ และมีประสิทธิภาพมากแค่ไหนในการนำมาบังคับ

¹⁷⁰ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 370 บัญญัติว่า “ผู้ใดส่งเสียงทำให้เกิดเสียงหรือกระทำความอื้ออึงโดยไม่มีเหตุอันสมควร จนทำให้ประชาชนตกใจหรือเดือดร้อน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท”

ควบคุมต่อผู้ประกอบการสถานบริการ เพราะปัจจุบันกล่าวได้ว่ายังไม่มีกฎหมายหรือพระราชบัญญัติฉบับที่สามารถควบคุมการสถานบริการได้อย่างสมบูรณ์

4.2.2 ในส่วนของผู้ใช้บริการ

ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ได้บัญญัติห้ามเด็กอายุต่ำกว่า 20 ปี เข้าสถานบริการแล้วก็ตาม แต่จากการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน ก็ทำให้เราทราบได้ชัดเจนว่าในปัจจุบันยังมีกลุ่มวัยรุ่นที่มีอายุไม่ถึง 20 ปีบริบูรณ์ นิยมเข้าไปใช้บริการในสถานบริการต่าง ๆ ยังผลให้เกิดปัญหาสังคมตามมาอีกมากมาย

สาเหตุหนึ่งที่ทำให้กลุ่มวัยรุ่นยังนิยมที่จะฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ในการควบคุมการใช้บริการก็คือ กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการควบคุมเรื่องดังกล่าวมีอัตราโทษที่เบา จากการศึกษาผู้ศึกษามีแนวความคิดว่าควรจะต้องดำเนินการแก้ไขบทลงโทษที่จะบังคับให้แก่ผู้เข้าไปใช้บริการที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ เพื่อสร้างมาตรฐานในการควบคุมผู้เข้าใช้บริการต่าง ๆ และเพื่อเป็นการปราบปรามหรือให้เกิดความเกรงกลัวจะได้ไม่เข้าไปใช้บริการอีก ซึ่งกลุ่มวัยรุ่นที่มีอายุไม่ถึงเกณฑ์เหล่านี้ ถือได้ว่าเป็นสาเหตุหลักของการก่อความวุ่นวายในบ้านเมืองและนำไปสู่การกระทำความผิดทางอาญาของเหล่าเยาวชนนี้อีกด้วย เช่น การก่ออาชญากรรม การลักขโมย การเสพสิ่งเสพติด เป็นต้น อีกทั้งยังส่งผลต่อสังคมโดยรวมทำให้ประเทศชาติขาดบุคลากร ขาดแรงงานที่จะไปพัฒนาประเทศในอนาคต

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ใช้บังคับมานานเป็นระยะเวลาถึงกว่า 35 ปี จึงส่งผลให้บทบัญญัติบางมาตราไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ที่จะสามารถนำไปตีความเพื่อขจัดปัญหาในทางปฏิบัติของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่จะสามารถนำไปใช้เพื่อลดปัญหาต่าง ๆ ในสังคมได้ โดยแท้จริงแล้วพระราชบัญญัติฉบับนี้มาจากฐานความคิดที่ต้องการจะขจัดปัญหาเสพติดและการมั่วสุมทางเพศ ที่เป็นตัวบ่อนทำลายเยาวชนและประชาชนในชาติ ดังนั้นในการจัดการในแนวทางต่าง ๆ กับปัญหา ก็คือการควบคุมสถานบริการซึ่งเป็นที่ล่อแหลมต่อการประพฤติออกนอกกลุ่มนอกทาง ให้อยู่ในความควบคุมของพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะสามารถนำกฎหมายไปบังคับใช้ เพื่อปฏิบัติให้สถานบริการไม่กระทำการใด ๆ ที่น่าจะเป็นต้นเหตุของสิ่งผิดกฎหมายได้

การที่รัฐมีนโยบายในเรื่องของการจัดระเบียบสังคม โดยการแก้ไขพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ก็ด้วยเหตุผลว่ามีการเกิดของปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายสถานบริการในประเทศไทยเกิดขึ้น เนื่องจากสภาพของสถานเริงรมย์ต่าง ๆ ของประเทศไทยในอดีตได้ปล่อยให้มีการดำเนินการโดยอิสระ ทำให้วัฒนธรรมของชาติตะวันตกที่แพร่หลายเข้ามาในลักษณะที่ขัดต่อศีลธรรม วัฒนธรรม คือการโซว้ลามกอนาจาร การค้าประเวณี โดยมีสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับอบายมุขจนกลายเป็นแหล่งมั่วสุมของเยาวชนมีการมอมเมา ในรูปแบบต่าง ๆ สร้างความเดือดร้อนต่อประชาชนโดยทั่วไป เช่น เสียงดังจากดนตรี การแสดงอื่น ๆ ที่รบกวนการอยู่อาศัย การค้ายาเสพติด รัฐจึงต้องป้องกันโดยมีจุดมุ่งหมายในการดำเนินการรักษาเพื่อที่จะหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดการผิดกฎหมาย เช่น มาตรการจำกัดเวลาเปิด – ปิดสถานบริการ แก้ไขปรับปรุงกฎหมายให้มีผลบังคับใช้มากยิ่งขึ้น เช่น การปรับปรุงคำนิยามของคำว่าสถานบริการให้ครอบคลุมถึงสถานประกอบการที่มีความเสี่ยงต่อการเป็นที่มั่วสุม

แต่แม้จะมีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายและกฎกระทรวง การออกพระราชกฤษฎีกาจำกัดหรือระงับการจัดตั้งสถานบริการเกือบทั้งหมดไม่ให้เกิดขึ้น ไม่ว่าจะใช้รูปแบบของสถานบริการที่มีความเสี่ยงสูงในเรื่องของศีลธรรม เช่น อาบอบนวด ฝ่ายปกครองได้กำหนดนโยบายที่จะไม่ให้จัดตั้งใหม่ การออกมาตรการในการควบคุมสถานบริการหลาย ๆ รูปแบบมีความเข้มงวดมากขึ้น

จนผู้ประกอบการไม่สามารถที่จะจัดตั้งสถานบริการขึ้นมาใหม่ได้ทุกรูปแบบ เนื่องจากการออกนโยบายการจัดระเบียบสังคม เช่น

1. การจัดโซนนิ่งสถานบันเทิง
2. กำหนดให้สถานบันเทิงปิดตีสอง
3. ตรวจบัตร – ห้ามเด็กอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์เข้าสถานบริการ
4. ห้ามขายแอลกอฮอล์หลัง 24.00 นาฬิกา และห้ามขายให้เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี
5. ห้ามเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปีออกจากบ้าน

ในส่วนของแนวคิดที่สนับสนุนการนำนโยบายจัดระเบียบสังคมมาแก้ปัญหาเสพติดและการมั่วสุมทางเพศเป็นแนวคิดที่เข้ามาปรับปรุงพระราชบัญญัติ ทำให้เกิดการหลีกเลี่ยงของผู้ประกอบการในการไม่ขออนุญาตจัดตั้งสถานบริการ แต่ยังคงมีการประกอบกิจการที่เข้าข่ายเป็นสถานบริการด้วยสาเหตุที่ฝ่ายปกครองมีข้อห้ามในการจัดตั้งสถานบริการมากมายนั่นเอง

ข้อเท็จจริงอีกประการที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้คือผู้ประกอบการสถานบริการโดยส่วนใหญ่ นิยมที่จะเสียค่าธรรมเนียมขอระบบเพื่อความอยู่รอดของกิจการ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่นิยมนและไม่คิดที่จะโต้แย้งกฎหรือระเบียบของฝ่ายปกครองว่าเป็นการออกกฎระเบียบที่มีกฎหมายให้อำนาจไว้หรือไม่ ออกเกินกว่าที่กฎหมายให้อำนาจหรือไม่ ฝ่ายปกครองออกกฎกระทรวงชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ประกอบกับกลไกด้านกระบวนการยุติธรรมเป็นหน้าที่ของตำรวจในทางคดียังขาดความเชื่อมโยง การควบคุม บังคับบัญชา กับตำรวจทางปกครอง ซึ่งการกวัดข้นสถานบริการให้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายจะมีความเข้มงวดหรือไม่ ขึ้นอยู่กับนโยบาย กระแสสังคม และนโยบายของนักการเมืองในบางช่วงเวลา

อีกทั้งรัฐหรือฝ่ายปกครองมองว่าสถานบริการเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการนำมาแต่ความเสื่อมเสีย เป็นแหล่งมั่วสุม เป็นสิ่งที่แหล่งอบายมุขเท่านั้น มิได้มองประโยชน์ด้านอื่น เช่น การส่งเสริมอาชีพ ศิลปะ วัฒนธรรม การส่งเสริมการท่องเที่ยว อันนำมาซึ่งการกระตุ้นระบบเศรษฐกิจ การกระจายรายได้ การแก้ไขกฎหมายแต่ละครั้งเป็นการแก้ไขเพื่อเพิ่มมาตรการควบคุมดูแลให้เข้มงวดทุกขณะ

จากการศึกษา ผู้ศึกษาจึงเห็นควรให้มีการนำพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ที่ได้มีการแก้ไขไปครั้งล่าสุดปี 2546 โดยนำมาปรับปรุงและแก้ไขในจุดที่พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความสัมฤทธิ์ผลในทางการควบคุมดูแลสถานบริการต่าง ๆ ให้อยู่ในกรอบได้

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะในส่วนของการขออนุญาตตั้งสถานบริการ

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหน่วยงานผู้ออกใบอนุญาต

ควรเปลี่ยนองค์กรที่มีอำนาจในการอนุญาตเปิดสถานบริการในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร จากองค์กรตำรวจเป็นขององค์กรฝ่ายปกครองเช่นเดียวกับการขออนุญาตเปิดสถานบริการในประเทศอังกฤษที่ให้หน่วยงานทางปกครองเป็นผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตเปิดสถานบริการ เนื่องจากองค์กรตำรวจมีหน้าที่ป้องกันอาชญากรรมโดยตรง (Mala in se) และมีภารกิจมากมายในการดูแลประชาชน ส่วนองค์กรฝ่ายปกครองและ/หรือหน่วยงานอื่นที่พร้อมมีหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อย (Mala prohibita) ซึ่งตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2547 ได้ลงมติเกี่ยวกับการโอนภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติตามกฎหมาย 8 ฉบับ ไปให้ส่วนราชการอื่น มีการโอนกฎหมาย 6 ฉบับ ดังต่อไปนี้ ไปให้กระทรวงมหาดไทย

1) กฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน

2) กฎหมายว่าด้วยการพนัน

3) กฎหมายว่าด้วยโรงแรม

4) กฎหมายว่าด้วยขายทอดตลาดและค้ำของเก่า

5) กฎหมายว่าด้วยควบคุมการเรียไร

6) กฎหมายว่าด้วยโรงรับจำนำ

ส่วนกฎหมายอีก 2 ฉบับ คือ กฎหมายว่าด้วยภาพยนตร์ และกฎหมายว่าด้วยควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ ได้ถูกโอนไปให้กระทรวงวัฒนธรรม

การโอนกฎหมายทั้ง 8 ฉบับดังกล่าว ถูกโอนจากกองทะเบียนสำนักงานตำรวจแห่งมาให้อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งกฎหมายทั้ง 8 ฉบับดังกล่าว มีลักษณะเป็นกฎหมายที่ควบคุมกิจการที่มีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน เช่นเดียวกับกฎหมายควบคุมสถานบริการ และในปัจจุบันอำนาจในออกใบอนุญาตตั้งสถานบริการในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นนายทะเบียนผู้มีอำนาจออกใบอนุญาต และพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 มีรัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้

รักษาการตามพระราชบัญญัติ¹⁷¹ ดังนั้น การโอนอำนาจตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ไปให้องค์กรฝ่ายปกครอง จะต้องออกเป็น พระราชกฤษฎีกาให้โอน ซึ่งอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติตำรวจ พ.ศ. 2547 มาตรา 6 แต่ทั้งนี้ข้อเสนอนี้ควรจะเกิดขึ้นในอนาคตข้างหน้า หลังจากที่ภาครัฐจะได้มีการเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ เสียก่อนไม่ว่าจะเป็นเรื่องของหน่วยงาน บุคลากร หรืองบประมาณ เพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับระยะเวลาการขออนุญาตตั้งสถานบริการ

พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่พิจารณาคำขออนุญาตตั้งสถานบริการภายในเก้าสิบวัน แต่มีได้บัญญัติไว้ว่าหากดำเนินการพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาจะส่งผลทางกฎหมายอย่างไร ผู้ศึกษาจึงเห็นควรแก้ไข ดังนี้

มาตรา 9 “เมื่อได้รับคำขออนุญาตตั้งสถานบริการ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาส่งภายในเก้าสิบวัน ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่มิได้พิจารณาให้เสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าพนักงานเจ้าหน้าที่อนุญาตให้ตั้งสถานบริการแล้ว

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ให้แก้ไขเพิ่มเติมหรือได้จัดทำคำขออนุญาตใหม่ เมื่อบุคคลดังกล่าวได้เสนอคำขออนุญาตตั้งสถานบริการซึ่งได้ทำการแก้ไขเพิ่มเติมหรือได้จัดทำใหม่แล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาคำขอดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอดังกล่าว แต่ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่มิได้พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าพนักงานเจ้าหน้าที่อนุญาต และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งอนุญาตแก่บุคคลผู้ขออนุญาต”

นอกจากนี้ยังจะต้องนำหลักการทางปกครองมาใช้อย่างจริงจัง ซึ่งหลักดังกล่าวคือ หลักการรับฟังผู้ที่จะถูกกระทบสิทธิและสิทธิในการขอดูเอกสาร¹⁷² หลักนี้มีความสำคัญที่สุดในการคุ้มครองสิทธิของประชาชนและให้ความสำคัญต่อความเป็นผู้ทรงสิทธิตามกฎหมายของประชาชนในกรณีที่คำสั่งทางปกครองอาจมีผลกระทบสิทธิของประชาชนผู้ใดหรือกลุ่มใดแล้ว เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองจะต้องให้โอกาสประชาชนผู้นั้นหรือกลุ่มนั้นได้ทราบข้อเท็จจริงของเรื่องนั้นๆ อย่างเพียงพอ และมีโอกาสโต้แย้งคัดค้านแสดงความคิดเห็นของตนตลอดจนแสดงพยานหลักฐานต่างๆ ของตนด้วย เว้นแต่มีเหตุผลความจำเป็น

¹⁷¹ มาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509.

¹⁷² กมลชัย รัตนสกววงศ์, เรื่องเดิม, หน้า 314 – 315.

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการ

ควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบการให้บุคคลอื่นเป็นผู้ขออนุญาตแทนเจ้าของสถานบริการที่แท้จริงก่อนและหลังการตั้งสถานบริการ โดยให้ผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการส่งหลักฐานแสดงที่มาของเงินลงทุนประกอบคำขออนุญาตโดยเอกสารดังกล่าวต้องแสดงจำนวนเงินที่สอดคล้องกับจำนวนเงินที่นำมาลงทุน ดังต่อไปนี้

- 1) สำเนาสมุดเงินฝากหรือสำเนาใบแจ้งยอดบัญชีธนาคาร
- 2) เอกสารที่ธนาคารออกให้เพื่อรับรองหรือแสดงสถานะทางการเงินของผู้ขออนุญาต

- 3) สำเนาหลักฐานที่แสดงแหล่งที่มาของเงินที่นำมาลงทุน

4) สอบสวนรายได้ของผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการ ว่ามีอาชีพใด รายได้เดือนละเท่าไร โดยการแสดงหลักฐานประกอบที่เชื่อถือได้ รวมถึงการสอบสวนที่มาของเงินที่นำมาลงทุน เช่น เป็นเงินที่เก็บสะสม หรือมาจากการรับมรดก กรณีเช่นนี้ต้องแสดงหลักฐานเป็นบัญชีเงินฝาก หรือหลักฐานการรับมรดก และหากเป็นการกู้ยืม ต้องมีการแสดงหลักฐานการกู้ยืมนั้น

ทั้งนี้ หากตรวจพบว่าการเปิดให้บริการของสถานบริการแห่งใดเป็นการให้บุคคลอื่นเป็นผู้ขออนุญาตหรือดำเนินกิจการแทนเจ้าของที่แท้จริง เห็นควรให้มีการเพิกถอนใบอนุญาตตั้งสถานบริการแห่งนั้นและกำหนดโทษทางอาญาแก่ผู้เช่าและผู้ถูกเช่า นอกจากนี้หากเป็นการเปิดสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจปิดสถานบริการนั้นเสีย

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเปิดสถานบริการนอกโซนนิ่ง

ควรมีการตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณากำหนดเขตพื้นที่เพื่อการอนุญาตตั้งสถานบริการ (Zoning) เพิ่มเติมให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน เนื่องจากตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตพื้นที่เพื่อการอนุญาตให้ตั้งสถานบริการในท้องที่กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2545 ได้กำหนดเขตพื้นที่ที่อนุญาตตั้งสถานบริการเพียง 3 พื้นที่เท่านั้น คือ (1) ย่านพัฒน์พงษ์ (2) ย่านเพชรบุรีตัดใหม่ (3) ย่านรัชดาภิเษก ทำให้การขออนุญาตตั้งสถานบริการรายใหม่ ที่ต้องการเปิดให้บริการนอกพื้นที่ดังกล่าว ไม่สามารถขออนุญาตตั้งสถานบริการได้ เช่น ย่านทองหล่อ ย่านเอกมัย เป็นต้น ดังนั้น หากคณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นควรเพิ่มเติมเขตพื้นที่เพื่อการอนุญาตตั้งสถานบริการ จึงควรเสนอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกำหนดเขตพื้นที่เพื่อการอนุญาตตั้งสถานบริการเพิ่มเติม โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตพื้นที่เพื่อการอนุญาตให้ตั้งสถานบริการในท้องที่กรุงเทพมหานคร พ.ศ. เพื่อรองรับเขตพื้นที่เศรษฐกิจต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานคร

5.2.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรการลงโทษและสภาพบังคับ

ควรแก้ไขบทกำหนดโทษใหม่ โดยการแก้ไขอัตราโทษให้หนักขึ้น และเพิ่มเติมอำนาจของเจ้าพนักงานในการสั่งปิดสถานบริการที่เปิดโดยไม่ได้รับอนุญาตไว้ในพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 เนื่องจากหากมีการลักลอบเปิดสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาต เมื่อมีการจับกุมดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 กำหนดให้การเปิดสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นความผิดและมีโทษทางอาญาเท่านั้น¹⁷³ โดยพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ไม่ได้ให้อำนาจเจ้าพนักงานออกคำสั่งปิดสถานบริการได้ คงมีเพียงประกาศของ คณะปฏิวัติ ฉบับที่ 50 ลงวันที่ 15 มกราคม 2502 ที่ให้อำนาจเจ้าพนักงานในการสั่งปิดสถานบริการซึ่งเป็นสถานที่ที่มีการกระทำความผิดกฎหมายได้ มาใช้บังคับกับกรณีนี้ และหากมีการขัดคำสั่งเจ้าพนักงานไม่ยอมเปิดสถานบริการ ก็เป็นเพียงความผิดหลุโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 368 เท่านั้น ทำให้กฎหมายดังกล่าวไม่มีสภาพบังคับใช้ได้จริง

นอกจากนั้น หากพบว่ามีการกระทำความผิดอื่นรวมอยู่ด้วย เช่น อนุญาตให้บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์เข้าไปในสถานบริการ , จำหน่ายสุราให้แก่ผู้มีอาการมึนเมาจนประพฤตินุญวายหรือครองสติไม่ได้ หรือแม้กระทั่งการจัดให้มีการแสดงลามกอนาจารในสถานบริการ เป็นต้น¹⁷⁴ เจ้าหน้าที่ตำรวจก็ไม่สามารถแจ้งข้อกล่าวหาอื่นกับผู้กระทำความผิดซึ่งลักลอบเปิดสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาตได้ เนื่องจากความผิดตามที่ได้ข้างต้นนั้น พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 กำหนดให้แต่เพียงสถานบริการที่เปิดโดยได้รับอนุญาต แต่ดำเนินการกิจกรรมฝ่าฝืนกฎหมายเป็นความผิดเท่านั้น ในกรณีเช่นนี้ พนักงานสอบสวนจะต้องนำบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่นมาใช้บังคับ เพื่อเอาผิดกับผู้กระทำความผิด โดยนำกฎหมายอื่นมาบังคับใช้ ดังนี้

1. พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 มาตรา 20 บัญญัติว่า “ผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภท ที่ 3 (สำหรับการขายสุราทุกชนิด ครั้งหนึ่งเป็นจำนวนต่ำกว่า 10 ลิตร) หรือประเภทที่ 4 (สำหรับการขายสุราที่ทำในราชอาณาจักร ครั้งหนึ่งเป็นจำนวนต่ำกว่า 10 ลิตร) จะขายสุราได้แต่เฉพาะภายในเวลาที่กำหนดในกฎกระทรวง¹⁷⁵ ซึ่งผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 50 บาท”

¹⁷³ มาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546.

¹⁷⁴ มาตรา 16/1 มาตรา 16(3) และมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509.

¹⁷⁵ กระทรวงมหาดไทย, “กฎกระทรวงกำหนดเวลาขายสุราสำหรับผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 3 และประเภทที่ 4 พ.ศ. 2548,” 16 พฤศจิกายน 2548. ข้อ 2. ให้ผู้ได้รับอนุญาตขาย

2. พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 26(3) บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการบังคับ ชู่เชิญ ชักจูง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กประพฤตินิสัยไม่สมควรหรือน่าจะทำให้เด็กมีความประพฤติดีต่อการกระทำความผิด ซึ่งผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 30,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

3. พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 29(1) บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ ซึ่งผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ดังนั้น จึงควรเสนอร่างพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. แก้ไขในส่วนของฐานความผิดและบทกำหนดโทษใหม่ โดยกำหนดให้เจ้าพนักงานมีอำนาจสั่งปิดสถานบริการที่เปิดโดยไม่ได้รับอนุญาตได้ และเพิ่มเติมกรณีผู้ฝ่าฝืนเปิดสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาตหากมีการกระทำความผิดอื่นตามที่พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 จะต้องถูกดำเนินคดีและเพิ่มเติมโทษให้หนักกว่าโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น โดยแก้ไขกฎหมายให้มีการกำหนดโทษปรับขั้นต่ำเอาไว้ ดังนี้

จากมาตรา 26 เดิม บัญญัติว่า “ผู้ใดตั้งสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือดำเนินกิจการสถานบริการเช่นว่านั้นในระหว่างถูกพักใช้ใบอนุญาตหรือดำเนินกิจการสถานบริการผิดประเภทที่ระบุไว้ในใบอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

แก้ไขเป็น มาตรา 26 “ผู้ใดตั้งสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือดำเนินกิจการสถานบริการเช่นว่านั้นในระหว่างถูกพักใช้ใบอนุญาตหรือดำเนินกิจการสถานบริการผิดประเภทที่ระบุไว้ในใบอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

จากมาตรา 27 เดิม บัญญัติว่า “ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 12 มาตรา 14 มาตรา 15 มาตรา 16 (1) (2) (3) หรือ (4) มาตรา 16/1 วรรคหนึ่ง หรือกฎกระทรวงตามมาตรา 17 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท”

แก้ไขเป็น มาตรา 27 “ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 12 มาตรา 14 มาตรา 15 มาตรา 16 (1) (2) (3) หรือ (4) มาตรา 16/1 วรรคหนึ่ง หรือกฎกระทรวงตามมาตรา 17 ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาท”

สุราประเภทที่ 3 หรือประเภทที่ 4 ขายสุราได้เฉพาะภายในเวลาดังแต่ 11.00 – 14.00 น. และตั้งแต่ 17.00 – 24.00 น.

ทั้งนี้ แม้กฎหมายจะบัญญัติบทกำหนดโทษที่รุนแรงเพียงใด หากการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่รัฐยังไม่เข้มงวด หรือละเว้นการปฏิบัติ พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 ก็ไม่อาจจะใช้บังคับได้อย่างบรรลุวัตถุประสงค์ได้

บรรณานุกรม

หนังสือ

กมลชัย รัตนสกาวงศ์. กฎหมายปกครอง. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2544.

กันยา สุวรรณแสง. จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: รวมสาสน์, 2540.

พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตพื้นที่เพื่อการอนุญาตในท้องที่กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2545.

สำนักงานการสอบสวนและนิติกร. กรมการปกครอง. กระทรวงมหาดไทย. คู่มือปฏิบัติงาน กฎหมายสถานบริการ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อาสารักษาดินแดน กรมการปกครอง, 2551.

บทความ

บรรเจิด สิงคะเนติ. หลักความได้สัดส่วน. วารสารรัฐธรรมนูญ. 1, 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2542): 1-15.

วิทยานิพนธ์

จิราพร เชาว์ประยูร. “วัยรุ่นกับคิสโก้เชค : ทัศนคติของกลุ่มผู้ปกครองและกลุ่มวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง.”

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548.

เพ็ญ อาริรัตน์. “ความคิดเห็นของผู้ประกอบการสถานบริการต่อมาตรการจัดระเบียบสังคมของกระทรวงมหาดไทย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546.

วิวัฒน์ ว่องวิวัฒน์ไวยะ. “การคุ้มครองการใช้แรงงานเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ศึกษาเปรียบเทียบกับมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศและกฎหมายต่างประเทศ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต 2542.

รายงานการวิจัย

ดำรง วงศ์สัตยพนธ์ และคณะ. รายงานการวิจัย เรื่องการคุ้มครองแรงงานในสถานบริการ. 2546.

ใน <http://web.krisdika.go.th/pdf/Page.jsp?type=news&newsID=130>. last visited 9 November 2010).

สิ่งตีพิมพ์รัฐบาลและเอกสารอื่น ๆ ของทางราชการ

กระทรวงมหาดไทย. “กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ใบแทนใบอนุญาต และการต่ออายุใบอนุญาตตั้งสถานบริการ พ.ศ. 2548.” 8 มีนาคม 2548.

กระทรวงมหาดไทย. “กฎกระทรวงกำหนดเวลาขายสุราสำหรับผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 3 และประเภทที่ 4 พ.ศ. 2548.” 16 พฤศจิกายน 2548.

กระทรวงมหาดไทย. “กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขออนุญาตและการดำเนินการกิจการสถานบริการ พ.ศ. 2549.” 8 พฤษภาคม 2549.

กระทรวงมหาดไทย. “กฎกระทรวงเรื่องกำหนดเวลาเปิดปิดของสถานบริการ พ.ศ. 2547.” 31 สิงหาคม 2547.

กระทรวงมหาดไทย. “คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 7/2551 เรื่อง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509.” 8 มกราคม 2551.

กระทรวงพาณิชย์. “คำสั่งสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลาง ที่ 102/2549 เรื่อง กำหนดเอกสารประกอบคำขอจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัทจำกัด.” 20 มกราคม 2549.

กระทรวงมหาดไทย. “ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง แบบคำขอรับใบอนุญาต คำขอต่ออายุใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ บัตรประวัติและการแจ้งเปลี่ยนแปลงรายการในบัตรประวัติของพนักงานสถานบริการ.” 3 พฤศจิกายน 2549.

กระทรวงมหาดไทย. “ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์ในการพิจารณาสั่งต่ออายุใบอนุญาต พักใช้ใบอนุญาต เพิกถอนใบอนุญาต และกำหนดระยะเวลาในการสั่งพักใช้ใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ.” 4 เมษายน 2548.

กระทรวงมหาดไทย. “หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0205.3/13792 เรื่อง หารื้อข้อกฎหมายและแนวทางปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตพื้นที่เพื่อการอนุญาตให้ตั้งสถานบริการในท้องที่กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2545.” 20 พฤศจิกายน 2546.

กระทรวงมหาดไทย. “หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0307.1/ว 3343 เรื่อง แนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509.” 2 ตุลาคม 2546.

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 50 ลงวันที่ 15 มกราคม 2502.

รัฐสภา. “รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 18.” 17 มีนาคม 2521.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. “รายงานการประชุมกรรมการร่างกฎหมาย กองที่ 7.” 9 กันยายน 2508.

บทสัมภาษณ์

พันตำรวจโท กิตติรัช พิมพรัตน์. รองผู้กำกับการฝ่ายอำนวยการ 5 กองบังคับการอำนวยการ
กองบัญชาการตำรวจนครบาล. สัมภาษณ์, 14 ธันวาคม 2553.

เจ้าหน้าที่ที่ทำการปกครองจังหวัดนนทบุรี. สัมภาษณ์, 16 ธันวาคม 2553.

สื่อไม่ตีพิมพ์

กรุงเทพธุรกิจออนไลน์, ผู้ว่ากทม.ยิ่งยงยันเบี่ยง90%ผิด-νομินี้อ, ใน

http://www.bangkokbiznews.com/home/news/politics/local/2009/02/12/news_15694.php,
(last visited 15 December 2010).; <http://highlight.kapook.com/view/32899>, (last visited 15
December 2010).

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, การนวดแผนไทย, ใน

<http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%99%E0%B8%A7%E0%B8%94%E0%B9%81%E0%B8%9C%E0%B8%99%E0%B9%82%E0%B8%9A%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%93>, (last visited 9 November 2010).

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, นครโสเกณี (สังคมไทย), ใน

<http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%99%E0%B8%84%E0%B8%A3%E0%B9%82%E0%B8%AA%E0%B9%80%E0%B8%A0%E0%B8%93%E0%B8%B5>, (last visited 9
November 2010).

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, กัศตาคาร, ใน

<http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%A0%E0%B8%B1%E0%B8%95%E0%B8%95%E0%B8%B2%E0%B8%84%E0%B8%B2%E0%B8%A3>, (last visited 9 November 2010).

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, ลิเก, ใน

<http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%A5%E0%B8%B4%E0%B9%80%E0%B8%81>,
(last visited 9 November 2010).

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, ลำตัด, ใน

<http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%A5%E0%B8%B3%E0%B8%95%E0%B8%B1%E0%B8%94>, (last visited 9 November 2010).

Wikipedia, The Free Encyclopedia, Afterhour Club, at

http://en.wikipedia.org/wiki/Afterhour_clubs, (last visited 28 November 2010).

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509

พระราชบัญญัติ

สถานบริการ

พ.ศ. 2509

ในพระปรมาภิไธย

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

สวาลย์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

ให้ไว้ ณ วันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2509

เป็นปีที่ 21 ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายเพื่อควบคุมสถานบริการบางประเภท

พระมหากษัตริย์โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509”

มาตรา 2¹ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับในจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป และเมื่อจะให้ใช้บังคับในท้องที่อื่นได้อีก ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา 3² ในพระราชบัญญัตินี้

“สถานบริการ”³ หมายความว่า สถานที่ที่สร้างขึ้นเพื่อให้บริการโดยหวังประโยชน์ในทางการค้าดังต่อไปนี้

¹ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 83/ตอนที่ 88/หน้า 626/4 ตุลาคม 2509

² มาตรา 3 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2521

³ มาตรา 3 นิยามคำว่า “สถานบริการ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546

- (1) สถานเต้นรำ รำวง หรือร่อนเงิ้ง เป็นปกติธุระประเภทที่มีและประเภทที่ไม่มีค่าบริการ
- (2) สถานที่ที่มีอาหาร สุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มน่าอย่างอื่นจำหน่ายและบริการ โดยมีผู้บำเรอสำหรับปรนนิบัติลูกค้า
- (3) สถานอาบน้ำ นวด หรืออบตัว ซึ่งมีผู้บริการให้แก่ลูกค้า เว้นแต่
 - (ก) สถานที่ซึ่งผู้บริการได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ สาขาการแพทย์แผนไทยประเภทการนวดไทยตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ หรือได้รับยกเว้นไม่ต้องขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ สาขาการแพทย์แผนไทยประเภทการนวดไทยตามกฎหมายดังกล่าว หรือสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล
 - (ข) สถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวยที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งจะต้องมีลักษณะของสถานที่ การบริการ หรือผู้ให้บริการเป็นไปตามมาตรฐานที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยด้วย ประกาศดังกล่าวจะกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบเพื่อการรับรองให้เป็นไปตามมาตรฐานนั้นด้วยก็ได้ หรือ
 - (ค) สถานที่อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (4) สถานที่ที่มีอาหาร สุรา หรือเครื่องดื่มน่าอย่างอื่นจำหน่ายหรือให้บริการ โดยมีรูปแบบอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้
 - (ก) มีดนตรี การแสดงดนตรี หรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิงและยินยอมหรือปล่อยให้พลละเลยให้นักท่องเที่ยว นักแสดง หรือพนักงานอื่นไต่ตั่งกับลูกค้า
 - (ข) มีการจัดอุปกรณ์การร้องเพลงประกอบดนตรีให้แก่ลูกค้า โดยจัดให้มีผู้บริการขับร้องเพลงกับลูกค้า หรือยินยอมหรือปล่อยให้พนักงานอื่นไต่ตั่งกับลูกค้า
 - (ค) มีการเต้นหรือยินยอมให้มีการเต้น หรือจัดให้มีการแสดงเต้น เช่น การเต้นบนเวที หรือการเต้นบริเวณโต๊ะอาหารหรือเครื่องดื่มน
 - (ง) มีลักษณะของสถานที่ การจัดแสงหรือเสียง หรืออุปกรณ์อื่นใดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (5) สถานที่ที่มีอาหาร สุรา หรือเครื่องดื่มน่าอย่างอื่นจำหน่าย โดยจัดให้มีการแสดงดนตรีหรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิง ซึ่งปิดทำการหลังเวลา 24.00 นาฬิกา
- (6) สถานที่อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด”⁴ หมายความว่า ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ กฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท กฎหมายว่าด้วยการป้องกันการใช้สารระเหย และกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

“พนักงานเจ้าหน้าที่” สำหรับกรุงเทพมหานคร หมายความว่า ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล ในจังหวัดอื่น หมายความว่า ผู้ว่าราชการจังหวัด

มาตรา 4⁵ ห้ามมิให้ผู้ใดตั้งสถานบริการ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการพิจารณาอนุญาต ให้พนักงานเจ้าหน้าที่คำนึงถึงประวัติการกระทำความผิดต่อ กฎหมายของผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการประกอบด้วย

หลักเกณฑ์และวิธีการขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่งและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับ ประวัติการกระทำความผิดต่อกฎหมายของผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการตามวรรคสอง รวมทั้งการ ขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 4 ทวิ⁶ (ยกเลิก)

มาตรา 5 เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน เมื่อรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทยเห็นสมควรจะกำหนดเขตอันมีปริมณฑลจำกัดในท้องที่ใดเพื่อการอนุญาตหรือ งดอนุญาตให้ตั้งสถานบริการตามมาตรา 4 ก็ให้กระทำได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา 6 ผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการตามมาตรา 4 ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

- (1) อายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
- (2) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรม
- (3) ไม่เป็นผู้วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ
- (4) ไม่เป็นผู้เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่ออันเป็นที่รังเกียจแก่สังคม โรคพิษสุราเรื้อรัง หรือโรคยาเสพติดให้โทษอย่างร้ายแรง

⁴ มาตรา 3 นิยามคำว่า “ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด” เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546

⁵ มาตรา 4 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546

⁶ มาตรา 4 ทวิ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546

(5) ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษในความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญา ในความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการค้าหญิงและเด็กหญิง ตามกฎหมายว่าด้วยการปรามการทำให้แพร่หลายและการค้าวัตถุอันลามก หรือตามกฎหมายว่าด้วยการปรามการค้าประเวณี

ในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการ ผู้แทนของนิติบุคคลนั้นต้องมีคุณสมบัติตามความในวรรคก่อน

มาตรา 7 อาคาร หรือสถานที่ที่ขออนุญาตตั้งเป็นสถานบริการตามมาตรา 4 ต้อง

(1) ไม่อยู่ใกล้วัด สถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา โรงเรียนหรือสถานศึกษา โรงพยาบาล สถานพยาบาลที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน สโมสรเยาวชน หรือหอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก ในขนาดที่เห็นได้ว่าจะก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่สถานที่ดังกล่าวแล้ว

(2) ไม่อยู่ในย่านที่ประชาชนอยู่อาศัย อันจะก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนผู้อยู่อาศัยใกล้เคียง

(3) มีทางถ่ายเทอากาศสะดวก

มาตรา 8 ถ้าอาคารหรือสถานที่ที่ขออนุญาตตั้งสถานบริการตามมาตรา 4 เป็นของผู้อื่น ในชั้นขออนุญาตตั้งสถานบริการ ผู้ขออนุญาตต้องมีหนังสือแสดงว่าได้รับความยินยอมจากเจ้าของอาคารหรือสถานที่นั้น

มาตรา 9 เมื่อได้รับคำขออนุญาตตั้งสถานบริการ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาสั่งภายในเก้าสิบวัน

มาตรา 10 ใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการให้ใช้ได้จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม ของปีที่ออกใบอนุญาต

ผู้รับอนุญาตผู้ใดประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต จะต้องยื่นคำขอเสียก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าวแล้ว จะประกอบกิจการต่อไปก็ได้จนกว่าพนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตนั้น

มาตรา 11⁷ ในกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ออกใบอนุญาต หรือไม่ต่ออายุใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการในกรุงเทพมหานคร ผู้ขออนุญาตหรือผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์ต่ออธิบดีกรมตำรวจ ในจังหวัดอื่น ผู้ขออนุญาตหรือผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์ต่อปลัดกระทรวงมหาดไทย การอุทธรณ์ให้กระทำภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันได้รับหนังสือพนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งการไม่อนุญาต หรือไม่ต่ออายุใบอนุญาต

คำวินิจฉัยของอธิบดีกรมตำรวจหรือปลัดกระทรวงมหาดไทยแล้วแต่กรณีให้เป็นที่สุด

หนังสือของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามความในวรรคแรก ต้องแสดงผลในการไม่ออกใบอนุญาต หรือไม่ต่ออายุใบอนุญาตให้ผู้ขอทราบด้วย

มาตรา 12 ในกรณีใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการสุญหายหรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในกำหนดสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้ทราบว่าเป็นใบอนุญาตสุญหายหรือชำรุด

มาตรา 13 ห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ ย้าย แก่ไข เปลี่ยนแปลงหรือต่อเติมสถานบริการ เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าหน้าที่

มาตรา 14⁸ ให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการจัดทำบัตรประวัติของพนักงานก่อนเริ่มทำงานในสถานบริการ

ในกรณีที่รายการในบัตรประวัติเปลี่ยนแปลงไป ให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการแจ้งการเปลี่ยนแปลงภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง

การจัดทำ การเก็บรักษา และการแจ้งการเปลี่ยนแปลงบัตรประวัติ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

การจัดทำบัตรประวัตินั้น ต้องไม่ระบุหน้าที่ของพนักงานในทางที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่พนักงานนั้น

มาตรา 15 ในกรณีบัตรประวัติซึ่งเก็บรักษาไว้ ณ สถานบริการ สุญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการต้องจัดทำบัตรประวัติใหม่ ภายในกำหนดเจ็ดวัน

⁷ มาตรา 11 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2521

⁸ มาตรา 14 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546

นับแต่วันที่บัตรนั้นสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ และให้นำความในมาตรา 14 วรรคแรก มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 16⁹ ห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ

- (1) รับผู้มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์เข้าทำงานในสถานบริการ
- (2) ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้ผู้มีอาการมีนเมาจนประพฤตินุญวาย หรือครองสติไม่ได้เข้าไปหรืออยู่ในสถานบริการระหว่างเวลาทำการ
- (3) จำหน่ายสุราให้แก่ผู้มีอาการมีนเมาจนประพฤตินุญวายหรือครองสติไม่ได้
- (4) ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้ผู้ซึ่งไม่มีหน้าที่เฝ้าดูแลสถานบริการนั้นพักอาศัยหลับนอนในสถานบริการ
- (5) ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานบริการ
- (6) ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้มีการนำอาวุธเข้าไปในสถานบริการ เว้นแต่เป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ซึ่งอยู่ในเครื่องแบบนำเข้าไปเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย

มาตรา 16/1¹⁰ ห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้ผู้มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ซึ่งมิได้ทำงานในสถานบริการนั้นเข้าไปในสถานบริการระหว่างเวลาทำการ

เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการตรวจเอกสารราชการที่มีภาพถ่ายและระบุอายุของผู้ซึ่งจะเข้าไปในสถานบริการ

ในกรณีที่ผู้ซึ่งจะเข้าไปในสถานบริการไม่ยินยอมให้ตรวจเอกสารราชการหรือไม่มีเอกสารราชการและเข้าไปในสถานบริการ ให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบโดยพลัน ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ผู้รับแจ้งและหลักเกณฑ์และวิธีการในการแจ้งและการรับแจ้งให้เป็นไปตามที่กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด

ในการดำเนินการตามวรรคสองหรือวรรคสาม ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการจะมอบหมายให้พนักงานของสถานบริการเป็นผู้ดำเนินการแทนก็ได้

⁹ มาตรา 16 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546

¹⁰ มาตรา 16/1 เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546

มาตรา 16/2¹¹ ห้ามมิให้ผู้ใดนำอาวุธเข้าไปในสถานบริการ เว้นแต่ผู้นั้นเป็นเจ้าของที่ซึ่งอยู่ในเครื่องแบบและนำเข้าไปเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย

มาตรา 16/3¹² ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการพบหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีผู้มีอาการมึนเมาจนประพฤดิ์วุ่นวายหรือครองสติไม่ได้เข้าไปหรืออยู่ในสถานบริการระหว่างเวลาทำการมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานบริการ หรือมีการฝ่าฝืนมาตรา 16/2 ให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบโดยพลัน ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ผู้รับแจ้งและหลักเกณฑ์และวิธีการในการแจ้งและการรับแจ้งให้เป็นไปตามที่กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด

การแจ้งตามวรรคหนึ่ง ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการจะมอบหมายให้พนักงานของสถานบริการเป็นผู้แจ้งแทนก็ได้

มาตรา 17¹³ การกำหนดวันเวลาเปิดปิดของสถานบริการ การจัดสถานที่ภายนอกและภายในเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย เพื่อความสะอาดหรือเพื่อความสะดวกในการตรวจตราของเจ้าหน้าที่ การใช้ไฟฟ้าหรือการให้พนักงานติดหมายเลขประจำตัวในสถานบริการ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 18¹⁴ ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการตามมาตรา 3 (1) จะจัดให้มีสุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่าย หรือจัดให้มีการแสดงดนตรีหรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิงด้วยก็ได้

มาตรา 19 ในการจัดให้มีการแสดงเพื่อความบันเทิง ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการมีหน้าที่ต้องควบคุมการแสดงมิให้เป็นไปในทางลามกหรืออนาจาร และมีให้มีสัตรีร่วมการแสดงในสภาพที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้ชม

¹¹ มาตรา 16/2 เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546

¹² มาตรา 16/3 เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546

¹³ มาตรา 17 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546

¹⁴ มาตรา 18 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2521

มาตรา 20¹⁵ เมื่อปรากฏว่า ผู้ได้รับอนุญาตตั้งสถานบริการฝ่าฝืนมาตรา 19 ใน กรุงเทพมหานคร นายตำรวจท้องที่ตั้งแต่ชั้นสารวัตรขึ้นไป ในจังหวัดอื่น ตั้งแต่นายอำเภอท้องที่ขึ้นไปมีอำนาจสั่งให้งดการแสดงนั้นได้

มาตรา 21¹⁶ ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการขาดคุณสมบัติ หรือเมื่อสถานบริการใด ดำเนินกิจการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ยินยอมหรือปล่อยปละ ละเลยให้มีการมั่วสุมเพื่อกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหรือมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานบริการ หรือดำเนินการโดยไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจไม่ต่ออายุใบอนุญาต หรือสั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้ โดยให้คำนึงถึงความร้ายแรงของการกระทำ ความผิด

การสั่งพักใช้ใบอนุญาต ให้สั่งพักได้ดังต่อไปนี้

(1) กรณีดำเนินการสถานบริการโดยไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนมาตรา 14 มาตรา 15 มาตรา 16 (2) หรือ (3) หรือกฎกระทรวงตามมาตรา 17 เฉพาะในส่วนที่ไม่ใช่กำหนดวันเวลาเปิดปิดสถานบริการ ให้สั่งพักได้ครั้งละไม่เกินสามสิบวัน

(2) กรณีดำเนินการสถานบริการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้มีการมั่วสุมเพื่อกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหรือมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานบริการ หรือดำเนินการสถานบริการโดยไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนมาตรา 13 มาตรา 16 (1) (4) (5) หรือ (6) มาตรา 16/1 วรรคหนึ่ง มาตรา 16/2 มาตรา 19 หรือกฎกระทรวงตามมาตรา 17 เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับกำหนดวันเวลาเปิดปิดสถานบริการ ให้สั่งพักได้ครั้งละไม่เกินเก้าสิบวัน

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาว่ากรณีใดพนักงานเจ้าหน้าที่จะมีคำสั่งหรือไม่มีคำสั่งต่ออายุใบอนุญาตหรือพักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตพร้อมด้วยเหตุผล รวมทั้งหลักเกณฑ์การกำหนดระยะเวลาในการสั่งพักใช้ใบอนุญาตให้เป็นไปตามที่กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด

ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการอุทธรณ์คำสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา 22 หากอุทธรณ์โดยเหตุตามวรรคสอง (1) ให้การอุทธรณ์เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตนั้น หากอุทธรณ์โดยเหตุตามวรรคสอง (2) หรือเหตุอื่นให้พนักงาน

¹⁵ มาตรา 20 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2521

¹⁶ มาตรา 21 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546

เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งนั้นเป็นผู้มีอำนาจสั่งให้บุคลากรบังคับตามคำสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตนั้น แต่ต้องมีคำสั่งภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับคำขอให้บุคลากรบังคับ หากพ้นกำหนดดังกล่าวแล้วพนักงานเจ้าหน้าที่ยังไม่มีคำสั่งใดให้ถือว่าเป็นการบุคลากรบังคับตามคำสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตนั้น

ระยะเวลาในการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งพักใช้ใบอนุญาต ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่หน่วยงานที่ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ประจำอยู่ได้รับอุทธรณ์ ระยะเวลาในการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งอื่นที่ไม่ใช่คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

มาตรา 22¹⁷ ในกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่สั่งพักใช้หรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาตผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการในกรุงเทพมหานครมีสิทธิอุทธรณ์ต่ออธิบดีกรมตำรวจ ในจังหวัดอื่นผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการมีสิทธิอุทธรณ์ต่อปลัดกระทรวงมหาดไทย การอุทธรณ์ให้กระทำภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือพนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งการสั่งพักใช้หรือสั่งเพิกถอนการอนุญาต

คำวินิจฉัยของอธิบดีกรมตำรวจหรือปลัดกระทรวงมหาดไทยแล้วแต่กรณีให้เป็นที่สุด

มาตรา 23 ก่อนครบกำหนดเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาต ผู้หนึ่งผู้ใดจะยื่นคำขอรับใบอนุญาตเพื่อตั้งสถานบริการ ณ สถานที่เดียวกันนั้น ไม่ได้

มาตรา 24¹⁸ เมื่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีเหตุอันควรเชื่อหรือสงสัยว่ามีการฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้ในสถานบริการแห่งใด ให้เจ้าพนักงานนั้นมีอำนาจเข้าไปตรวจภายในสถานบริการนั้นได้ไม่ว่าในเวลาใด ๆ

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่งให้เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตรวจแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

¹⁷ มาตรา 22 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2521

¹⁸ มาตรา 24 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2521

มาตรา 25¹⁹ ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ ผู้ดำเนินการ ลูกจ้างหรือคนรับใช้ของสถานบริการ ผู้ใดสามารถให้ความสะดวกแก่เจ้าพนักงานซึ่งปฏิบัติการตามมาตรา 24 ได้ แต่ไม่ยอมให้ความสะดวกนั้นเมื่อเจ้าพนักงานร้องขอ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 25 ทวิ²⁰ (ยกเลิก)

มาตรา 26²¹ ผู้ใดตั้งสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือดำเนินการสถานบริการเช่นว่านั้นในระหว่างถูกพักใช้ใบอนุญาตหรือดำเนินการสถานบริการผิดประเภทที่ระบุไว้ในใบอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 26 ทวิ²² (ยกเลิก)

มาตรา 27²³ ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 12 มาตรา 14 มาตรา 15 มาตรา 16 (1) (2) (3) หรือ (4) มาตรา 16/1 วรรคหนึ่ง หรือกฎกระทรวงตามมาตรา 17 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา 28²⁴ ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 13 หรือมาตรา 16 (5) หรือ (6) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหกหมื่นบาท

มาตรา 28/1²⁵ ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 16/1 วรรคสองหรือวรรคสาม หรือมาตรา 16/3 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

¹⁹ มาตรา 25 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2521

²⁰ มาตรา 25 ทวิ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546

²¹ มาตรา 26 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546

²² มาตรา 26 ทวิ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546

²³ มาตรา 27 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546

²⁴ มาตรา 28 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546

²⁵ มาตรา 28/1 เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546

ผู้ใดเข้าไปในสถานบริการโดยไม่มีหรือไม่ยอมให้ตรวจเอกสารราชการตามมาตรา 16/1
วรรคสาม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา 28/2²⁶ ผู้ใดนำอาวุธเข้าไปในสถานบริการโดยฝ่าฝืนมาตรา 16/2 ต้องระวางโทษ
จำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่อาวุธตามวรรคหนึ่งเป็นอาวุธปืน ผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี
หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่อาวุธตามวรรคหนึ่งเป็นวัตถุระเบิดหรืออาวุธสงคราม ผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษ
จำคุกตั้งแต่สองปีถึงยี่สิบปี หรือปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาลงโทษตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง หรือวรรคสาม ให้ศาลมีอำนาจ
สั่งให้ริบอาชญากรรมด้วย

มาตรา 28/3²⁷ ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 19 หรือผู้ใดจัดให้มี
การแสดงเพื่อความบันเทิงในสถานบริการที่เป็นไปในทางลามกหรืออนาจาร ต้องระวางโทษจำคุก
ไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 28/4²⁸ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล กรรมการ
ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษตามที่บัญญัติ
ไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดของนิติ
บุคคลนั้น

มาตรา 29 เมื่อพระราชบัญญัตินี้ได้ใช้บังคับในท้องที่ใดให้ผู้ตั้งสถานบริการตามมาตรา 3
(1) (2) หรือ (3) อยู่แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับดำเนินการต่อไปได้ในเมื่อได้จัดทำ
บัตรประวัติตามที่บังคับไว้ในมาตรา 14 และมาขอรับใบอนุญาตตั้งสถานบริการนั้น โดยเสีย
ค่าธรรมเนียม ภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับในท้องที่นั้น

²⁶ มาตรา 28/2 เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546

²⁷ มาตรา 28/3 เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546

²⁸ มาตรา 28/4 เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546

ให้ผู้ตั้งสถานบริการตามมาตรา 3(4) อยู่แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับปฏิบัติตาม
มาตรา 16 และมาตรา 17 ภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับในท้องที่
นั้น

มาตรา 30 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มี
อำนาจออกกฎกระทรวง กำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้น
ค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม²⁹

(1) ใบอนุญาตตั้งสถานบริการ	ฉบับละ	50,000	บาท
(2) ใบแทนใบอนุญาตตั้งสถานบริการ	ฉบับละ	1,000	บาท
(3) การต่ออายุใบอนุญาตตั้งสถานบริการ	ครั้งละ	10,000	บาท

ในการออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียม จะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมให้แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงลักษณะ ขนาด หรือประเภทของสถานบริการก็ได้

²⁹ อัตราค่าธรรมเนียม แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2546

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ ชื่อสกุล	:	ร้อยตำรวจโท สรรพพิชญ์ ศิริสุนทร
วัน เดือน ปีเกิด	:	23 มีนาคม 2521
สถานที่เกิด	:	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	:	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบดินทร์เดชา (สิงห์ สิงหเสนี)2 พ.ศ.2539 นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ พ.ศ.2544 ประกาศนียบัตรฝึกอบรมวิชาว่าความ รุ่นที่ 19 สำนักฝึกอบรมวิชาว่าความแห่งสภานายความ พ.ศ.2545 เนติบัณฑิต สมัยที่ 58 ปีการศึกษา 2548 สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
ประสบการณ์การทำงาน	:	ทนายความ สำนักงานอัยธรรมทนายความ พ.ศ.2546 - 2550
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	:	พนักงานสอบสวน (สบ1) สถานีตำรวจนครบาลโชคชัย กองบัญชาการตำรวจนครบาล

